

Εισαγωγή

Ο βασικός σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να προταθούν τρόποι για την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος που προσφέρει ο Νομός Αργολίδας καθώς και η ενσωμάτωση του στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της περιοχής γενικότερα, ώστε τα επόμενα χρόνια να αποτελέσει ο τουρισμός έναν από τους κύριους λόγους για τους οποίους οι τουρίστες, Έλληνες και ξένοι, επιλέγουν το Νομό ως τόπο διακοπών.

Στόχος είναι η ανάδειξη του Νομού Αργολίδας σε Οικονομικό, Τουριστικό & Πολιτιστικό πόλο ανάπτυξης υιοθετώντας και εφαρμόζοντας τις βασικές αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Οι στόχοι έρχονται να απαντήσουν στα κρίσιμα ζητήματα που αφορούν την τουριστική ανάπτυξη του Νομού και που προκύπτουν από την κατανόηση της υπάρχουσας δυναμικής στον τομέα του τουρισμού και την απαρχή αυτής στις αρχές της δεκαετίας του 70'. Οι παρεμβάσεις που προτείνονται έρχονται αφενός να ενισχύσουν και να αναδείξουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής και αφετέρου να αποκαταστήσουν τις στρεβλώσεις του βραχυπρόθεσμου αλλά και άμεσα ανταποδοτικού μοντέλου τουριστικής ανάπτυξης του παρελθόντος, με απώτερο στόχο τη βελτιστοποίηση του προϊόντος.

Η έννοια του ολοκληρωμένου τουριστικού προορισμού ενισχύεται ακόμα περισσότερο με την ενιαία προώθηση της Αργολίδας και των όμορων περιοχών συνδυάζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τα στοιχεία του αστικού περιβάλλοντος και του παγκόσμιου βεληνεκού πολιτιστικού πλούτου της περιοχής με την πρόσβαση στην θάλασσα και την φυσική ομορφιά της ευρύτερης περιφέρειας.

Το παρόν Σχέδιο αναγνωρίζοντας το αναπτυξιακό δυισμό της παραλιακής ζώνης και της ενδοχώρας του Νομού στοχεύει στην ισόρροπη ανάπτυξη της τουριστικής παράκτιας ζώνης του και της πλούσιας σε οικο-πολιτισμικό και φυσικό απόθεμα ενδοχώρας του. Περιλαμβάνει δράσεις που αφορούν τόσο την αναβάθμιση του οικιστικού περιβάλλοντος, περιορίζοντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της έντονης τουριστικής δραστηριότητας της παράκτιας ζώνης, όσο και τη βελτίωση ή ακόμα και τη δημιουργία νέων υποδομών, όπου απαιτείται για την ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας, έτσι ώστε ο Νομός να αποτελέσει πόλο έλξης νέων επενδυτικών κεφαλαίων.

Ωστόσο πρέπει να γίνει αντιληπτό από την αρχή, ότι η τουριστική ανάπτυξη απαιτεί

την παρέμβαση πολλών και διαφορετικών φορέων τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα. Ενώ κατ'ουσία αποτελεί δραστηριότητα του ιδιωτικού τομέα, ο δημόσιος φορέας δύναται να παρέχει τις απαραίτητες υποδομές και υπηρεσίες για την προσέλκυση των επενδυτών του ιδιωτικού φορέα και εν γένει να συμβάλλει στην δημιουργία ενός κατάλληλου επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την προσέλκυση των κεφαλαίων. Επιπροσθέτως ο σχεδιασμός για τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη απαιτεί τη συμμετοχή και συνεργασία όλων των κοινωνικών ομάδων. Αφορά επίσης την επίλυση συγκρούσεων και την αναζήτηση συνεργειών της εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων και της έντονης ανθρώπινης δραστηριότητας και των επιπτώσεων στα οικοσυστήματα και τον κοινωνικό ιστό. Ο σχεδιασμός που προτείνεται είναι ένας τρόπος να διασφαλιστεί το ότι η τουριστική ανάπτυξη της περιοχής ισορροπεί σε βάθος χρόνου με τους οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους που τίθενται.

ΟΡΙΣΜΟΣ

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (ΠΟΤ-UNWTO) δίνει τον παρακάτω ορισμό: «Ο Τουρισμός περιλαμβάνει τις δραστηριότητες των ανθρώπων που ταξιδεύουν και διαμένουν σε προορισμούς και περιοχές άλλες εκτός από αυτές που αποτελούν το συνηθισμένο περιβάλλον τους (π.χ. τον τόπο της μόνιμης κατοικίας τους) και για χρονικό διάστημα που δεν ξεπερνά τον έναν χρόνο, με σκοπό την αναψυχή, την ικανοποίηση των επαγγελματικών τους αναγκών κ.α.»

Ο τουρισμός είναι ένα πολυδιάστατο οικονομικοκοινωνικό φαινόμενο και προκειμένου να αναλυθεί σε όλο του το εύρος, θεωρούμε ότι ο πλέον κατάλληλος ορισμός είναι αυτός που τον αντιμετωπίζει ως μια ιδιαίτερα διαμορφούμενη ιδιωτική κατανάλωση. Σύμφωνα με αυτόν: «ο τουρισμός αποτελεί μια ιδιαίτερα διαμορφούμενη ιδιωτική κατανάλωση, η οποία περιλαμβάνει τόσο τη συμμετοχή όλων σχεδόν των κλάδων της παραγωγικής διαδικασίας, όσο και των τομέων του κράτους και της κοινωνίας σε μια εθνική οικονομία υποδοχής».

Ο ορισμός αυτός δίνει έμφαση στην οικονομική διάσταση του τουρισμού, στην επίδραση του σε όλους τους παραγωγικούς κλάδους, δηλαδή στις πολλαπλασιαστικές επιδράσεις του για το σύνολο της οικονομίας στην χώρα υποδοχής αλλά και στην

ανάγκη ύπαρξης συντονισμένης πολιτικής για την διαχείριση του, δεδομένου ότι σε αυτόν συμμετέχουν σχεδόν όλοι οι τομείς του κράτους, της κοινωνίας και των κλάδων της παραγωγικής διαδικασίας.

Ιστορική Εξέλιξη Του Τουρισμού

Ο τουρισμός, παρόλο που στηρίχτηκε από την αρχαιότητα έως σήμερα στον ελεύθερο χρόνο και τη μετακίνηση, εντούτοις παρουσίασε διαχρονικά μια μορφολογική εξέλιξη και μια διευρυμένη χωρικά διάρθρωση. Στην αρχαία Ελλάδα και στην Αρχαία Ρώμη, ο ελεύθερος χρόνος απεικόνιζε την προέλευση και την τάξη των πολιτών που ήταν ελεύθεροι και οικονομικά εύποροι, απαλλαγμένοι από κάθε εξαναγκαστική απασχόληση. Ωστόσο, ήταν υποχρεωμένοι να ασχολούνται με τα κοινωνικά, ηθικά και πολιτικά αιτήματα που δημιουργήσε η εύρυθμη λειτουργία της πολιτείας.

Η εργασία αντίκειται στο πνεύμα της πολιτείας και του πολιτεύματος και εμφανιζόταν ως συναφής με τον απολιτικό χαρακτήρα που έδιναν στον πληβείο. Ο ελεύθερος χρόνος συνδεόταν ουσιαστικά με τις ευγενείς απασχολήσεις και ήταν απόρροια μιας πολιτικής σκέψης που όχι μόνο περιέγραφε, αλλά και οριοθετούσε το τι είναι ελευθερία και τι όχι.

Οι πρώτοι ταξιδιώτες ήταν επιστήμονες και έμποροι που συνέδεαν το ταξίδι με το επάγγελμά τους. Η ανάπτυξη των ταξιδιών συνδέεται στενά με την παράλληλη ανάπτυξη των μεταφορικών αρτηριών (περισσότερη ασφάλεια των μεταφορικών μέσων) και την εφεύρεση του χρήματος από τους Σουμέριους (καθιέρωση «κοινής γλώσσας» των λαών), οι οποίοι σε συνδυασμό με τη σφηνοειδή τους γραφή κατέχουν επάξια τον τίτλο των ιδρυτών του τουρισμού.

Τα πρώτα ταξίδια που καταγράφονται με κίνητρο την αναψυχή είναι αυτά των θρησκευτικών κινήτρων κυρίως στην Αίγυπτο, ενώ τα ταξίδια των μεγάλων αρχαίων φιλοσόφων (Ηρόδοτος, Πausανίας, Στράβωνας) υποκινούνται από ένα αμιγώς πολιτιστικό και ανθρωπογεωγραφικό ενδιαφέρον. Ο Ηρόδοτος στις περιηγήσεις του περιγράφει γεωγραφικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά των τόπων που επισκέπτεται και μπορεί να χαρακτηριστεί ως μοντέλο τουρίστα (σύμφωνα με την σύγχρονη

τουριστική τυπολογία), ενώ εκείνη την περίοδο κάνουν την εμφάνισή τους τα κρατικά (μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα) και κερδοσκοπικής μορφής πανδοχεία.

Οι πρώτες εκδηλώσεις με ειδικό κίνητρο (αθλητισμός, γιορτή, φεστιβάλ κλπ.) και διεθνή συμμετοχή διοργανώνονται με αφορμή τους Ολυμπιακούς Αγώνες, ενώ παράλληλα οι κατακτήσεις και τα ταξίδια του Μ. Αλεξάνδρου του Μακεδόνα συντελούν στη διαμόρφωση ενός ενιαίου γεωγραφικού χώρου με κοινούς θεσμούς και συστηματική οργάνωση, που οδηγούν στην εμπέδωση της ασφάλειας των τουριστών της εποχής.

Την ασφάλεια αυτή έρχεται να ταραξεί ο Μεσαίωνας, η περίοδος των «Σκοτεινών Αιώνων», όπου τα ταξίδια παρουσιάζουν ύφεση και χάνουν το χαρακτήρα της αναψυχής που είχαν. Την περίοδο αυτή επικρατούν ο πανεπιστημιακός τουρισμός σε πανεπιστημιακά κέντρα, όπως το Παρίσι, το Μονπελιέ, η Οξφόρδη, το Κέμπριτζ κλπ., και ο τουρισμός των μεγάλων θρησκευτικών γεγονότων και εορτών. Η περίοδος της Αναγέννησης χαρακτηρίζεται από μια νέα ώθηση σε ταξίδια που υποκινούνται από την ευχαρίστηση-αναψυχή και μια «διανοουμενίστικη περιέργεια». Τα ταξίδια αυτά οδήγησαν στη μαζικοποίηση του τουρισμού και καθόρισαν ένα πλαίσιο από οργανωμένα τουριστικά πακέτα με προσφορά νέων υπηρεσιών (ξεναγοί και συνοδοί γκρουπ).

Σταθμό της δυναμικής ανάπτυξης του τουρισμού αποτελεί ο 19^{ος} αιώνας. Η λέξη tourist χρησιμοποιείται για πρώτη φορά το 1800 και χαρακτηρίζει τα άτομα που λάμβαναν μέρος στην «μακρά περιήγηση», ενώ το 1811 η κατάσταση να ταξιδεύει κάποιος από ευχαρίστηση αποδίδεται με τον όρο tourism. Κατά την διάρκεια του αιώνα αυτού εκδίδονται οι πρώτοι τουριστικοί οδηγοί και κατασκευάζονται πολυτελή ξενοδοχεία (Ritz στ Παρίσι, Grand Hotel στη Ρώμη, Carlton στο Λονδίνο κ.α.). Ο αιώνας αυτός σηματοδοτείται από τα τεχνολογικά επιτεύγματα της Βιομηχανικής Επανάστασης, αλλά και από τις περαιτέρω κοινωνικο-οικονομικές προεκτάσεις της. Ο σιδηρόδρομος γίνεται το πιο δημοφιλές μεταφορικά μέσο σε Ευρώπη κα Αμερική, ελαχιστοποιώντας κατά πολύ χρόνο και αποστάσεις και τα ατμόπλοια που συνδέουν Ευρώπη με Αμερική μπορούν να χαρακτηριστούν ως «πλωτά ξενοδοχεία». Παράλληλα, η μεσαία τάξη διαρκώς ενδυναμώνεται αποκτώντας οικονομική

ευρωστία και νέα καταναλωτικά πρότυπα, με μαζικοποίηση των περιοχών με ιαματικές πηγές και των παραθαλάσσιων θέρετρων.

Η Τρίτη δεκαετία του 21^{ου} αιώνα θεωρείται ιστορική για την εξέλιξη του τουρισμού αφού σε αυτήν ολοκληρώνεται η πορεία ωρίμανσής του που είχε ήδη ξεκινήσει τον 19^ο αιώνα και συνδέθηκε με την πορεία ανάπτυξης της ανθρωπότητας και βελτίωσης των κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών διαβίωσης των ανθρώπων. Στη συνέχεια και κυρίως μεταπολεμικά γίνεται φανερός ο σημαντικός ρόλος του τουρισμού σε οικονομικό επίπεδο. Ο τουρισμός γίνεται πλέον μια διαρκώς και ευρύτερου φάσματος αναπτυξιακή δραστηριότητα που παράγει εισόδημα και διαμορφώνει νέες επαγγελματικές εξειδικεύσεις και μορφές απασχόλησης στον παγκόσμιο χώρο.

Η περίοδος που ξεκινά από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο χαρακτηρίζεται ως η περίοδος του τουριστικού boom. Κατά την περίοδο (1950-1980) το τουριστικό φαινόμενο γιγαντώνεται, με τα τουριστικά μεγέθη να αυξάνονται πολλαπλασιαστικά. Για πρώτη φορά τη δεκαετία του '50 χρησιμοποιούνται οι όροι μαζικός τουρισμός και μαζικοποίηση, που προσδιορίζουν την ανισοκατανομή στο χρόνο και τον τόπο του πλήθους των τουριστών.

Τα αναπτυγμένα κράτη προωθούν πλέον τον τουρισμό ως οικονομική δραστηριότητα με προφανή θετικά αποτελέσματα για τις οικονομίες τους, ενώ διαμορφώνουν και το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο που θα ενισχύσει, θα οργανώσει, αλλά και θα ελέγξει αυτήν την ταχύτατα αναπτυσσόμενη «βιομηχανία». Με αυτόν τον τρόπο τα αίτημα των ανερχόμενων μεσαίων στρωμάτων για περισσότερο ελεύθερο χρόνο αποκτά έναν θεσμοποιημένο χαρακτήρα και γίνεται «δικαίωμα» και σε κάποιο βαθμό και «υποχρέωση» των εργαζομένων. Ο τουρισμός αποκτά έτσι και μια νέα διάσταση, πέρα από βιομηχανία, είναι ένα κοινωνικοοικονομικό φαινόμενο συνδεδεμένο με τη διάρθρωση των σύγχρονων παραγωγικών σχέσεων που συνιστά την τομή για την διάκριση εργάσιμου και ελεύθερου χρόνου.

Οι αλλαγές στη Ζήτηση οδηγούν σε αλλαγές στην Προσφορά

Η εποχή (1955-1980) όπου η Ζήτηση για τον Τουρισμό Διακοπών είχε ταυτόσημα και «ομογενοποιημένα» χαρακτηριστικά έχει παρέλθει. Η ευκολία αυτής της περιόδου συνδεόταν με τα δεδομένα, για όλες σχεδόν τις τουριστικές χώρες,

χαρακτηριστικά των κινήτρων των ταξιδιών: αναψυχή, ξεκούραση, πολιτισμός. Το γεγονός αυτό οδήγησε στην ανάπτυξη αντίστοιχων υποδομών και υπηρεσιών με παρόμοια χαρακτηριστικά σε όλες τις τουριστικές χώρες του κόσμου. Από το 1980 και μετά παρατηρείται μία εντυπωσιακή αλλαγή των κινήτρων των τουριστών. Οι τελευταίοι αυξάνονται σε αριθμό και ποικιλία γεγονός που επιβάλλει νέα δεδομένα στην ανάπτυξη του τουρισμού σε τοπικό επίπεδο. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε τόπου και η δυνατότητα της τοπικής υποδομής να ανταποκριθεί στα πολλά και διαφορετικά κίνητρα των διαρκώς και απαιτητικότερων τουριστών-καταναλωτών αποτελούν τις δύο βασικές παραμέτρους επιτυχίας στο σύγχρονο τουρισμό. Σε αυτό το πλαίσιο αναδεικνύεται την ίδια περίοδο (1980-2005) η ιδιαίτερη πλέον σημασία της τουριστικής περιοχής, ως προορισμό σε αντίθεση με την προηγούμενη περίοδο όπου οι οριστικοί προορισμοί ήταν πολύ λιγότεροι και περιορίζονταν σε κράτη ή αστικά κέντρα. Στα νέα αυτά δεδομένα του εντεινόμενου ανταγωνισμού σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο συνέβαλαν τρεις βασικοί παράγοντες: (α) Ο καλύτερα πληροφορημένος τουρίστας της νέας εποχής (β) Η αύξηση των προσφερόμενων εξειδικευμένων προϊόντων του Τουριστικού Τομέα (γ) Η ανάδειξη πλέον του ταξιδιού ως σύγχρονου κα «καθημερινού» κοινωνικού και καταναλωτικού αγαθού.

Η σημασία του τουρισμού στην παγκόσμια, εθνική και τοπική οικονομία

Είναι πλέον δεδομένο ότι η συμβολή του τουρισμού αναγνωρίζεται από όλες τις ανεπτυγμένες και μη χώρες, περιοχές και πόλεις του κόσμου. Τα τελευταία στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού των Ηνωμένων Εθνών αναδεικνύουν τον τουρισμό σε πρώτο τομέα στη βιομηχανία υπηρεσιών τόσο σε επίπεδο εσόδων όσο και σε επίπεδο απασχόλησης.

Ο παγκόσμιος τουρισμός αντιμετωπίζει μεγάλες προκλήσεις εν όψει του 21ου αιώνα, οι οποίες σχετίζονται με τη βιώσιμη και ισόρροπη ανάπτυξη, την αντιμετώπιση των ανισοτήτων σε ζητήματα πλούτου και ευκαιριών αλλά και την ορθή κατανομή και διαχείριση των υπαρχόντων φυσικών πόρων, όπως ακριβώς

συμβαίνει με κάθε ζωντανό κομμάτι της παγκόσμιας οικονομίας που έρχεται αντιμέτωπο με τη διαρκώς εξελισσόμενη διεθνή πραγματικότητα.

Ο τουρισμός είναι ένας από τους δυναμικότερα αναπτυσσόμενους τομείς της παγκόσμιας οικονομίας, τόσο σε απόλυτους όσο και σε σχετικούς όρους. Αποτελώντας κυρίαρχη δραστηριότητα σε πολλές χώρες, έχει αξιόλογες πολλαπλασιαστικές επιδράσεις στους άλλους τομείς της οικονομίας και συμβάλλει στη συνολική οικονομική ανάπτυξη των χωρών.

Στη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών σημείωσε αξιοσημείωτη μεγέθυνση, συνδεδεμένος άμεσα με την κοινωνικοοικονομική αναπτυξιακή διαδικασία, καθώς συμβάλλει σημαντικά στην άνοδο του επιπέδου διαβίωσης των τουριστικά ανεπτυγμένων περιοχών και, συνακόλουθα, στην ευημερία των πολιτών.

Ο επιχειρηματικός όγκος του τουρισμού σε παγκόσμια κλίμακα ενδεχομένως ξεπερνά αυτόν των εξαγωγών πετρελαίου, ειδών διατροφής και αυτοκινήτων, ενώ παράλληλα παραμένει η βασική πηγή εισοδήματος για πολλές αναπτυσσόμενες χώρες.

Ο τουρισμός ως οικονομικός τομέας συνδέεται άμεσα με πολλούς άλλους τομείς της οικονομίας και της παραγωγής. Κατά συνέπεια, τα οφέλη που η αύξησή του επιφέρει είναι πολυποίκιλα και στον τομέα της απασχόλησης.

Οι αριθμοί είναι ενδεικτικοί του μεγέθους της συμβολής του τουρισμού στην παγκόσμια οικονομία:

- Από το 1952 ως το 2005 ο αριθμός των διεθνών τουριστικών αφίξεων αυξήθηκε με ρυθμό 6,5% κατά έτος, με αποτέλεσμα ο συνολικός αριθμός των ταξιδιωτών να εκτιναχθεί από τα 25 στα 806 εκατομμύρια.

- Ο ρυθμός αύξησης του εισοδήματος που προέκυψε από αυτές τις αφίξεις ήταν ιδιαίτερα μεγάλος, αγγίζοντας το 11,2% για την προαναφερθείσα περίοδο, γιγαντώνοντας την παγκόσμια οικονομία και αγγίζοντας τα 680 δις δολάρια το 2005.

- Ως το 1950, οι 15 κορυφαίοι προορισμοί απορροφούσαν το 88% των παγκόσμιων αφίξεων, με το ποσοστό να μειώνεται στο 75% για το 1970 και στο 57% για το 2005,

με αποτέλεσμα την πιο ομοιόμορφη κατανομή των οφελών του παγκόσμιου τουρισμού, συμπεριλαμβανομένων πλέον και νέων προορισμών, πολλοί εκ των οποίων βρίσκονται στις αναπτυσσόμενες χώρες.

- Το 2006 οι παγκόσμιες αφίξεις άγγιξαν τα 842 εκατομμύρια, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 4,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

- Το 2007 παρουσιάζεται ως το τέταρτο συνεχόμενο έτος σταθερής μεγέθυνσης της παγκόσμιας τουριστικής βιομηχανίας, η οποία παρουσιάζεται συνολικά ευπροσάρμοστη στις ποικίλες κρίσεις που ενδεχομένως προκύπτουν.

- Το 2008 ήταν το έτος που ο παγκόσμιος τουρισμός επλήγει σημαντικά από την παγκόσμια οικονομική κρίση και άρχισε μια αντίστροφη πορεία που συνεχίστηκε και το πρώτο μισό του 2009.

- Το 2009 οι παγκόσμιες αφίξεις μειώθηκαν κατά 4,2% σε σχέση με το 2008, φτάνοντας τα 880 εκατομμύρια.

- Το 2010 οι παγκόσμιες αφίξεις άγγιξαν τα 940 εκατομμύρια, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 6,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

- Το 2011 οι παγκόσμιες αφίξεις σημείωσαν άνοδο κατά 4,6% σε σχέση με το 2010, φθάνοντας τα 983 εκατομμύρια.

- Το 2012 ο τουρισμός συνέχισε την ανάκαμψή του, ξεπερνώντας για πρώτη φορά το φράγμα του 1 δισ. στις διεθνείς αφίξεις.

- Το 2013 ο τουρισμός συνεχίζει την ανάπτυξή του και αναμένεται να παρουσιάσει αύξηση των διεθνών αφίξεων μεταξύ 3-4%.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού προβλέπει μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης των διεθνών τουριστικών αφίξεων της τάξης του 4,1% με ορίζοντα το 2020. Συνεπώς, οι διεθνείς αφίξεις αναμένεται ως τότε να ξεπεράσουν το 1,5 δις ταξιδιωτών.

Η αρχή της βιώσιμης Ανάπτυξης στον Τουρισμό

Αειφόρος ή βιώσιμη είναι εκείνη η τουριστική ανάπτυξη η οποία ελαχιστοποιώντας τις αρνητικές περιβαλλοντικές, πολιτιστικές και κοινωνικές επιπτώσεις του τουρισμού συμβάλλει στη διατήρηση των πόρων που είναι απαραίτητοι για τη μελλοντική τουριστική ανάπτυξη, για την απασχόληση και ευημερία των πληθυσμών μιας περιοχής.

Η αναβάθμιση της ποιότητα ζωής, η αειφόρος ανάπτυξη και η προστασία του περιβάλλοντος αποτελούν τους τρεις βασικούς άξονες της συνθήκης της Λισσαβόνας (2007). Οι βασικοί αυτοί άξονες απορρέουν από την καταγραφή και την ανάλυση των σύγχρονων προβλημάτων που δυσχεραίνουν τις προσπάθειες οικονομικής σύγκλισης, κοινωνικής συνοχής, περιβαλλοντικής προστασίας και τελικά μακροπρόθεσμης ανάπτυξης των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στα πλαίσια αυτής της Συνθήκης, ο οποιοσδήποτε επιχειρησιακός και φυσικός σχεδιασμός πρέπει να έχει βασικό στόχο τη συνολική βελτίωση της ποιότητας ζωής του πολίτη. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού *«η αειφόρος (βιώσιμη) τουριστική ανάπτυξη ικανοποιεί τις σημερινές ανάγκες των τουριστικών και των περιοχών υποδοχής, προστατεύοντας ταυτόχρονα και βελτιώνοντας τις προοπτικές για το μέλλον. Θεωρείται ότι οδηγεί στη διαχείριση όλων των πόρων με τρόπο ώστε να ικανοποιούνται οι οικονομικές και κοινωνικές και αισθητικές ανάγκες διατηρώντας παράλληλα την πολιτιστική ακεραιότητα, τις βασικές οικολογικές διεργασίες, τη βιοποικιλότητα και τα βιοτικά συστήματα».*

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης σαφώς και εκφράζει μια προσπάθεια επαναπροσδιορισμού του αναπτυξιακού προτύπου εμπλουτισμένη με μια προοπτική που ξεπερνά την περιβαλλοντική προστασία των διαθέσιμων πόρων αν και αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της, και ενσωματώνει τελικά τις τάσεις βελτιστοποίησης της ποιότητας ζωής τόσο των κατοίκων μιας περιοχής όσο και των επισκεπτών της. Ο όρος «βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη» όπως και εν γένει «βιώσιμη ανάπτυξη» είναι κατά βάση ένας πολιτικός όρος.

Το σύνθετο σύστημα της τουριστικής ανάπτυξης, όπως ειπώθηκε παραπάνω, χρειάζεται ένα συντονισμό δυνάμεων που μόνο η δημόσια διοίκηση μπορεί να φέρει εις πέρας και η οποία με το κατάλληλο σχεδιασμό και τη λήψη ανάλογων αποφάσεων μπορεί να το στρέψει έτσι ώστε να υιοθετηθούν οι όροι βιωσιμότητας όπως καταγράφονται παρακάτω. Ακολουθώντας τους όρους βιωσιμότητας, η τουριστική ανάπτυξη μιας περιοχής πραγματοποιείται με στόχο:

1. Την μείωση των χωρικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων της τουριστικής δραστηριότητας
2. Την συμβολή του τουρισμού στους δύο άλλους πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης: της κοινωνικής ευημερίας και της οικονομικής ανάπτυξης μιας περιοχής.

Πιο συγκεκριμένα η τουριστική ανάπτυξη μιας περιοχής πρέπει να:

- Προωθεί την ορθολογική χρήση των φυσικών πόρων και των αστικών υποδομών
- Να προστατεύει το φυσικό περιβάλλον και τα φυσικά οικοσυστήματα
- Να βελτιώνει τη ποιότητα ζωής των κατοίκων της περιοχής
- Να συμβάλλει στη διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής
- Να συμβάλλει στη δημιουργία μιας υψηλής ποιότητας ταξιδιωτικής εμπειρίας για τους επισκέπτες
- Να διασφαλίζει τη δυνατότητα διατήρησης του ποιότητας του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος για τις επόμενες γενιές

Πολιτική Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης

Η πολιτική αυτή στηρίζεται αρχικά στον εξειδικευμένο και αποκεντρωμένο σχεδιασμό της τουριστικής ανάπτυξης με έμφαση στην ισορροπία ανάμεσα στην οικονομία, στην κοινωνία και στο περιβάλλον.

Στο πλαίσιο αυτό προωθούνται συγκροτημένα σχέδια τουριστικής ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο τα οποία αποβλέπουν στη λειτουργική διασύνδεση των διαφορετικών κλάδων της οικονομίας με τον Τουρισμό και στην προστασία και ανάδειξη του τοπικού φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος. Βασικό ζήτημα στη βιώσιμη

τουριστική ανάπτυξη είναι η δυνατότητα ανατροφοδότησης της ανάπτυξης μέσα από επιλεγμένες πολιτικές. Σε όσους πιθανόν αμφισβητούν τη σημασία παρόμοιων μακροπρόθεσμων πολιτικών, μία δραστηριότητα όπου κυριαρχούν οι επιλογές του ιδιωτικού τομέα επισημαίνεται εμφατικά ότι το σύνολο των πετυχημένων παραδειγμάτων ανάπτυξης του Τουρισμού στον παγκόσμιο χώρο τα τελευταία 20 χρόνια σχετίζονται με τη σχεδιασμένη βιώσιμη ανάπτυξη. Σε αυτή την προσπάθεια τόσο ο ιδιωτικός τομέας όσο και το κράτος αλλά και οι Ο.Τ.Α. συνεργάζονται με κοινούς στόχους.

Οι Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού Παράγοντες της Τοπικής Ανάπτυξης

Η σχεδιασμένη βιώσιμη ανάπτυξη και η στροφή σε μία εξειδικευμένη και συχνά ποιοτικότερη ζήτηση αποτελούν τις βασικές αιτίες της ραγδαίας ανάπτυξης των Ειδικών και Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού την τελευταία εικοσαετία. Η βιώσιμη ανάπτυξη δίνει ιδιαίτερη σημασία σε αυτές τις μορφές ως «βασικό «όπλο» ενίσχυσης της Ζήτησης αλλά και βελτίωσης της ποιότητας και ποσότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών, γεγονός καθοριστικό στο πλαίσιο του ανταγωνισμού. Θεωρείται ουσιώδες να αναπτύσσονται ομαδικά με τη μορφή «πλέγματος» σε μία περιοχή ώστε με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των πόρων και υποδομών της να ανταποκρίνονται αντίστοιχα σε μεγαλύτερη ομάδα κινήτρων ζήτησης. Η τοπικότητα πλέον έχει άρρηκτα συνδεθεί με πολιτικές και δράσεις για την ανάπτυξη του σύγχρονου τουρισμού όπου οι συνέργειες του Ιδιωτικού Τομέα, του Κράτους και των Ο.Τ.Α. είναι αναγκαίες. Είναι ενδιαφέρον σε συνδυασμό με την αύξηση του αριθμού των ταξιδιών σε παγκόσμια βάση καθώς και των ταξιδιών μικρής διάρκειας (2-4 ημερών).

Σε όλες τις τουριστικές χώρες παρατηρείται μία εντυπωσιακή ανάπτυξη αυτών των μορφών τουρισμού σε τοπικό επίπεδο, γεγονός θετικό για την περιφερειακή ανάπτυξη αλλά και την άμβλυνση της εποχικότητας. Πολλές δε από αυτές τις Μορφές παρουσιάζουν μία εντυπωσιακή αύξηση της ζήτησής τους σε ετήσια βάση: Αγροτουρισμός, Οικοτουρισμός, Θαλάσσιος, Πολιτιστικός, Θεματικά Πάρκα, Χιονοδρομικός, Αθλητικός, Υπαίθρου, Εκπαιδευτικός, Ευεξίας, Υγείας, Αστικός κ.ά.

Η Ευρωπαϊκή Πολιτική για τον Τουρισμό

Ο τουρισμός αποτελεί μία από τις σημαντικότερες οικονομικές δραστηριότητες (3η μεγαλύτερη στην Ευρώπη), με ιδιαίτερα θετικό αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση. Είναι επίσης μια όλο και πιο σημαντική πτυχή της ζωής των Ευρωπαίων πολιτών καθώς όλο και περισσότεροι από αυτούς ταξιδεύουν, είτε για αναψυχή είτε λόγω δουλειάς. Η σημασία αυτή έχει αναδειχθεί και στην Στρατηγική της Ε.Ε. «Ευρώπη 2020», στην οποία τίθεται ο στόχος η Ευρώπη να παραμείνει ο νούμερο 1 προορισμός στον κόσμο, αξιοποιώντας τον πλούτο και την ποικιλομορφία της.

Ως δραστηριότητα η οποία επηρεάζει την πολιτιστική και φυσική κληρονομιά, τις παραδόσεις και τους σύγχρονους πολιτισμούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ο τουρισμός αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα για την ανάγκη συμβιβασμού της οικονομικής ανάπτυξης και της βιώσιμης ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της ηθικής διάστασης. Διαχρονικά και κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, η Ευρωπαϊκή Ένωση μπόρεσε να θέσει τις βάσεις για μια ευρωπαϊκή πολιτική για τον τουρισμό, τονίζοντας τους παράγοντες που καθορίζουν την ανταγωνιστικότητα της, λαμβάνοντας υπόψη και την ανάγκη για αειφόρο ανάπτυξη. Με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας (2007), η σημασία του τουρισμού έχει αναγνωριστεί σημαντικά και επιδιώχθηκε η δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου δράσης.

Σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, ο κύριος στόχος της ευρωπαϊκής πολιτικής για τον τουρισμό είναι η τόνωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα, λαμβάνοντας υπόψη ότι - μακροπρόθεσμα - η ανταγωνιστικότητα συνδέεται στενά με τον «βιώσιμο» τρόπο με τον οποίο αυτή αναπτύσσεται. Ο στόχος αυτός συνδέεται σαφώς με νέα οικονομική στρατηγική της Ένωσης «Ευρώπη 2020», και ιδίως την πρωτοβουλία – «σημαία» «Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης». Επιπλέον, ο τουρισμός μπορεί να συμβάλλει και σε άλλες πρωτοβουλίες «σημαίες», όπως η «Ένωση καινοτομίας», ιδίως δε και στο «Ψηφιακή Ατζέντα για την Ευρώπη» και το «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας». Επίσης, η ανάπτυξη μιας πιο ενεργού πολιτικής για τον τουρισμό, βασιζόμενη στην πλήρη ανάπτυξη των ελευθεριών που κατοχυρώνονται από τις Συνθήκες, θα μπορούσε να συμβάλλει σημαντικά στην ανασυγκρότηση της εσωτερικής αγοράς.

Η Διακήρυξη της Μαδρίτης (Απρίλιος 2010) που υποστηρίζεται από τους υπουργούς της Ε.Ε. για τον τουρισμό, αποτελεί ένα αποφασιστικό βήμα προς τη δέσμευση της Ένωσης και όλων των κρατών μελών σε μια ανταγωνιστική, βιώσιμη, σύγχρονη και κοινωνικά υπεύθυνη τουριστική πολιτική. Τέσσερις άξονες αποτελούν τον κορμό για ένα νέο πλαίσιο δράσης για τον τουρισμό:

1. Τόνωση της ανταγωνιστικότητας στον ευρωπαϊκό τομέα του τουρισμού.
2. Προαγωγή της ανάπτυξης βιώσιμου, υπεύθυνου και ποιοτικού τουρισμού.
3. Παγίωση της εικόνας και της προβολής της Ευρώπης ως ενός συνόλου βιώσιμων και υψηλής ποιότητας προορισμών.
4. Μεγιστοποίηση της αξιοποίησης– κινητοποίησης των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών πολιτικών και μέσων για την ανάπτυξη.

Στην ίδια έκθεση επισημαίνεται ότι όλοι οι δείκτες για τον ευρωπαϊκό τουρισμό είναι ενθαρρυντικοί. Ενώ λοιπόν ο ρυθμός ανάπτυξης έχει επιβραδυνθεί, όλοι οι προορισμοί παρουσιάζουν αύξηση στα μεγέθη που αφορούν την τουριστική δραστηριότητα και αναμένεται η περιοχή της Ευρώπης να μπει στην τροχιά ανάπτυξης που είχε πριν το 2011.

Οι διεθνείς επισκέψεις αναμένονταν να αυξηθούν κατά 5,6% αυτό τον χρόνο. Η ζήτηση για τις αερομεταφορές αυξήθηκε μέσα στον Σεπτέμβρη του 2011. Η πληρότητα για τον μήνα Αύγουστο του 2011 αυξήθηκε 3,7%. Ωστόσο ο ευρωπαϊκός τουρισμός απειλείται από εξωτερικές συνθήκες και το περιβάλλον κρίσης που απλώνεται σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη και το φόβο μιας παγκόσμιας ύφεσης. Ωστόσο οι ενδοευρωπαϊκές επισκέψεις μέσα στο 2012 αυξήθηκαν κατά 2,3%.

Την τελευταία εικοσαετία η Τουριστική Πολιτική Διεθνώς έχει αναδείξει την ιδιαίτερη σημασία του «τοπικού» στοιχείου, ως βασικό χαρακτηριστικό του Σύγχρονου Τουρισμού. Στο πλαίσιο αυτό παρατηρείται ότι όλοι οι Διεθνείς Οργανισμοί που συμβάλλουν άμεσα στην παραγωγή Πολιτικών και Δράσεων στον Τουρισμό επισημαίνουν την ανάγκη να αποκεντρωθεί πλήρως η Διαδικασία του Σχεδιασμού, του Προγραμματισμού και της Λήψης Αποφάσεων σε θέματα που αφορούν την Τουριστική Ανάπτυξη. Στην Ελλάδα αυτό το ζήτημα έχει συζητηθεί

μόνον τα τελευταία χρόνια και υπάρχουν πολλά Δεδομένα τα οποία στη χώρα μας παραμένουν πεδία Αναζήτησης ή και Ασυντόνιστης Ανάπτυξης και χαρακτηρίζονται από Απρογραμματίστη Διαχείριση.

Τουρισμός στην Ελλάδα

Οι τελευταίες εξελίξεις στη διεθνή και εγχώρια οικονομία σε συνδυασμό με τα πρόσφατα κυβερνητικά μέτρα και τις κοινωνικές αντιδράσεις και αναταραχές σε βασικούς προορισμούς της χώρας δημιουργούν ένα ασφυκτικό πλαίσιο λειτουργίας για το σύνολο των Ελληνικών τουριστικών προορισμών και επιχειρήσεων και ταυτόχρονα επιφέρουν σημαντικές επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα του Ελληνικού τουριστικού προϊόντος.

Η θέση του τουρισμού στο ελληνικό οικονομικό περιβάλλον

Η ελληνική οικονομία φαίνεται ότι έχει ξεπεράσει τον κίνδυνο εξόδου από την ευρωζώνη και σίγουρα έχει ανακτηθεί η εμπιστοσύνη σε δημοσιονομικά θέματα σε επίπεδο χώρας. Οι μεταρρυθμίσεις φαίνεται ότι αρχίζουν να αποδίδουν καρπούς. Οι συνθήκες παρ' όλα αυτά παραμένουν εξαιρετικά δύσκολες. Το 2012 το ΑΕΠ της χώρας υποχώρησε για πέμπτο κατά σειρά έτος, με αποτέλεσμα η σωρευτική μείωση στην πενταετία 2008-2012 να ανέλθει στο 20,1%. Η ύφεση προκάλεσε αισθητή πτώση της απασχόλησης και ώθησε το ποσοστό ανεργίας σε ιστορικά υψηλό επίπεδο (247,5% περίπου κατά μέσο όρο το 2012), ενώ προβλέπεται περαιτέρω άνοδος το 2013.

Βασικά Μεγέθη του Ελληνικού Τουρισμού 2012	
Συμμετοχή στο ΑΕΠ	16,4% [WTTC]
Συμμετοχή στην απασχόληση	18,3% της συνολικής απασχόλησης [WTTC]

Βασικά Μεγέθη του Ελληνικού Τουρισμού 2012

Συνολική Απασχόληση	688.800 [WTTC]
Έσοδα	10,4 δισ. € (συμπεριλαμβανομένων των εισπράξεων κρουαζιέρας) [ΤτΕ]
Αφίξεις Αλλοδαπών	16,9 εκατ. (συμπεριλαμβανομένων των αφίξεων κρουαζιέρας)
Μέση κατά κεφαλή δαπάνη	616 € (συμπεριλαμβανομένων των ποσών κρουαζιέρας)
Μερίδιο Αγοράς	1,5% Παγκόσμια, 2,9% Ευρώπη
Εποχικότητα	56% των αφίξεων αλλοδαπών πραγματοποιείται Ιούλιο - Αύγουστο – Σεπτέμβριο
Συγκέντρωση Προσφοράς	66% των ξενοδοχειακών κλινών συγκεντρώνονται σε 4 περιοχές της Ελλάδας [ΞΕΕ]
Ξενοδοχειακή Υποδομή	9.670 ξενοδοχεία / 771.271 κλίνες [ΞΕΕ]
Top 5 αγορές	Γερμανία (2.108.787), Ην. Βασίλειο (1.920.794), ΠΓΔΜ (1.300.000), Γαλλία (977.376), Ρωσία (874.787) [ΤτΕ]
Top 5 αεροδρόμια (σε αφίξεις αλλοδαπών)	Αθήνα (2.651.062), Ηράκλειο (2.067.475), Ρόδος (1.593.298), Θεσσαλονίκη (901.573), Κέρκυρα (824.000) [ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Ο τουρισμός εξακολουθεί να διατηρεί τη δυναμική του ως ένας από τους βασικότερους πυλώνες της ελληνικής οικονομίας λειτουργώντας ως ο μοναδικός τομέας που:

- ❖ Στηρίζει σταθερά την απασχόληση σχεδόν 800.000 εργαζομένων, (περισσότερο δηλαδή από το 20% του ιδιωτικού τομέα), συγκρατώντας την περαιτέρω αύξηση της ανεργίας
- ❖ Προσφέρει σε άμεση και έμμεση συνεισφορά περισσότερο από το 16% του ΑΕΠ (σχεδόν 30δισ ευρώ) με δυνατότητα να ξεπεράσει τα 50 δισ. Ευρώ μέχρι το 2020.
- ❖ Καλύπτει σχεδόν το 40% του εξωτερικού ελλείμματος της χώρας
- ❖ Η διεθνής ανταγωνιστικότητα του προϊόντος του είναι τουλάχιστον τριπλάσια από τον μέσο όρο της χώρας.
- ❖ Έχει τη δυνατότητα να αυξήσει την συμβολή του στο ΑΕΠ και την απασχόληση κατά 50 % μέχρι το 2020.

Τα δεδομένα αυτά τα οποία τεκμηριώνονται από όλες τις αναπτυξιακές μελέτες που έχουν εκπονηθεί την τελευταία περίοδο αναδεικνύουν τη συμβολή της τουριστικής οικονομίας όχι μόνο στην προσπάθεια της χώρας για τη δημοσιονομική της προσαρμογή και την αντιμετώπιση του εξωτερικού της χρέους αλλά και για την ταχύτερη ανάκαμψη της οικονομίας της, που αποτελεί την αναγκαία προϋπόθεση για την μείωση της ανεργίας και την σταθεροποίηση της κοινωνικής συνοχής.

Παράλληλα με τις τρέχουσες εξελίξεις, ο Ελληνικός τουρισμός αντιμετωπίζει χρόνιες παθολογίες σε επίπεδο δημοσίου τομέα και τουριστικών υποδομών ενώ πλήθος τουριστικών επιχειρήσεων αδυνατεί να ακολουθήσει τις σύγχρονες τάσεις στον τομέα της τεχνολογίας, της πράσινης ανάπτυξης, του σύγχρονου μάρκετινγκ και της αποτελεσματικής δικτύωσης και προώθησης των υπηρεσιών τους στη διεθνή τουριστική αγορά. Η συμβολή του τουριστικού τομέα μπορεί να είναι καθοριστικής σημασίας για την Ελλάδα. Αντιπροσωπεύει άλλωστε το 20% του ΑΕΠ. Η Ελλάδα μπορεί αξιοποιώντας τους πόρους που διαθέτει, να αναβαθμίσει τη θέση της στη διεθνή αγορά τουριστικών υπηρεσιών. Η προβολή με τον καλύτερο τρόπο της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και του φυσικού μας περιβάλλοντος σε συνδυασμό με την αντιμετώπιση πάγιων διαρθρωτικών αδυναμιών του τουριστικού κλάδου είναι ουσιώδους σημασίας. Γι' αυτό άλλωστε έχει δημιουργηθεί αυτόνομο Υπουργείο Τουρισμού.

Η ανάδειξη του τουριστικού τομέα ως στρατηγική προτεραιότητα για την προγραμματική περίοδο 2014-2020

Στο πλαίσιο του σχεδιασμού της περιόδου 2014-20, ήδη στο position paper της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την οριοθέτηση των προτεραιοτήτων χρηματοδότησης στην Ελλάδα επισημαίνεται η ανάγκη στόχευσης των νέων χρηματοδοτικών πόρων σε τομείς (όπως ο Τουρισμός) με υψηλά συγκριτικά πλεονεκτήματα για την οικονομική – κοινωνική ανάπτυξη της χώρας.

Ο στρατηγικός προγραμματισμός του Υπουργείου Τουρισμού για την περίοδο 2014-20 επικεντρώνεται στα ακόλουθα:

- ❖ Αλλαγή του παραδοσιακού μοντέλου «ήλιος- θάλασσα» με την παράλληλη χρονική διεύρυνση της τουριστικής περιόδου και αύξηση του ποσοστού τουριστών υψηλού εισοδήματος. Το παραδοσιακό μοντέλο ανταποκρίθηκε με ταχύτητα στη ζήτηση και παρουσιάζει ευρύτατη διάχυση, τροφοδοτείται όμως σε διαρκώς αυξανόμενο ποσοστό από την εγχώρια ζήτηση και έχει ολοκληρώσει τον κύκλο του. Η θέση του τουρισμού γίνεται ισχυρότερη σε σύγκριση με άλλους τομείς, οι συσχετισμοί μεταξύ νέων και παραδοσιακών αγορών συνεχώς μεταβάλλεται.
- ❖ Εμπλουτισμό του παρεχόμενου τουριστικού προϊόντος και ανάδειξη νέων και ειδικών μορφών τουρισμού (πχ τουρισμός κρουαζιέρας και θαλάσσιος, συνεδριακός, τουρισμός υγείας- ευεξίας, city breaks, γαστρονομικός, θρησκευτικός). Η παγκοσμιοποίηση δεν έχει οδηγήσει μόνο σε ισοπέδωση αλλά αποτελεί ταυτόχρονα και ευκαιρία ανάπτυξης και αξιοποίησης των ποιοτικών κατά τύπους ιδιαιτεροτήτων που αποκτούν μεγάλη εμπορική αξία.
- ❖ Ανάδειξη της στρατηγικής σχέσης με τους τομείς του Πολιτισμού και του Περιβάλλοντος και αναβάθμιση και τουριστική αξιοποίηση χώρων αρχαιολογικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος καθώς και περιβαλλοντικών πόρων.
- ❖ Διαμόρφωση φιλικού επενδυτικού περιβάλλοντος. Σε αντίθεση με τις μέχρι σήμερα κυρίαρχες παραδοσιακές τουριστικές επενδύσεις. Αποσπασματικές, κατά κανόνα χαμηλής ποιότητας και συνεισφοράς στην ανταγωνιστικότητα

αλλά και με ελλειπείς θεσμοθετημένες διαδικασίες ελέγχου, επιδιώκουμε την ανάδειξη και υποστήριξη σύνθετων και οργανωμένων τουριστικών επενδύσεων, μέσω:

- Χωροταξικής πολιτικής, πχ. Δεν μπορεί ένας νόμος όπως αυτός για την βιοποικιλότητα να εξαιρεί τους οργανωμένους τουριστικούς υποδοχείς από τη δυνατότητα χωροθέτησης σε μια περιοχή και να μην εξαιρεί τις βιομηχανίες χημικών.
- Νέων τουριστικών προϊόντων (σύνθετα τουριστικά καταλύματα, οργανωμένοι τουριστικοί υποδοχείς), με αυστηρούς κανονιστικούς όρους, περιβαλλοντικούς και τεχνικούς οι οποίοι υπόκεινται στον έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας.
- Απλοποίηση διαδικασιών και πλαισίου λειτουργία (νομοθεσία, φορολόγηση)
- Στρατηγική marketing

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Η Πελοπόννησος είναι η μεγαλύτερη Χερσόνησος της Ελλάδας και ένα από τα εννέα γεωγραφικά της διαμερίσματα. Βρίσκεται στα νότια του ηπειρωτικού τμήματος της χώρας και συνδέεται με τη Στερεά Ελλάδα μέσω μιας στενής λωρίδας γης, του Ισθμού της Κορίνθου, στον οποίο το 1893 κατασκευάστηκε η ομώνυμη διώρυγα, μετατρέποντάς την ουσιαστικά σε νησί. Επιπλέον, από το 2004 η γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου συνδέει την Πελοπόννησο με την στερεά Ελλάδα και την υπόλοιπη ηπειρωτική χώρα.

Η Πελοπόννησος διαιρείται διοικητικά σε επτά νομούς (Αχαΐα, Ηλεία, Μεσσηνία, Αρκαδία, Λακωνία, Αργολίδα και Κορινθία, με ένα μικρό τμήμα της να υπάγεται στο νομό Αττικής) και από το 1986 σε δύο περιφέρειες, τη Δυτικής Ελλάδας και την

περιφέρεια Πελοποννήσου (και ένα μικρό τμήμα αντίστοιχα, στην Περιφέρεια Αττικής). Έχει έκταση 21.439 τετρ. χλμ. και πληθυσμό 1.086.935 κατοίκους. Αποτελεί ιστορική κοιτίδα του ελληνισμού και κατοικείται από τα προϊστορικά χρόνια. Σε αυτήν αναπτύχθηκε ο Μυκηναϊκός Πολιτισμός και κατοίκησαν και τα τρία κυριότερα ελληνικά φύλα (Αχαιοί, Ίωνες και Δωριείς), ενώ στην Πελοπόννησο βρίσκονταν ορισμένες από τις σπουδαιότερες ελληνικές πόλεις-κράτη, όπως η Σπάρτη, η Κόρινθος και το Άργος. Αποτέλεσε θέατρο των περισσότερων πολεμικών συγκρούσεων που έλαβαν χώρα στον ελληνικό χώρο με κορυφαία παραδείγματα τον Πελοποννησιακό Πόλεμο και την Ελληνική Επανάσταση, ενώ γνώρισε διάφορους κατακτητές όπως Ρωμαίους, Φράγκους, Οθωμανούς κ.ά. Μεγαλύτερη πόλη της Πελοποννήσου είναι η Πάτρα με δεύτερη κατά σειρά πόλη την Καλαμάτα.

Έδρα της Περιφέρειας είναι η Τρίπολη, πρωτεύουσα του Νομού Αρκαδίας. Το ανάγλυφο της Περιφέρειας χαρακτηρίζεται από έντονες αντιθέσεις, καθώς ο κεντρικός της όγκος είναι γενικά ορεινός, ενώ στις παραθαλάσσιες περιοχές σχηματίζονται αρκετές πεδιάδες. Οι ακτές της Περιφέρειας εκτείνονται σε 1.200 χλμ. και παρουσιάζουν αρκετή ποικιλομορφία.

Οι μεγάλες κοινωνικοοικονομικές και γεωπολιτικές διεθνείς ανακατατάξεις που πραγματοποιήθηκαν κατά την παρελθούσα πενταετία επηρέασαν κατά ένα βαθμό το κοινωνικοοικονομικό ιστό της Περιφέρειας Πελοποννήσου, στο βαθμό που αυτοί οι παράγοντες επηρεάζουν την Ελληνική Παραγωγική / οικονομική δραστηριότητα. Η διεθνοποίηση των αγορών, καθώς και η αλλαγή καταναλωτικού προτύπου των κατοίκων της Πελοποννήσου λόγω βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου, είχαν σαν αποτέλεσμα, παραδοσιακά προϊόντα που στήριζαν ή και συνεχίζουν να στηρίζουν σε μεγάλο βαθμό τον παραγωγικό ιστό της Περιφέρειας, να κινδυνεύουν να υποκατασταθούν από αντίστοιχα εισαγόμενα. Παράλληλα οι παραγωγικές μονάδες της Περιφέρειας δεν κατόρθωσαν να επωφεληθούν από τα νέα δεδομένα, κερδίζοντας νέες αγορές εντός και εκτός Ελληνικού, /ευρωπαϊκού ή Διεθνούς χώρου.

Οι δημογραφικές εξελίξεις έχουν συμβάλει αρνητικά στο παραγωγικό πρότυπο και τις αναπτυξιακές πολιτικές της Περιφέρειας. Η πληθυσμιακή αποψίλωση και η αποδυνάμωση της παραγωγικής βάσης, συνδυάζεται με ένα χαμηλού επιπέδου εργατικό δυναμικό και σημαντική διαφοροποίηση μεταξύ ανδρών και γυναικών σε ότι αφορά στη θέση στην αγορά εργασίας.

Η διάρθρωση της απασχόλησης αντικατοπτρίζει τη γενικότερη διάρθρωση της παραγωγικής δραστηριότητας της Περιφέρειας, η οποία διατηρεί το χαρακτήρα του παραδοσιακού αναπτυξιακού προτύπου, με χαμηλό επίπεδο εκσυγχρονισμού και διαφοροποίησης της παραγωγικής / οικονομικής βάσης της, γεγονός που δημιουργεί κινδύνους περαιτέρω αποδυνάμωσης και συρρίκνωσης των παραγωγικών / οικονομικών δραστηριοτήτων.

Γεωργία - κτηνοτροφία - προϊόντα – βιομηχανία

Η οικονομία της Πελοποννήσου βασιζόταν παραδοσιακά αποκλειστικά σχεδόν στη γεωργία και την κτηνοτροφία. Βιομηχανία παρουσιάστηκε κυρίως στις περιοχές Πατρών και Αιγίου, που ήταν από οικονομική άποψη οι πιο δραστήριες (μηχανουργεία, βαμβακονηματοουργεία, εργοστάσια χαρτιού, κρασιών, ελαστικών, ελαιουργεία, σταφιδεργοστάσια).

Από την άποψη της γεωργίας επικρατεί η καλλιέργεια των δημητριακών, των αμπελιών (για σταφίδες και κρασί), της συκιάς, της ελιάς, του ρυζιού, του βαμβακιού. Επίσης καλλιεργείται καπνός, γεώμηλα, κηπευτικά κι αρκετά εσπεριδοειδή. Αρκετά αναπτυγμένη είναι η εκτροφή προβάτων. Επίσης η αγελαδοτροφία, η πτηνοτροφία και η μελισσοκομία είναι αρκετά διαδεδομένες. Η αλιεία, στις παραλιακές περιοχές και ιδιαίτερα στην Πάτρα, όπου συγκεντρώνεται, έχει αρκετά αποφασιστική συμβολή στην οικονομία του τόπου, κάνει επίσης και εξαγωγές. Επίσης για τον ίδιο σκοπό χρησιμοποιούνται και οι λιμνοθάλασσες.

Ορυκτός πλούτος

Έχουν βρεθεί αρκετά είδη ορυκτών, που όμως δεν είναι εκμεταλλεύσιμα. Γι' αυτό στην Πελοπόννησο υπάρχουν λίγα μεταλλεία. Τα σπουδαιότερα μεταλλεύματα που εξάγονται είναι ο σιδηροπυρίτης (Ερμιόνης), μαγγάνιο, σίδηρος, λιγνίτες, χαλαζίας κλπ. Έρευνες για πετρέλαιο στις περιοχές Ηλείας και Τριφυλίας δεν έδωσαν θετικά αποτελέσματα.

ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Οι βασικές προτεραιότητες που τίθενται για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη, είναι:

α) Η αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών

Στόχος είναι η αναβάθμιση και η διατήρηση ενός υψηλού επιπέδου ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρονται από τις τουριστικές επιχειρήσεις σε όλους τους τομείς που συνθέτουν το τουριστικό προϊόν (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, campings, μικρομεσαίες επιχειρήσεις του τουρισμού). Προσδιορίζεται δε ότι η χορήγηση ενισχύσεων για νέες ξενοδοχειακές κλίνες θα γίνεται με βάση τη φέρουσα ικανότητα των τουριστικών περιοχών και έμφαση θα δίνεται στην αναβάθμιση των υφιστάμενων τουριστικών μονάδων και όχι στην δημιουργία νέων.

β) Ο εμπλουτισμός και η σύνθεση του τουριστικού προϊόντος.

Ο εμπλουτισμός και η ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος επιχειρούνται μέσω δράσεων που αφορούν στην δημιουργία κατάλληλης υποδομής, για την ανάπτυξη κυρίως θεματικών μορφών τουρισμού και την οργάνωση συγκεκριμένων προϊόντων για εναλλακτικές μορφές τουρισμού, οι οποίες θα αναληφθούν από ιδιώτες επενδυτές, βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου.

γ) Η μείωση της εποχικότητας.

Εκτιμάται και στοχεύεται ότι η ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση των τουριστικών υποδομών και η δημιουργία νέων συμπληρωματικών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων θα συμβάλουν στην μείωση της εποχικότητας προσελκύοντας, τουριστική ζήτηση πέραν της θερινής περιόδου.

δ) Η ενίσχυση της προβολής του ελληνικού τουριστικού προϊόντος.

Η συστηματική προώθηση και προβολή του Τουριστικού Προϊόντος αποτελεί βασική προτεραιότητα στο πλαίσιο ενός διαρκούς και εντεινόμενου διεθνούς ανταγωνισμού. Η πολιτική αυτή θα στηριχθεί στο Πρόγραμμα Marketing της χώρας και αφορά τόσο την προβολή περιοχών (περιφέρειες, νομοί), όσο και προϊόντων τουρισμού. Βασικοί στόχοι είναι αφενός η προσέλκυση εξειδικευμένων και ποιοτικών "ομάδων-στόχων" της αγοράς, αφετέρου η άμβλυση της εποχικότητας, μέσω της αύξησης της ζήτησης για δραστηριότητες εκτός καλοκαιρινής περιόδου. Στο πλαίσιο αυτό, βασικής σημασίας είναι η προώθηση νέων τουριστικών προορισμών στο συνολικά προβαλλόμενο τουριστικό προϊόν της χώρας.

ε) Η αναδιάρθρωση της αρχικής και επαγγελματικής κατάρτισης στον τομέα του τουρισμού.

Η υλοποίηση όλων των προαναφερόμενων στόχων και προτεραιοτήτων προϋποθέτουν το κατάλληλο εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, προκειμένου να προσφερθούν ποιοτικές υπηρεσίες και ταυτόχρονα να ικανοποιηθούν οι υψηλές απαιτήσεις ενός διαφοροποιημένου τουριστικού προϊόντος ειδικών δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων. Η αξιοποίηση των ανθρώπινων πόρων του τουριστικού τομέα, μέσω της διαμόρφωσης ενός Σχεδίου Δράσης για την εκπαίδευση και την κατάρτισή του, παράλληλα με την αύξηση της απασχόλησης εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, ενισχύουν / αναβαθμίζουν το τουριστικό προϊόν και εξυπηρετούν το στόχο της μείωσης της εποχικότητας της τουριστικής δραστηριότητας.

Για την υποστήριξη ενός υψηλού επιπέδου ποιότητας τουριστικού προϊόντος απαραίτητη είναι η βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού στον τουριστικό τομέα, μέσω δράσεων κατάρτισης. Για την επίτευξη της υλοποίησης των παραπάνω στόχων και των επιμέρους δράσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Πελοποννήσου σχεδιάζεται η δημιουργία και η λειτουργία μηχανισμού υποστήριξης, τόσο των τουριστικών επιχειρήσεων, όσο και των τοπικών φορέων, καθώς και προβολής του τουριστικού προϊόντος. Παράλληλα, η υλοποίηση δράσεων που αφορούν σε ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αναστήλωσης, προστασίας, ανάδειξης και εξασφάλισης της επισκεψιμότητας των αρχαιολογικών χώρων, των μνημείων, του συνόλου των πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας αποτελούν σημαντική παρέμβαση για την ανάπτυξη του τουρισμού.

Η υλοποίηση των στόχων της τουριστικής ανάπτυξης με έμμεσο αλλά ουσιαστικό τρόπο πραγματοποιείται και μέσα από δράσεις και ενέργειες άλλων Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Δράσεις όπως η αναβάθμιση οικιστικών συνόλων, η οργάνωση της διαχείρισης του χώρου, η αντιμετώπιση της θαλάσσιας ρύπανσης, ο καθαρισμός των παραλιών (με έμφαση αυτών που επισκέπτονται οι τουρίστες), η διατήρηση - βελτίωση του φυσικού τοπίου, η καλή διαχείριση προστατευόμενων περιοχών, θα υλοποιηθούν από το Ε.Π. «Περιβάλλον» και θα συμβάλουν σημαντικά στην αειφόρο τουριστική

ανάπτυξη και στην αναβάθμιση του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, με έμφαση στο θαλάσσιο και οικολογικό τουρισμό.

Παράλληλα, ενέργειες που αφορούν στην αξιοποίηση και προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και υλοποιούνται από το Ε.Π. «Πολιτισμός» εξυπηρετούν το στόχο του εμπλουτισμού του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, αφού η χώρα μας είναι πλούσια σε πολιτιστικά στοιχεία.

Επιπρόσθετα, μέσω του Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας» και των δράσεων που αφορούν στη χρήση τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνίας τόσο από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις του τουρισμού, όσο και από λοιπούς κεντρικούς και τοπικούς φορείς μπορούν να αναληφθούν σημαντικές πρωτοβουλίες δράσεων που ανταποκρίνονται στο στόχο της αναβάθμισης των προσφερόμενων υπηρεσιών από τις τουριστικές επιχειρήσεις, καθώς και στην προβολή του τουριστικού προϊόντος της χώρας.

στ) Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση της υποδομής των τουριστικών καταλυμάτων

Προβλέπεται ουσιαστικός εκσυγχρονισμός των τουριστικών καταλυμάτων, αλλά μικρής κλίμακας αύξηση των τουριστικών κλινών, βάσει της φέρουσας ικανότητας των τουριστικών περιοχών, με έμφαση στον δημιουργία μονάδων υψηλής τάξης και ποιότητας και ταυτόχρονα αξιοποίηση των παραδοσιακών και αξιόλογων αρχιτεκτονικών κτισμάτων με την μετατροπή τους σε τουριστικά καταλύματα.

η) Δημιουργία και βελτίωση των υποδομών για την ανάπτυξη θεματικού τουρισμού

Τα φυσικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της Αργολίδας εξασφαλίζουν όλες τις προϋποθέσεις για την αποτελεσματική σύνδεση των υφιστάμενων τουριστικών δραστηριοτήτων με νέες μορφές όπως ο συνεδριακός τουρισμός, ο τουρισμός υγείας και άθλησης, ο θρησκευτικός τουρισμός και ο αγροτουρισμός. Η δημιουργία υποδομών θεματικού τουρισμού συμβάλλει στην άμβλυνση της εποχικότητας, δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας και αναβαθμίζει / εμπλουτίζει το τουριστικό προϊόν της Περιφέρειας

θ) Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση της διοικητικής / διαχειριστικής λειτουργίας του συνόλου των τουριστικών επιχειρήσεων

Πρόκειται για δράσεις που αφορούν στον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης των τουριστικών επιχειρήσεων με την εφαρμογή καινοτομιών, την ανάπτυξη συστημάτων διασφάλισης ποιότητας (ISO, HACCP), την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων, την δικτύωση με εσωτερικά και διεθνή επιχειρηματικά δίκτυα και άλλες ενέργειες οι οποίες έχουν στόχο να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα και να αναβαθμίσουν τις προσφερόμενες υπηρεσίες.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής για την οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας Πελοποννήσου προβλέπονται δράσεις που αφορούν στην βελτίωση των μεταφορικών υποδομών (οδικές, σιδηροδρομικές, λιμενικές), στην αναβάθμιση των αστικών, ημιαστικών και ορεινών περιοχών (αναπλάσεις, προστασία φυσικού περιβάλλοντος), στην ενίσχυση δράσεων για την ανάπτυξη της πολυδραστηριότητας με έμφαση σε τουριστικές δραστηριότητες ή την σύνδεσή τους με αυτές, οι οποίες είτε άμεσα, είτε έμμεσα συμβάλλουν στην ανάπτυξη του τουρισμού.

Βασικό συστατικό της επιτυχίας της ανάπτυξης του τουρισμού σε μια περιφερειακή περιοχή είναι η συμβολή όλων των εμπλεκόμενων στην εν λόγω δραστηριότητα, κατά τη λήψη αποφάσεων για την αναπτυξιακή διαδικασία αλλά και κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής του τουριστικού προϊόντος, με στόχο την παράταση του σταδίου της ανάπτυξης. Σε μια περιοχή – τουριστικό προορισμό, οι εμπλεκόμενοι στην τουριστική δραστηριότητα είναι μόνιμοι κάτοικοι της περιοχής, οι τουρίστες, οι επιχειρήσεις που επωφελούνται άμεσα ή έμμεσα από τον τουρισμό, ο δημόσιος τομέας (τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο) και κοινωνικές ομάδες που ασκούν πιέσεις.

Ο τουρισμός ως εργαλείο και οι εμπλεκόμενοι φορείς ως εκτελεστές της αναπτυξιακής διαδικασίας μπορούν να καταλήξουν σε μια αποδοτική και ποιοτική οικονομική δραστηριότητα που ενισχύει την περιφερειακή περιοχή τόσο σε οικονομικό επίπεδο (κεφάλαιο, επενδύσεις, επιχειρηματικότητα, αύξηση εισοδήματος), όσο και σε κοινωνικό, αποτρέποντας τον ενεργό πληθυσμό από την μετανάστευση στο κέντρο, δημιουργώντας θέσεις απασχόλησης, είτε άμεσα σε

τουριστικές επιχειρήσεις, είτε έμμεσα ενισχύοντας τις επιχειρήσεις που παράγουν προϊόντα που καταναλώνει ο τουρισμός.

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Ο τουριστικός τομέας είναι για την Περιφέρεια Πελοποννήσου η δραστηριότητα στην οποία σχεδιάζεται να στηρίξει την αναπτυξιακή της προοπτική, παρά τη σχετικά χαμηλή σημερινή συμμετοχή στην οικονομική δραστηριότητα της Περιφέρειας. Είναι γεγονός ότι οι εκτεταμένοι και ποικιλόμορφοι τουριστικοί πόροι της Περιφέρειας αποτέλεσαν πλουτοπαραγωγική πηγή για τους κατοίκους της, από τις αρχές του 1960. Η τουριστική ανάπτυξη ξεκίνησε πρώτα από τους Νομούς Κορινθίας και Αργολίδας. Ο πρώτος παρουσίασε αυξημένη ζήτηση του παραλιακού χώρου για παραθεριστική κατοικία, λόγω του ότι αποτελεί περιαστική περιοχή της Αττικής και ο δεύτερος δέχτηκε, από τις πρώτες περιοχές της Χώρας, τουριστικές εισροές. Έτσι οι δύο αυτοί Νομοί ξεκίνησαν την τουριστική τους δραστηριότητα δύο δεκαετίες νωρίτερα από τους άλλους, με αποτέλεσμα να εμφανίζονται τώρα σχετικά κορεσμένοι τουριστικά, ιδιαίτερα σε ορισμένες μικροπεριοχές τους, ενώ άλλοι Νομοί εμφανίζουν ελάχιστη τουριστική δραστηριότητα. Αυτό είναι ένα στοιχείο χωροταξικής ανισότητας όσον αφορά στην τουριστική ανάπτυξη, που εμπειρικά εκφράζεται σε διαφοροποιημένα μεγέθη υποδομής, πληρότητας και τουριστικής δραστηριότητας μεταξύ των Νομών της Περιφέρειας.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω στοιχεία και με βάση τη σημερινή κατάσταση, η Περιφέρεια δέχεται μόνο το 6,4% των αφίξεων τουριστών επί του συνόλου της Χώρας, ποσοστό ελάχιστο, το οποίο δεν αντιστοιχεί / ανταποκρίνεται, ούτε στην έκταση ούτε στους τουριστικούς πόρους της Περιφέρειας. Το ποσοστό των διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου είναι ακόμη μικρότερο από το ποσοστό αφίξεων (3,7% επί του συνόλου της Χώρας), γεγονός που καταδεικνύει τη μικρή μέση διάρκεια παραμονής των τουριστών στην Περιφέρεια.

Από την ανάλυση των στοιχείων του Τουρισμού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, φαίνεται ότι η συγκεκριμένη περιοχή, ενώ έχει πλούσιους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους, παρουσιάζει περιορισμένη τουριστική κίνηση. Συγκριτικά με την υπόλοιπη Ελλάδα, προσελκύει μικρούς αριθμούς επισκεπτών, ιδιαίτερα αλλοδαπών και υστερεί

σημαντικά στον αριθμό διανυκτερεύσεων τόσο συνολικά, όσο και κατ' άτομο. Η Περιφέρεια προσελκύει τουρισμό διακοπών μόνο σε μικρό αριθμό συγκεκριμένων σημείων. Ο μεγάλος όγκος επισκεπτών πραγματοποιούν ολιγοήμερες επισκέψεις που συναρτώνται κύρια με συγκεκριμένα μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους (αλλοδαποί) ή με τουρισμό Σαββατοκύριακου (ημεδαποί). Σημαντική μείωση του αλλοδαπού τουρισμού στην Περιφέρεια παρατηρήθηκε κατά την περίοδο 1985 - 2001, με μικρές τάσεις ανάκαμψης μετά το 1999, ενώ ο εγχώριος τουρισμός παρουσίασε σχετική αύξηση.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια ως προς την τουριστική δραστηριότητα, εντείνονται λόγω της σχετικά χαμηλής ποιότητας των καταλυμάτων και της περιορισμένης διάρκειας τουριστικής σεζόν. Τα χαμηλής ποιότητας καταλύματα (ξενοδοχεία Γ' τάξης, τα οποία αποτελούν το 51,8% του συνόλου των καταλυμάτων της Περιφέρειας το 2001) που κυριαρχούν στην Περιφέρεια, όπως εξάλλου και στο σύνολο της χώρας, πολλαπλασιάζουν τις γενικές αρνητικές τάσεις του τουρισμού στην Περιφέρεια. Οι κατηγορίες αυτές τείνουν να προσελκύσουν πολύ μικρότερο αριθμό αλλοδαπών τουριστών. Γενικά η Περιφέρεια στερείται ξενοδοχειακής υποδομής στις υψηλές τάξεις τουριστικών καταλυμάτων, με αποτέλεσμα να προσελκύει κυρίως μεσαία προς χαμηλά εισοδήματα επισκεπτών. Οι διαφορές ανάμεσα στους πέντε Νομούς της Περιφέρειας ως προς την ποσότητα και την ποιότητα της ξενοδοχειακής υποδομής είναι μεγάλες, με επακόλουθη την ανισομερή κατανομή των επισκεπτών και του παραγόμενου εισοδήματος στις επιμέρους περιοχές της.

Χαρακτηριστικό της τουριστικής δραστηριότητας στη Περιφέρεια Πελοποννήσου, το οποίο προσδιορίζει αφενός το πρόβλημα στασιμότητας και ισχνότητας, αφετέρου τη - σε λανθάνουσα κατάσταση - δυναμική της τουριστικής δραστηριότητας στη Περιφέρεια, είναι το γεγονός ότι η μέχρι προ ολίγων ετών τουριστική δραστηριότητα της Περιφέρειας στηριζόταν σε μεγάλο βαθμό από την Αργολίδα και κατά δεύτερο λόγο από τον Νομό Κορινθίας, ενώ οι υπόλοιποι νομοί παρουσίαζαν πολύ χαμηλή τουριστική δραστηριότητα. Κατά τα τελευταία χρόνια όμως η τουριστική δραστηριότητα στην Αργολίδα φθίνει έντονα και στην Κορινθία παραμένει σχεδόν στάσιμη. Αντίθετα στους υπόλοιπους νομούς ιδιαίτερα στην Μεσσηνία παρατηρείται σημαντική άνοδος, παραμένοντας όμως ακόμα σε χαμηλά επίπεδα. Η σύνθεση αυτών

των καταστάσεων και εξελίξεων δημιουργεί μία συνολικότερη κατάσταση στην Περιφέρεια στασιμότητας ή/και μείωσης της τουριστικής δραστηριότητας.

Άλλες μορφές τουρισμού, όπως ο οικολογικός, ο χιονοδρομικός, ο εξειδικευμένος πολιτιστικός, ο ορειβατικός και ο αθλητικός διαφόρων τύπων, είναι νέες εν δυνάμει μορφές τουρισμού, οι οποίες ατονούν μέχρι σήμερα, αλλά αναμένεται να διευρύνουν τις επιλογές των τουριστών, δρώντας θετικά υπέρ της επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου και της διεύρυνσης / μεγέθυνσης της τουριστικής δραστηριότητας της Περιφέρειας.

Ο τουριστικός τομέας είναι για την Περιφέρεια Πελοποννήσου η δραστηριότητα στην οποία σχεδιάζεται να στηρίξει την αναπτυξιακή της προοπτική, παρά τη σχετικά χαμηλή σημερινή συμμετοχή στην οικονομική δραστηριότητα της Περιφέρειας. Είναι γεγονός ότι οι εκτεταμένοι και ποικιλόμορφοι τουριστικοί πόροι της Περιφέρειας αποτέλεσαν πλουτοπαραγωγική πηγή για τους κατοίκους της, από τις αρχές του 1960. Η τουριστική ανάπτυξη ξεκίνησε πρώτα από τους Νομούς Κορινθίας και Αργολίδας. Ο πρώτος παρουσίασε αυξημένη ζήτηση του παραλιακού χώρου για παραθεριστική κατοικία, λόγω του ότι αποτελεί περιαστική περιοχή της Αττικής και ο δεύτερος δέχτηκε, από τις πρώτες περιοχές της Χώρας, τουριστικές εισροές. Έτσι οι δύο αυτοί Νομοί ξεκίνησαν την τουριστική τους δραστηριότητα δύο δεκαετίες νωρίτερα από τους άλλους, με αποτέλεσμα να εμφανίζονται τώρα σχετικά κορεσμένοι τουριστικά, ιδιαίτερα σε ορισμένες μικρότερες περιοχές τους, ενώ άλλοι Νομοί εμφανίζουν ελάχιστη τουριστική δραστηριότητα. Αυτό είναι ένα στοιχείο χωροταξικής ανισότητας όσον αφορά στην τουριστική ανάπτυξη, που εμπειρικά εκφράζεται σε διαφοροποιημένα μεγέθη υποδομής, πληρότητας και τουριστικής δραστηριότητας μεταξύ των Νομών της Περιφέρειας.

Σύγκριση Περιφερειακών Ενοτήτων της Περιφέρειας Πελοποννήσου

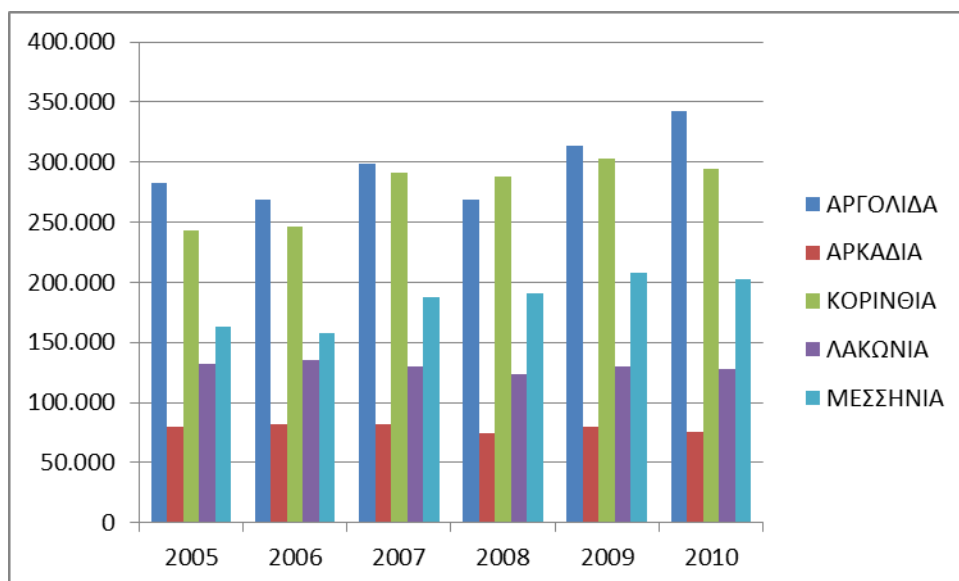
Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η σύγκριση των αφίξεων σε καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου ανά Περιφερειακή Ενότητα της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Η Αργολίδα κατέχει την πρώτη θέση σε αφίξεις, με εξαίρεση το έτος 2008, και με συγκέντρωση των περισσότερων αφίξεων (341.962) το 2010. Ακολουθεί με μικρή διαφορά η Κορινθία η οποία παρουσιάζει περιορισμένη αλλά σταθερή αύξηση των

αφίξεων για κάθε έτος εκτός του 2008 και 2010 όπου και καταγράφεται μικρή πτώση -1,1% και -2,6% αντίστοιχα και με καλύτερο έτος το 2009 όπου καταμετρήθηκαν 302.771 αφίξεις. Η Μεσσηνία έρχεται τρίτη σε αφίξεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου με καλύτερο έτος το 2009 όπου αριθμεί 207.529 αφίξεις και με μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση το 2007 έτος κατά το οποίο προσέλκυσε 19,5% περισσότερους επισκέπτες σε σχέση με το 2006. Η Λακωνία δεν παρουσιάζει μεγάλες διακυμάνσεις στις ετήσιες επιδόσεις της και διατηρεί ένα μέσο όρο αφίξεων για τα εξεταζόμενα έτη περίπου 130.000 τουρίστες. Τελευταία στις αφίξεις είναι η Αρκαδία με μέσο όρο σχεδόν 79.000 επισκέπτες το χρόνο.

Η τουριστική κίνηση σε ολόκληρη την Περιφέρεια καταδεικνύει την τάση που επικρατεί συνολικά στην περιοχή ενώ η ποσοστιαία μεταβολή των αφίξεων ανά έτος παρουσιάζει μια συνολικότερη εικόνα της απορρόφησης των μεταβολών των αφίξεων στην Περιφέρεια από την κάθε Περιφερειακή Ενότητα και κατά συνέπεια την ελαστικότητα της τουριστικής ζήτησης αυτής και το βαθμό της τουριστικής ωρίμανσης της περιοχής. οι αφίξεις για το έτος 2006 στο σύνολο της Περιφέρειας μειώθηκαν μόλις -1,3% ενώ η Αργολίδα για το ίδιο έτος αντιμετώπισε μείωση στις αφίξεις της ίση με -4,8% σε σχέση με το 2005. Η αύξηση του 11,2% της Περιφέρειας για το έτος 2007 απορροφήθηκε κατά κύριο λόγο από τις Περιφερειακές Ενότητες Μεσσηνίας (+19,5%) και Κορινθίας (+18,3%) και λιγότερο από την Αργολίδα (+10,9%).

Το 2008 όπως έχει ήδη αναφερθεί μειωθήκαν οι αφίξεις κατά 4,4% για το σύνολο της Περιφέρειας και οι αφίξεις στην Αργολίδα για το ίδιο διάστημα παρουσίασαν τη μεγαλύτερη πτώση από όλες τις Περιφερειακές Ενότητες φτάνοντας το -10% σε σχέση με το 2007. Οι καλύτερες επιδόσεις για την Αργολίδα καταγράφονται το 2009, έτος κατά το οποίο οι αφίξεις για το σύνολο της Περιφέρειας Πελοποννήσου αυξήθηκαν κατά 9,3% ενώ το ποσοστό αφίξεων αυξήθηκε κατά 16,8% σε σχέση με το 2008 υπερκαλύπτοντας το ποσοστό πτώσης του προηγούμενου έτους. Τέλος το 2010 η μικρή αύξηση των αφίξεων κατά 0,9% για την Περιφέρεια απορροφήθηκε κατά κύριο μέρος από την Αργολίδα (+9%) ενώ σε όλες οι υπόλοιπες Περιφερειακές Ενότητες καταγράφηκε πτώση.

Διάγραμμα - Συνολικές αφίξεις σε καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ) ανά Περιφερειακή Ενότητα ανά έτος

Εξετάζοντας το μερίδιο κάθε Περιφερειακής Ενότητας στις συνολικές αφίξεις της Περιφέρειας Πελοποννήσου αποκαλύπτεται ότι η Αργολίδα συνεισφέρει, με εξαίρεση το έτος 2008, πάνω από 30% του συνόλου των αφίξεων γεγονός που αποτυπώνει το ειδικό βάρος της περιοχής για το ολόκληρη την Περιφέρεια.

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Διοικητική Διαίρεση

Η **Αργολίδα** είναι νομός της Ανατολικής Πελοποννήσου και περιλαμβάνει 4 Δήμους σύμφωνα με το πρόγραμμα Καλλικράτης - ακριβέστερα *Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης* - ονομάζεται ο Ελληνικός Νόμος 3852/2010, με τον οποίο μεταρρυθμίστηκε η διοικητική διαίρεση της Ελλάδας και επανακαθορίστηκαν τα όρια των αυτοδιοικητικών μονάδων, ο τρόπος εκλογής των οργάνων και οι αρμοδιότητές τους.

1. Ο **Δήμος Ναυπλιέων** με έκταση 387.78 τ.χλμ και πληθυσμό 33.406 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Περιλαμβάνει τα Δημοτικά Διαμερίσματα Μιδέας, Ασίνης, Νέας Τίρυνθας και Ναυπλιέων, με έδρα του Δήμου το Ναύπλιο.
2. Ο **Δήμος Άργους – Μυκηνών** με έκταση 1.0026,6 τ.χλμ και πληθυσμό 48.188 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Περιλαμβάνει τα Δημοτικά Διαμερίσματα Άργους, Κουτσοποδίου, Λέρνας, Μυκηναίων, Νέας Κίου και των Κοινοτήτων Αλέας και Αχλαδόκαμπου, με έδρα του δήμου το Άργος.
3. Ο **Δήμος Επιδαύρου** με έκταση 338,06 τ.χλμ και πληθυσμό 9.275 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Περιλαμβάνει τα Δημοτικά Διαμερίσματα Λυγουριού, Επιδαύρου, Άγιου Δημήτριου, Αδαμίου, Αρκαδικού, Δήμιννας, Τραχειάς.

4. **Ο Δήμος Ερμιονίδας** συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Ερμιόνης και Κρανιδίου. Η έκταση του νέου δήμου ανέρχεται σε 417,59 τ.χλμ. και ο πληθυσμός σε 14.901 κατοίκους.

Περιλαμβάνει τα Δημοτικά Διαμερίσματα Κρανιδίου και Ερμιόνης

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Ο Αργολικός χώρος καλύπτει σελίδες ένδοξης ιστορίας όλων των εποχών. Ελάχιστες περιοχές της γης μπορούν να επιδείξουν 4.000 χρόνια συνεχούς ιστορίας. Η Αργολίδα κατοικήθηκε από τη Μεσολιθική Εποχή (8000 π.Χ.) και ήταν ένα από τα πιο κρίσιμα κέντρα στην Πελοπόννησο. Κατά τη διάρκεια της Νεολιθικής Εποχής, πολλοί αξιόλογοι οικισμοί (Λέρνα, Τίρυνθα, Μυκήνες) ιδρύθηκαν, ενώ κατά την περίοδο του Χαλκού, η περιοχή άκμασε και πολλά κέντρα αναπτύχθηκαν (Μιδέα, Ασίνη, Τίρυνθα, Προσύμνα). Μεταξύ αυτών, οι Μυκήνες ήταν η πιο ένδοξη και έδωσε το όνομά της σε μία από τις πιο υπέροχες πολιτιστικές περιόδους της αρχαιότητας, τη Μυκηναϊκή περίοδο. Όλη η περιοχή ήταν διαταραγμένη τον 12ο αιώνα π.Χ. από διάφορες κινήσεις των μεταναστών. Ως αποτέλεσμα, το Άργος είχε υποβληθεί σε Δωριείς, έγινε δωρικό κέντρο, όπως και άλλες πόλεις της Αργολίδας.

Στην Αρχαϊκή και στην κλασική περίοδο, υπήρχε ένα κοινό καταφύγιο στην Αργολίδα, Ηραίο, ενώ στα ελληνιστικά χρόνια ο ναός του Ασκληπιού στην Επίδαυρο έγινε πολύ σημαντικός. Το 146 π.Χ., η πόλη κατακτήθηκε και έπεσε από τους Ρωμαίους. Οι εισβολές των Ερούλων (267 μ.Χ.) και των Γότθων (395 μ.Χ.) διατάραξαν την περιοχή για μια ακόμη φορά. Κατά τη Βυζαντινή κυριαρχία, η Αργολίδα ανήκε στις αρχές της Πελοποννήσου και είχε σε μεγάλο βαθμό αναπτυχθεί.

Στις αρχές του 13ου αιώνα, κατακτήθηκε από τους Φράγκους και ανήκε στο Όθωνα ντε λα Ρος, πλοίαρχο της Αθήνας. Για ορισμένα σύντομα χρονικά διαστήματα ανήκε στους Βενετούς και τελικά υποβληθεί στους Τούρκους (1540). Στην Επανάσταση του 1821, οι κάτοικοί της συμμετείχαν σε μερικές από τις μεγαλύτερες στρατιωτικές επιχειρήσεις που έλαβαν χώρα εδώ. Το Ναύπλιο είχε γίνει η προσωρινή βάση της επαναστατικής κυβέρνησης και πρωτεύουσα του νεογέννητου ελληνικού κράτους (1828) μέχρι το 1834, όταν η Αθήνα έγινε η νέα πρωτεύουσα. Σήμερα, η

Αργολίδα είναι μια από τις πιο εύφορες περιοχές στην Ελλάδα και ένα σημαντικό τουριστικό κέντρο.

Περιγραφή Νομού

Πληθυσμός - Οικονομική Δραστηριότητα

Η Αργολίδα είναι νομός της Ανατολικής Πελοποννήσου και βρέχεται στα νότια από τον Αργολικό Κόλπο και στα ανατολικά από τον Σαρωνικό κόλπο. Συνορεύει στα βόρεια με το νομό Κορινθίας και στα δυτικά και νότια με το νομό Αρκαδίας. Έχει έκταση 2.154 τετρ. χλμ. και 97.044 κατοίκους, ενώ σημαντικές τοποθεσίες που περιλαμβάνει ο νομός είναι το Ναύπλιο, (πρωτεύουσα του νομού και πρώτη πρωτεύουσα της Ελλάδος), το Άργος, οι Μυκήνες, η Επίδαυρος, το Τολό, η Ερμιόνη και το Πορτοχέλι.

Τα κύρια συγκριτικά πλεονεκτήματα του Νομού

Σημαντική οικονομική πηγή της Αργολίδας αποτελεί ο τουρισμός, ο οποίος τα τελευταία χρόνια έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα. Η ύπαρξη σημαντικότερων ιστορικών μνημείων και φυσικού κάλλους ευνοούν την ανάπτυξή του. Η πλούσια γεωργική παραγωγή, λόγω του εδάφους και των ήπιων κλιματολογικών συνθηκών, ιδιαίτερα η καλλιέργεια εσπεριδοειδών (πορτοκάλια, μανταρίνια, λεμόνια). Παράλληλα, υπάρχει ικανή παραγωγή βερίκοκων και ελαιών, η οποία συνδυάζεται με την τεχνογνωσία στον αγροτικό τομέα και παράλληλη ανάπτυξη της βιομηχανίας επεξεργασίας γεωργικών προϊόντων. Παρατηρείται επίσης αξιόλογη δυναμική στον κτηνοτροφικό τομέα. Απ' όλες τις περιοχές της Πελοποννήσου, η Αργολίδα έχει τον πιο πλούσιο ορυκτό πλούτο. Κύριο μέταλλευμα είναι ο χαλκούχος σιδηροπυρίτης.

Στον Πίνακα καταγράφεται η συμμετοχή κάθε τομέα δραστηριότητας στο ΑΕΠ του νομού, αλλά και τα αντίστοιχα μεγέθη σε επίπεδο χώρας. Τη μεγαλύτερη συμμετοχή στο ΑΕΠ του νομού έχει ο τριτογενής τομέας, με ποσοστό 65,3%, ενώ ο δευτερογενής και ο πρωτογενής συμμετέχουν με ποσοστό 16,3% και 18,4% αντίστοιχα. Οι διαφορές από τα αντίστοιχα μεγέθη της χώρας είναι σημαντικές, ιδιαίτερα στον πρωτογενή τομέα, ο οποίος συμμετέχει στο ΑΕΠ της χώρας μόλις 5,9% και στο δευτερογενή που συμμετέχει με ποσοστό 19,5%, ενώ ο τριτογενής

συνεισφέρει το 74,6%. Στο νομό Αργολίδας υπάρχει περιορισμένη βιομηχανική δραστηριότητα, σε αντίθεση με τον αγροτικό τομέα, που είναι αρκετά πιο ανεπτυγμένος σε σχέση με τη χώρα.

ΤΟΜΕΑΣ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΝΟΜΟΥ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΧΩΡΑΣ
ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	18,4%	5,9%
ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	16,3%	19,5%
ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	65,3%	74,6%

ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Αγροτικά Προϊόντα: Οι περισσότερες γεωργικές εκτάσεις του Νομού καταλαμβάνονται από δενδρώδεις καλλιέργειες οι οποίες αυξάνονται διαχρονικά και κυριαρχούνται από ελιές και εσπεριδοειδή. Οι εξαγωγές εσπεριδοειδών του νομού αντιπροσωπεύουν το 50% των εξαγωγών της χώρας για το είδος αυτό. Με σημαντικό μερίδιο στο ακαθάριστο προϊόν από τη γεωργία, τα τελευταία χρόνια, συμμετέχουν οι θερμοκηπιακές μονάδες ανθοκομικών και κηπευτικών προϊόντων.

Κτηνοτροφία: Η συμμετοχή της κτηνοτροφίας στο συνολικό ακαθάριστο γεωργοκτηνοτροφικό εισόδημα του Νομού είναι 16,37% περίπου. Όσον αφορά στην κτηνοτροφική παραγωγή ακολουθεί μια φθίνουσα πορεία σε όλα τα είδη του ζωικού κεφαλαίου, εξαιρέσεις παρατηρούνται στα πρόβατα (20%) του συνόλου της Περιφέρειας, στις αίγες (παρουσιάζονται αυξητικές τάσεις) και στη μελισσοκομία.

Αλιευτική παραγωγή: Ο Νομός συγκεντρώνει περίπου το 50% της συνολικής ακαθάριστης αξίας της αλιευτικής παραγωγής της Περιφέρειας. Η αλιεία συμμετέχει στο συνολικό ακαθάριστο εισόδημα κατά 13%. Η αλιευτική παραγωγή του Νομού προέρχεται από την ελεύθερη αλιεία, τις λιμνοθάλασσες και τις ιχθυοκαλλιέργειες ή τις υδατοκαλλιέργειες γενικότερα. Η παραγωγή αυτή ανέρχεται στους 8.500 τόνους περίπου ετησίως.

ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Η συμμετοχή του Νομού στον δευτερογενή τομέα, ανέρχεται στο 18,3%. Οι κυριότεροι κλάδοι βιομηχανίας στο Νομό είναι:

- Επεξεργασία φρούτων, χυμοποιεία, ελαιοτριβεία
- Μηχανουργεία, κατασκευή αντλιών
- Παραγωγή πλαστικών σωλήνων, εξαρτημάτων τεχνικών παροχών κλπ
- Επεξεργασία μαρμάρων και ειδών λαϊκής τέχνης

Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στο συνολικό προϊόν του δευτερογενή τομέα κατέχει η μεταποίηση, η οποία όμως ακολουθεί φθίνουσα πορεία (51% το 1994). Ο κλάδος των κατασκευών συμμετέχει με ποσοστό 40% το 1994, παρουσιάζοντας μεγάλη αύξηση τα τελευταία χρόνια (έναντι 29% το 1995). Μείωση παρουσίασε η συμμετοχή του κλάδου των ορυχείων (2% το 1994 έναντι 8% το 1995), ενώ ο κλάδος του Ηλεκτρισμού μειώθηκε από 9% το 1985 σε 7% το 1994. Ο αριθμός των μεταποιητικών μονάδων στο Νομό παρουσίασε αύξηση κατά 33%, την ίδια περίοδο, ενώ η απασχόληση μειώθηκε κατά 41%.

Η Αργολίδα είναι από τους κυριότερους Νομούς σε αποθέματα μαρμάρων καλής ποιότητας. Υπάρχουν περίπου πενήντα (50) μισθωμένα λατομεία μαρμάρων στην περιοχή της Αργολίδας κυρίως στις τοποθεσίες Καρνεζαΐικα, Δίδυμα, Λυγουριό, Επίδαυρο, Ηλιόκαστρο. Απ' αυτά στα είκοσι πέντε (25) περίπου γίνεται πλήρης εκμετάλλευση με εξαγωγική δραστηριότητα. Τα διακοσμητικά πετρώματα, σαν πρώτη ύλη στο Νομό, βρίσκονται σε μικρή πλέον ποσότητα εξ' αιτίας της μορφολογίας του εδάφους και της μεγάλης μη ορθολογικής εκμετάλλευσης που έγινε στο παρελθόν.

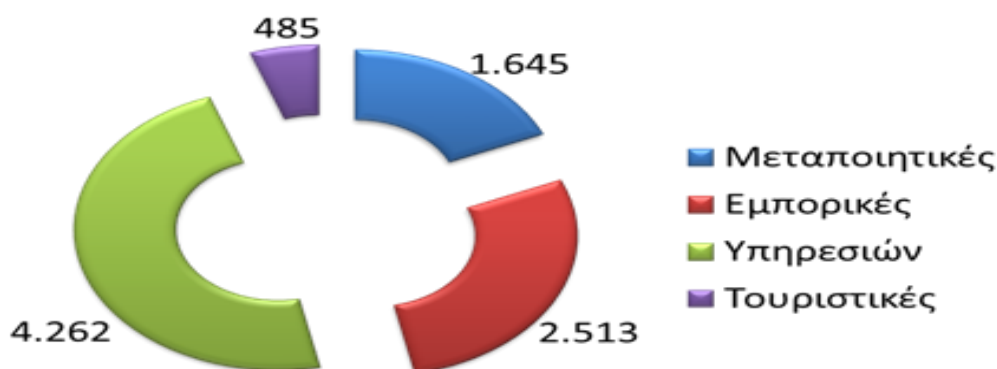
ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Ο τριτογενής τομέας είναι αυτός με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στη διάρθρωση του ακαθάριστου προϊόντος της Περιφέρειας, η οποία κατά το 1994 ανέρχεται στο 46%. Ο τομέας παρουσιάζει αυξητική τάση από την άποψη της συμμετοχής στο προϊόν της Περιφέρειας, αν και παραμένει σημαντικά χαμηλότερη σε σχέση με τα αντίστοιχα

ποσοστά σε επίπεδο χώρας (60% το 1994). Ο τουριστικός τομέας αποτελεί την οικονομική δραστηριότητα η οποία σχεδιάζεται να στηρίξει την αναπτυξιακή προοπτική της Περιφέρειας και του Νομού, παρέχοντας υπηρεσίες υπερτοπικού χαρακτήρα. Η συμβολή του τουρισμού στην ανάπτυξη του Νομού και στην εξάλειψη των ανισοτήτων είναι σημαντική, δεδομένου ότι η πλειοψηφία της ξενοδοχειακής υποδομής της Περιφέρειας βρίσκεται στην Αργολίδα.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΈΤΟΣ 2013

ΠΗΓΗ: ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Η Αργολίδα έχει να επιδείξει τους πιο σπάνιους φυσικούς και ιστορικούς πόρους απόλυτα αρμονικά συνδυασμένους, τόσο στους ορεινούς της όγκους, όσο και στα παράλια της. Οι πόροι αυτοί έχουν μεγάλες δυνατότητες τουριστικής αξιοποίησης, ιδιαίτερα τώρα όπου διαμορφώνονται νέες τάσεις στη ζήτηση του τουριστικού προϊόντος από τους ημεδαπούς αλλά και από τους αλλοδαπούς τουρίστες. Οι τάσεις αυτές έχουν κατεύθυνση νέες μορφές τουρισμού που συνδυάζουν το φυσικό – οικολογικό τουρισμό με τον πολιτιστικό, ιστορικό και θρησκευτικό τουρισμό.

Προκειμένου να επιτευχθεί ο αναπτυξιακός στόχος της περιοχής, αναγκαία συνθήκη είναι η διαφύλαξη και η ανάδειξη του φυσικού και ιστορικο-πολιτιστικού περιβάλλοντος, το οποίο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τον κοινωνικό και παραγωγικό ιστό της Περιφέρειας, ως εκ τούτου ο στόχος αυτός είναι πρώτης

ιεράρχησης προτεραιότητα και αποτελεί την αναγκαία και ικανή συνθήκη για την μεταστροφή της παραγωγικής και οικονομικής δραστηριότητας προς την διαφοροποιημένη σε σχέση με την μέχρι σήμερα γνωστή τουριστική ανάπτυξη.

Η Αργολίδα το σημαντικό αυτό πεδίο πολιτισμού είναι διάσπαρτη από τόπους, χώρους και μνημεία ιδιαίτερου πολιτιστικού ενδιαφέροντος. Σύμφωνα με την πρόσφατη μελέτη του παγκόσμιου συμβουλίου τουρισμού και ταξιδιών (WWTC) ο κλάδος του τουρισμού αποτελεί την μεγαλύτερη βιομηχανία στη διεθνή οικονομία.

Στη χώρα μας ο τουρισμός αποτελεί κρίσιμο παράγοντα της οικονομικής ζωής. Τρία βασικά στοιχεία είναι απαραίτητα να συνυπάρξουν για να συντελεστεί το φαινόμενο του τουρισμού: **ο τουρίστας ως κινητήρια δύναμη της μετακίνησης, ο τόπος τουριστικού προορισμού και ο χρόνος και τα ενδιαφέροντα παραμονής σε αυτόν.** Η Αργολίδα συγκεντρώνει περισσότερο από ένα κινητήρα τουριστικής επιλογής. Το φυσικό περιβάλλον τα μοναδικά αρχαιολογικά μνημεία, ο συνδυασμός ορεινών και νησιωτικών περιοχών, το ήπιο κλίμα. Είναι ένας εθνικός ευρωπαϊκός και διεθνής προορισμός τουριστικών ροών. Μετέχει στον διεθνή καταμερισμό με τρεις ιδιότητες: α) της περιοχής της ενταγμένης στον ευρύτερο μητροπολιτικό σχηματισμό της πρωτεύουσας της Ελλάδας, β) της τουριστικής σημαντικότητας της ως περιοχής με απόθεμα πολιτισμού διαχρονικού ενδιαφέροντος γ) της περιοχής με φυσικό περιβάλλον διακεκριμένης ποιότητας που παρέχει πολλαπλές ευκαιρίες αναψυχής.

Το επίπεδο ενεργοποίησης και ο βαθμός αξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων (πολιτιστικό και περιβαλλοντικό απόθεμα εμφανίζεται με τους συγκριτικούς δείκτες αφίξεων και διανυκτερεύσεων στην Αργολίδα και στη χώρα, την κίνηση των επισκεπτών των αρχαιολογικών χώρων και τη σχέση των μεγάλων προορισμών της Αργολίδας (Μυκήνες – Επίδαυρος) με τους κορυφαίους πολιτιστικούς προορισμούς της χώρας.

ΑΦΙΞΕΙΣ

Η περιφερειακή ενότητα Αργολίδας είναι πρώτη σε αφίξεις σε καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και συμμετέχει με ποσοστά άνω του 30% στις συνολικές αφίξεις της Περιφέρειας για κάθε έτος από το 2005 έως

το 2012 γεγονός που αποτυπώνει το ειδικό βάρος της περιοχής για ολόκληρη την Περιφέρεια. Η ζήτηση για την Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας εκφραζόμενη σε αφίξεις επηρεάζονται σημαντικά από τις μεταβολές στις αφίξεις στο σύνολο της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Η Αργολίδα είναι τέταρτη σε σειρά αφίξεων σε χώρους κάμπινγκ.

Ο τουρισμός εκδηλώνεται με ζήτηση και προσφορά υπηρεσιών που συναποτελούν όλο και οργανικότερα μέρη των μηχανισμών της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης με ότι σημαίνει για τα πεδία ζήτησης υπηρεσιών τουρισμού και την οργάνωση και λειτουργία των φορέων παροχής και υποστήριξης αυτών των υπηρεσιών.

Η Αργολίδα είναι τέταρτη σε σειρά αφίξεων σε χώρους κάμπινγκ στην Περιφέρεια αλλά παρουσιάζει μια αυξητική τάση στο μερίδιο της η οποία ξεκινά από το 14% του συνόλου των αφίξεων το 2005 και φτάνει στο 20% το 2010.

Η Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας περιλαμβάνει Δήμους διαφορετικών φάσεων τουριστικής ωρίμανσης και άνισης τουριστικής ανάπτυξης. Ο Δήμος Ναυπλιέων είναι διαχρονικά πρώτος σε αφίξεις και ακολουθεί ο Δήμος Ερμιονίδος. Ο Δήμος Άργους - Μυκηνών έχει ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά αφίξεων σε καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου. Έπειτα από την εφαρμογή του νόμου 3852/2010 γνωστού και ως «Πρόγραμμα Καλλικράτης» οι Δήμοι Ναυπλιέων και Ερμιονίδας έχουν συγκεντρώσει τις περιοχές με την υψηλότερη τουριστική ανάπτυξη και την μεγαλύτερη ζήτηση.

Σε επίπεδο Δήμων δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία αφίξεων και διανυκτερεύσεων από το 2009 και έπειτα ενώ παρουσιάζεται και ζήτημα ως προς τη δυνατότητα ευθείας σύγκρισης των μεγεθών από έτος σε έτος. Στη μέτρηση των διανυκτερεύσεων από την ΕΛ.ΣΤΑΤ δεν λαμβάνονται υπόψη οι διανυκτερεύσεις που πραγματοποιούνται σε μη κύρια καταλύματα (ενοικιαζόμενα δωμάτια, ενοικιαζόμενα επιπλωμένα διαμερίσματα, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και τουριστικές επαύλεις).

Η Κορινθία παρότι έρχεται δεύτερη σε αφίξεις μετά την Αργολίδα για όλη την περίοδο 2005-2010 συγκεντρώνει ετησίως τις περισσότερες διανυκτερεύσεις στην

Περιφέρεια Πελοποννήσου αποσπώντας το 30% - 34% του συνόλου της και έχει την υψηλότερη μέση διάρκεια παραμονής για τα τελευταία έτη.

ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ

Το 2009 ήταν το έτος με τις περισσότερες διανυκτερεύσεις για την περιφέρεια Πελοποννήσου αλλά και για την Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας. Σε επίπεδο Δήμου η μεγαλύτερη συγκέντρωση διανυκτερεύσεων καταγράφεται ετησίως στο Δήμο Ναυπλιέων και ακολουθεί με αρκετή απόσταση ο Δήμος Ερμιονίδας.

Η μέση διάρκεια παραμονής στο Δήμο Ναυπλιέων είναι 2 διανυκτερεύσεις επιβεβαιώνοντας το city break χαρακτήρα του προορισμού και σε συνδυασμό με τον υψηλό αριθμό διανυκτερεύσεων ετησίως την καθιέρωση του προορισμού ως έναν από τους πλέον αναγνωρισμένους πόλους ολιγοήμερων διακοπών στην Ελλάδα.

Ο Δήμος Ερμιονίδας έχει τη μεγαλύτερη μέση διάρκεια παραμονής ανά άφιξη από όλους τους Δήμους της Αργολίδας, που φτάνει διαχρονικά τις 4 διανυκτερεύσεις. Η παραμονή σε αυτόν από το 2008 έχει μειωθεί σχεδόν κατά μια ολόκληρη διανυκτέρευση γεγονός που μπορεί να σχετίζεται με την στασιμότητα του τουριστικού προϊόντος της περιοχής ή με την υπέρβαση της φέρουσας ικανότητας της περιοχής και τη γήρανση του ξενοδοχειακού δυναμικού. Ο Δήμος Επιδαύρου παρουσιάζει μεγάλη πτώση στη μέση διάρκεια παραμονής για τα εξεταζόμενα έτη ενώ ο Δήμος Άργους-Μυκηνών διατηρεί σταθερή μέση διάρκεια παραμονής ανά άφιξη τις 2 διανυκτερεύσεις. Η μέση διάρκεια παραμονής σε χώρους κάμπινγκ για το σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδας είναι 2,5 έως 3,6 διανυκτερεύσεις.

Όπως έχει είδη αναφερθεί στην καταγραφή των επιπέδων πληρότητας των κλινών των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Αργολίδας διαπιστώνεται έντονη εποχικότητα με αιχμή τους θερινούς μήνες και ιδιαίτερα τον Ιούλιο και τον Αύγουστο. Αντίστοιχη είναι και η εποχικότητα των διανυκτερεύσεων στα ξενοδοχειακά καταλύματα. Είναι ενδεικτικό ότι περισσότερο από το 70% των συνολικών ετήσιων διανυκτερεύσεων πραγματοποιούνται το τετράμηνο Μαΐου-Σεπτεμβρίου και φτάνουν τα ανώτατα επίπεδα τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο.

Οι μήνες Ιούλιος και Αύγουστος συγκεντρώνουν ποσοστό 40% έως 50% των συνολικών ετήσιων διανυκτερεύσεων για τα έτη 2005-2010 επιβεβαιώνοντας την

υψηλή εποχικότητα του τουριστικού προϊόντος της Αργολίδας. Οι μήνες Απρίλιος, Μάιος, Ιούνιος και Σεπτέμβριος συγκεντρώνουν 30%-40% των συνολικών ετήσιων διανυκτερεύσεων ετησίως ενώ τους υπόλοιπους μήνες οι διανυκτερεύσεις βρίσκονται σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα

Η εποχικότητα των διανυκτερεύσεων σε χώρους κάμπινγκ είναι δεδομένη λόγω της έκθεσης στα καιρικά φαινόμενα και σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ είναι ιδιαίτερα έντονη και κορυφώνεται τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο

Τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για την εποχικότητα των διανυκτερεύσεων σε επίπεδο Δήμων δεν είναι επαρκή για την αποτύπωση της κατάστασης στην εξεταζόμενη περίοδο και εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων. Από σχετικές έρευνες παρελθόντων ετών για την περιοχή της Αργολίδας προκύπτει ότι ο Δήμος Ναυπλιέων προσελκύει τουριστική κίνηση καθόλη τη διάρκεια του χρόνου ενώ έντονα φαινόμενα εποχικότητας παρουσιάζει ο Δήμος Ερμιονίδας και Επιδάυρου.

ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ

Ο ετήσιος μέσος όρος πληρότητας για την Περιφέρεια Πελοποννήσου βαίνει διαχρονικά μειούμενος γεγονός που ισχύει και για την Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας. Σημαντική είναι η μείωση του ετήσιου μέσου όρου πληρότητας για την Αργολίδα που φτάνει διαχρονικά τις 12 ποσοστιαίες μονάδες (από 41,48% το 2005 σε 29,48% το 2010). Η τάση αυτή οδηγεί και στη δημιουργία πίεσης στις τιμές των προσφερόμενων υπηρεσιών γεγονός που επιφέρει την επιδείνωση της θέσης των ξενοδοχειακών μονάδων ως προς τη βιωσιμότητα τους.

Η πληρότητα είναι συνάρτηση της έντονης εποχικότητας της τουριστικής ζήτησης στην περιοχή και η υψηλή τουριστική περίοδος εκτείνεται τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο ενώ ικανή τουριστική ζήτηση υπάρχει και τους μήνες Απρίλιο, Μάιο, Ιούνιο και Σεπτέμβριο. Χαμηλότερης έντασης εποχικότητα παρατηρείται στο Δήμο Ναυπλιέων. Για τους υπόλοιπους Δήμους υπάρχει σημαντικό ποσοστό αναξιοποίητου ξενοδοχειακού δυναμικού για αρκετούς μήνες το χρόνο ενώ ταυτόχρονα η έντονη ζήτηση σε περίοδο αιχμής ελλοχεύει τον κίνδυνο του κορεσμού της φέρουσας ικανότητας των επιμέρους προορισμών τους και της παρουσίας φαινομένων

υπερκρατήσεων (overbooking), μείωσης του επιπέδου και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και υποβάθμισης των φυσικών πόρων.

Η Αργολίδα κατέχει το μεγαλύτερο ποσοστό επί του συνόλου του ξενοδοχειακού δυναμικού της Περιφέρειας Πελοποννήσου για τα έτη 2005 έως και 2011 αν και παρατηρείται μια φθίνουσα πορεία της ανάπτυξης του. Παρατηρείται μεν σχετική αύξηση των αφίξεων και διανυκτερεύσεων στην περιοχή αλλά η μείωση της μέσης ετήσιας διανυκτέρευσης και η όξυνση της εποχικότητας των αφίξεων τα δύο τελευταία έτη θα μπορούσαν να ερμηνεύσουν την ανακοπή της ανοδικής πορείας των επενδύσεων σε ξενοδοχειακές κλίνες στην περιοχή της Αργολίδας.

Αριθμός ξενοδοχειακών κλινών	11.100
Αριθμός κλινών λοιπών καταλυμάτων	15.000
Αφίξεις (2010)	342.000
Διανυκτερεύσεις (2010)	762.000

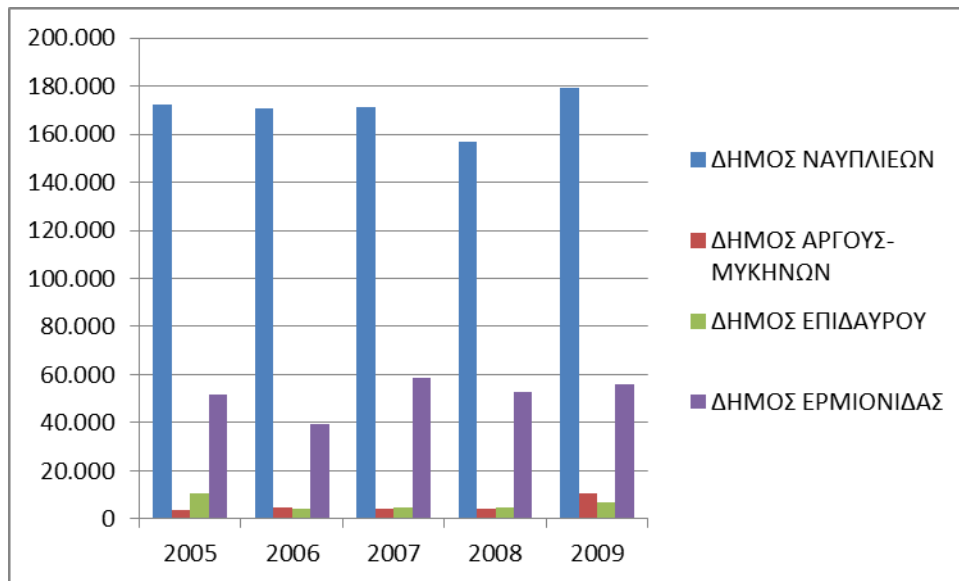
Η ύπαρξη ξενοδοχείων και εστιατορίων δεν είναι σε θέση να κρατήσει και να αναπτύξει τον τουρισμό από μόνη της. Από την άλλη η ύπαρξη αποθεμάτων και αξιών πολιτισμού δεν αναπτύσσει από μόνη της αυτό που κατανοείται ως πολιτιστικός τουρισμός, γιατί οι ημερήσιες επισκέψεις σε Μυκήνες, Επίδαυρο, Ναύπλιο δεν συνοδεύονται από έστω ολιγοήμερη παραμονή που προκαλεί ζήτηση και προσφορά υπηρεσιών. Αυτό σημαίνει ότι η σύλληψη, η οργάνωση και η λειτουργία του συστήματος υπηρεσιών τουρισμού στην Αργολίδα απαιτεί μια συνολική κινητοποίηση του συνόλου των δραστηριοτήτων που στηρίζουν την εκδήλωση του τουριστικού φαινομένου.

Ο τουρισμός δεν μπορεί να θεωρηθεί μονοδιάστατα σαν μια εξαγωγική βιομηχανία ξενοδοχειακών υπηρεσιών αλλά οφείλει να ενταχθεί στα πλαίσια των σύνθετων και διευρυνόμενων δραστηριοτήτων του ελεύθερου χρόνου και των αναγκών ανάπαυσης και αναψυχής στην ύπαιθρο. Ο τουρισμός δεν μπορεί να περιγραφεί (όπως κάποιος συγκεκριμένος βιομηχανικός κλάδος) σε επίπεδο μονάδας (ξενοδοχειακής ή ξενοδοχειακού συγκροτήματος), αλλά κυρίως σε επίπεδο κατηγορίας τουριστικής δραστηριότητας. Οι διάφορες κατηγορίες ή κλάδοι

τουριστικών δραστηριοτήτων συνιστούν, μαζί με τα αναπτυξιακά στοιχεία που τους χαρακτηρίζουν το ολοκληρωμένο σύμπλεγμα τουρισμός. Οι μορφές – κατηγορίες τουριστικών δραστηριοτήτων διαφοροποιούνται σε σχέση με βασικούς παράγοντες όπως: α) σκοποί και κίνητρα των ατόμων που συμμετέχουν στις τουριστικές δραστηριότητες, β) μορφές οργάνωσης- συμμετοχής, σχήματα συμπεριφοράς και κοινωνικοοικονομική θέση συμμετεχόντων – ατόμων, γ) χώρος – χρόνος εκδήλωσης των τουριστικών δραστηριοτήτων.

Η Αργολίδα συμμετέχοντας διαχρονικά με ποσοστό περίπου 30% στον ετήσιο αριθμό αφίξεων και διανυκτερεύσεων αποτελεί μία εκ των δύο (μαζί με την Κορινθία) πιο τουριστικά αναπτυγμένων περιοχών της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Ωστόσο όπως προκύπτει από τη συλλογή και ανάλυση των αποτελεσμάτων της πρωτογενούς έρευνας σε ΟΤΑ, τουριστικούς φορείς και μεμονωμένες επιχειρήσεις, τα τελευταία χρόνια η τουριστική βιομηχανία αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις που σχετίζονται με τον περιορισμό των οικονομικών πόρων και επιδεινώνεται από την ανυπαρξία συνεργασίας μεταξύ των τοπικών φορέων και την απουσία ενός στρατηγικού σχεδίου για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως αντίβαρο στη δυσμενή οικονομική συγκυρία. Ταυτόχρονα η απουσία αναπτυξιακών έργων και επενδύσεων δεν συμβάλλει στη βελτίωση των βασικών υποδομών που θα βελτίωναν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών αλλά και τη προσβασιμότητα της περιοχής.

Αφίξεις σε καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ) ανά Δήμο

Μερίδιο Εθνικοτήτων (Κυριότερες Αγορές) στις συνολικές διανυκτερεύσεις

Ένα ιδιαίτερα σημαντικό μέρος της αποτύπωσης και ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης για την τουριστική κίνηση στην Αργολίδα είναι η παρουσίαση των κυριότερων αγορών της μέσω του μεριδίου εθνικοτήτων στις διανυκτερεύσεις.

Η πρώτη παρατήρηση που προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. είναι ότι η πλειονότητα των διανυκτερεύσεων στην Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας πραγματοποιείται από Έλληνες. Με εξαίρεση το 2005 όπου αντιπροσώπευαν 42% των συνολικών ετήσιων διανυκτερεύσεων της περιοχής όλα τα υπόλοιπα έτη το ποσοστό επί του συνόλου ξεπερνά το 50% με αποκορύφωμα το 2008 όπου έφτασε στο 63%. Το γεγονός αυτό που έχει σχέση όπως έχει ήδη αναφερθεί με την εγγύτητα στο μεγαλύτερο αστικό κέντρο της χώρας και με το ότι επιμέρους περιοχές της όπως το Ναύπλιο, η Ερμιόνη, το Πορτοχέλι και το Τολό είναι εδώ και χρόνια διακριτοί τουριστικοί προορισμοί της Ελλάδας.

Η αμέσως επόμενη σε σημαντικότητα αγορά είναι διαχρονικά η Γαλλία της οποίας όμως το μερίδιο φθίνει και το 2010 έφτασε στο 9% που είναι και το χαμηλότερο επίπεδο της για την εξεταζόμενη περίοδο και φανερώνει τη σταδιακή απώλεια της συγκεκριμένης αγοράς.

Η Ιταλία είναι επίσης αγορά με σημαντική παρουσία το μερίδιο της οποίας όμως αυξομειώνονται αρκετά μέσα στα έτη. Το 2008 έφτασε στο χαμηλότερο επίπεδο του 3% ενώ τον αμέσως επόμενο χρόνο επανήλθε με μερίδιο 11% των συνολικών διανυκτερεύσεων και το 2010 ξεπέρασε τη Γαλλία αφού τα ποσοστά της τελευταίας έπεσαν κάτω από το 10%.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής είναι η τέταρτη μεγαλύτερη αγορά για την Αργολίδα και τα ποσοστά της επί του συνόλου των διανυκτερεύσεων κυμαίνονται μεταξύ 4% - 6% για την πενταετία 2005-2010. Η Γερμανία χάνει κάθε έτος μία ποσοστιαία μονάδα στο μερίδιο αγοράς και από τρίτη αγορά που ήταν το 2005 καταλήγει να είναι πέμπτη το 2010 γεγονός που φανερώνει ότι οι Γερμανοί που είναι παραδοσιακή αγορά για ολόκληρη τη χώρα αρχίζουν να χάνουν το ενδιαφέρον τους για την περιοχή.

Τελευταίο παρουσιάζεται το Ηνωμένο Βασίλειο που διατηρεί ένα μικρό άλλα σχετικά σταθερό ποσοστό της τάξης του 3%

Από τις δευτερεύουσες αγορές διακρίνουμε την Τσεχία η οποία μέσα σε πέντε χρόνια έχει φτάσει από 0,18% σχεδόν στο 2% φανερώνοντας μια τάση για σημαντική αύξηση της παρουσίας της στην περιοχή. Αυξητική τάση με ορισμένες διακυμάνσεις έχει και η αγορά της Πολωνίας η οποία έχει ανοδική παρουσία σε ολόκληρη τη χώρα. Επίσης το Βέλγιο ενώ το 2005 είχε μερίδιο σχεδόν 2% έχει αρχίσει να χάνει τη δυναμική του και η Ολλανδία παρουσιάζει μια ελαφρά υποχώρηση του μεριδίου της.

Τέλος η Ρωσία η οποία είναι αγορά στόχος για τη χώρα έχει πολύ χαμηλά ποσοστά παρουσίας στην περιοχή που συνεχώς φθίνουν. Συνολικά μπορούμε να αναφέρουμε ότι παρατηρείται μια αδυναμία προσέλκυσης ικανού αριθμού αλλοδαπών τουριστών καθώς τα ποσοστά των ξένων αγορών ως επί το πλείστον βαίνουν φθίνοντα ενώ παρατηρείται ένας προσανατολισμός κατά προτεραιότητα προς στον εσωτερικό τουρισμό.

Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά εθνικότητα

Σε ότι αφορά το δείκτη της μέσης διάρκειας παραμονής ανά εθνικότητα για τις κύριες αγορές εκείνη με τον υψηλότερο δείκτη ήταν η Ιταλία με 5 και 4,9 διανυκτερεύσεις ανά άφιξη το 2005 και το 2009 αντίστοιχα η οποία όπως παρουσίασε πολύ μεγάλη πτώση το 2010 φτάνοντας τις 1,3 διανυκτερεύσεις. Η Γαλλία έχει σταθερή μέση παραμονή τις 3 περίπου διανυκτερεύσεις. Οι επισκέπτες από τις Η.Π.Α. μένουν κατά μέσο όρο στην περιοχή 1,5 νύχτα ενώ οι Γερμανοί 2,5 νύχτες. Οι τουρίστες από το Ηνωμένο Βασίλειο είχαν μέση διάρκεια παραμονής ανά άφιξη το 2010 τις 3,5 νύχτες, μία νύχτα λιγότερη σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο.

Η βασικότερη αγορά που είναι οι Έλληνες παραμένει κατά μέσο όρο 2,4 νύχτες στην Αργολίδα

Από τις δευτερεύουσες αγορές οι Τσέχοι έχουν εντυπωσιακό μέσο όρο παραμονής σε σχέση με όλες τις υπόλοιπες εθνικότητες που φτάνει το 2010 τις 7,3 διανυκτερεύσεις και οι Ρώσοι έρχονται δεύτεροι με παραμονή 3,9 νύχτες. Ακολουθούν οι Σουηδοί με 3,5 διανυκτερεύσεις ανά ταξίδι και Βέλγοι Ελβετοί και Ολλανδοί με σχεδόν 2 νύχτες μέση διάρκεια παραμονής.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Παρακάτω παρατίθενται οι τουριστικές δραστηριότητες του Νομού

	ΞΕΝΟΔ ΟΧΕΙΑ	ΕΝΟΙΚ. ΔΩΜΑΤΙ Α	CAMP ING	ΤΑΞΙΔΙΩΤ ΙΚΑ ΠΡΑΚΤΟΡ ΕΙΑ	ΕΣΤΙΑΤ ΟΡΙΑ	ΕΙΔΗ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΕ ΩΝ	82	208	11	19	126	78
ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΟΥΣ-	5	18	3	8	89	6

ΜΥΚΗΝΩ Ν						
ΔΗΜΟΣ ΕΠΙΔΑΥΡ ΟΥ	28	13	5	2	51	4
ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΙΟΝΙ ΔΑΣ	17	41	2	6	80	15

Δύο κυρίαρχοι τύποι προϊόντος: παραθεριστικός και πολιτιστικός τουρισμός

Το τουριστικό προφίλ της Αργολίδας χαρακτηρίζεται από δυο βασικούς τύπους τουρισμού οι οποίοι αποτελούν τους δύο βασικούς τομείς προτεραιότητας για τον Ελληνικό τουρισμό στο σύνολο του:

α) Τον πολιτιστικό τουρισμό. Οι περιοχές οι οποίες εντάσσονται σε αυτόν τον τύπο είναι οι εξής: Ναύπλιο, Άργος, Μυκήνες, Επίδαυρος

β) Τον παραθεριστικό εποχιακό τουρισμό. Οι περιοχές οι οποίες εντάσσονται σε αυτόν τον τύπο είναι οι εξής: Δίδυμα, Πορτοχέλι, Ερμιόνη, Θερμησία, Τολό, Ασίνη, Δρέπανο.

Δευτερευόντως, ως ειδικός τύπος μπορεί να ορισθεί ο εποχικός περιηγητικός τουρισμός που εντοπίζεται κυρίως στην Παλαιά και Νέα Επίδαυρο.

Πολιτιστικός Τουρισμός

Ο ορισμός που δίνει το Διεθνές Συμβούλιο Χώρων και Μνημείων (ICOMOS 1999), που χαρακτηρίζει ως πολιτιστικό τουρισμό «οποιαδήποτε δραστηριότητα επιτρέπει

στους επισκέπτες να έχουν την εμπειρία της ανακάλυψης τρόπων ζωής άλλων ανθρώπων, επιτρέποντάς τους να γνωρίσουν τα έθιμα, τις παραδόσεις, το φυσικό περιβάλλον και τις ιδέες τους και να έχουν πρόσβαση σε χώρους με αρχιτεκτονικό, ιστορικό και αρχαιολογικό ενδιαφέρον ή άλλου τύπου πολιτιστικά αξία». Ένας απλούστερος ορισμός, που χρησιμοποιείται σήμερα συχνότερα, είναι εκείνος που έχει δώσει η γνωστή Οργάνωση για την Εκπαίδευση στον Τουρισμό και την Αναψυχή ATLAS (Richards 1996), ο οποίος περιλαμβάνει στον πολιτιστικό τουρισμό «όλες τις μετακινήσεις ανθρώπων μακριά από τον συνήθη τόπο διαμονής τους σε συγκεκριμένα πολιτιστικά αξιοθέατα, όπως είναι οι χώροι της πολιτιστικής κληρονομιάς, καλλιτεχνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, τέχνες και θέατρο».

Πάντως ανεξάρτητα από τον ορισμό που υιοθετεί κανείς, γεγονός είναι ότι ο πολιτιστικός τουρισμός συνδέεται κυρίως με τις έννοιες της πολιτιστικής κληρονομιάς και γενικότερα των πολιτιστικών πόρων στους οποίους συγκαταλέγονται οι αρχαιολογικοί και ιστορικοί χώροι και τα μνημεία, τα παντός είδους μουσεία, το δομημένο περιβάλλον (κτήρια αρχιτεκτονικού ή ιστορικού ενδιαφέροντος, παραδοσιακοί οικισμοί κ.ά.), και στοιχεία του σύγχρονου πολιτισμού των κοινωνιών που ζουν στους τουριστικούς προορισμούς (φεστιβάλ, εικαστικές και παραστατικές τέχνες, λαϊκός πολιτισμός).

Ο πολιτιστικός τουρισμός αποτελεί τμήμα ενός συγκροτημένου πλέγματος τουριστικών υπηρεσιών μαζί με άλλες ειδικές μορφές τουρισμού, όπως ο θρησκευτικός, ο γαστριμαργικός, ο εκπαιδευτικός, ο συνεδριακός, ο τουρισμός πόλης, ο οικοτουρισμός κ.ά.

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα του πολιτιστικού τουρισμού είναι:

- Προστατεύει, αναδεικνύει και αξιοποιεί τους πολιτιστικούς πόρους και γενικότερα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής στην οποία αναπτύσσεται.
- Είναι ανεξάρτητος από την εποχικότητα, καθώς δεν επηρεάζεται σχεδόν καθόλου από τις κλιματολογικές συνθήκες. Επομένως, συμβάλλει στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, εκτός της περιόδου αιχμής.
- Διαχέει ευρύτερα το τουριστικό ρεύμα με την ανάδειξη νέων προορισμών σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές.

- Προσελκύει τουρίστες υψηλότερου εισοδήματος και μορφωτικού επιπέδου, οι οποίοι συνήθως παρατείνουν τη διαμονή τους σε ένα συγκεκριμένο μέρος και συμμετέχουν σε περισσότερες δραστηριότητες.
- Είναι φιλικός προς το φυσικό περιβάλλον, σε αντίθεση προς τον μαζικό τουρισμό, ο οποίος προκαλεί υποβάθμιση και αλλοίωση του περιβάλλοντος.
- Δημιουργεί νέες προοπτικές απασχόλησης για ειδικευμένο προσωπικό.
- Αποτελεί ένα από τα κυριότερα μέσα της σύγχρονης στρατηγικής για την αναζωογόνηση των αστικών κέντρων μέσω του πολιτισμού (culture-led urban regeneration).

Τα μνημεία και οι χώροι της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελούν έναν από τους βασικότερους παράγοντες προσέλκυσης του τουριστικού ρεύματος. Επομένως, η διατήρηση και προβολή τους δίνει σε μια χώρα ή μια περιφέρεια ένα σημαντικό ανταγωνιστικό τοπικό πλεονέκτημα στην παγκόσμια τουριστική αγορά. Η ίδρυση νέων μουσείων, που τα τελευταία χρόνια έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις (η λεγόμενη «έκρηξη» μουσείων), η ανάπλαση ιστορικών κέντρων πόλεων και η αποκατάσταση και επανάχρηση ιστορικών κτιρίων και γενικότερα η ανάδειξη των στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι μερικά από τα κύρια μέσα της σύγχρονης πολιτικής για την τουριστική ανάπτυξη.

Χαρακτηριστικό του ενδιαφέροντος των διεθνών φορέων είναι ότι το ICOMOS, το Διεθνές Συμβούλιο για την Προστασία Μνημείων και Τόπων, συνέταξε την Χάρτα του Πολιτιστικού Τουρισμού (international Cultural Tourism Charter) με τη διατύπωση των βασικών αρχών που πρέπει να διέπουν την τουριστική δραστηριότητα σε τόπους με πολιτιστική σημασία (ICOMOS 1999), έτσι ώστε να εξισορροπούνται οι συχνά αντικρουόμενες απόψεις των τουριστικών παραγόντων και των φορέων διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Οι Πολιτιστικές Διαδρομές, είναι ένα από τα βασικότερα εργαλεία για την προβολή και την ερμηνεία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Πρόκειται για περιηγήσεις δομημένες γύρω από έναν κεντρικό θεματικό πυρήνα, οι οποίες περιλαμβάνουν αρχαιολογικά και ιστορικά μνημεία και χώρους, αρχιτεκτονικά μνημεία, κτήρια της

βιομηχανικής κληρονομιάς, παραδοσιακούς οικισμούς κ.λπ. Το ενοποιητικό στοιχείο μπορεί να είναι το είδος των μνημείων (π.χ. θρησκευτικά προσκυνήματα, κάστρα κ.λπ.), η χρονική περίοδος στην οποία ανήκουν (π.χ. αρχαιότητα, μεσαίωνας κ.λπ.) ή και η γεωγραφική τους κατανομή. Προσδιορίζονται δηλαδή κατόπιν μελέτης οι κυριότεροι σταθμοί της προτεινόμενης διαδρομής, σχεδιάζονται και πραγματοποιούνται οι απαιτούμενες ενέργειες επεμβάσεων στα μνημεία, τους χώρους και στο άμεσο περιβάλλον τους καθώς και ενέργειες για τη διαχείριση, τη λειτουργία και την προβολή της. Χαρακτηριστικό της σημασίας του μέσου αυτού είναι το γεγονός ότι διεθνείς οργανισμοί όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης και η Ουνέσκο έχουν πάρει την πρωτοβουλία για το σχεδιασμό και την προώθηση διακρατικών πολιτιστικών διαδρομών. Ειδικότερα το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει οργανώσει και εφαρμόζει με επιτυχία το γνωστό πρόγραμμα πολιτιστικών διαδρομών (Cultural Routes of the Council of Europe) με στόχο την προβολή των κοινών πολιτιστικών στοιχείων των χωρών της Ευρώπης και την ενθάρρυνση της διακρατικής συνεργασίας.

Ένα από τα κυριότερα πλεονεκτήματα της Αργολίδας είναι η πλούσια και γεωγραφικά διάσπαρτη ιστορική, αρχαιολογική και πολιτιστική κληρονομιά της. Στην περιοχή υπάρχουν τρία παγκοσμίου φήμης θέατρα (Επίδαυρος, μικρό θέατρο Αρχαίας Επιδαύρου, Αρχαίο Θέατρο Άργους), μεγάλης ακτινοβολίας αρχαιολογικοί χώροι (Μυκήνες - Τίρυνθα) αλλά και μικρότεροι (π.χ. Ακρόπολη της Καζάρμας, Ιερά Απόλλωνος Δειραδιώτη και Αθηνάς Οξυδερκούς, Αρχαίο Ηραίο - Δένδρα - Κάστρο Μιδέας - Πυραμίδα Ελληνικού - Αρχαία γέφυρα Αρκαδικού – Προσύμνη κλπ), καθώς και 106 μνημεία Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Περιόδου (Παλαμήδι, Μπούρτζι, Βιβάρι, Αγία Τριάδα - Νέο Ηραίο - Ανυφί - Αγία Μονή - Λυγουριό - Αδάμι - Μονή Αυγού κλπ). Η Αργολίδα τόσο λόγω της σπουδαιότητας των μνημείων που διαθέτει όσο και λόγω του πλήθους αυτών (110 αναγνωρισμένοι αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία εξαιρετικού ενδιαφέροντος) θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ένα μεγάλο αρχαιολογικό πάρκο και να αποτελέσει ένα ξεχωριστό αρχαιολογικό οδοιπορικό.

Επίσης σημαντικό είναι και το γεγονός ότι κατά τους θερινούς μήνες στο Αρχαίο και στο Μικρό Θέατρο της Επιδαύρου λαμβάνει χώρα το σημαντικότερο πολιτιστικό φεστιβάλ της Ελλάδας στο πρόγραμμα του οποίου εντάσσονται παραστάσεις υψηλού καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος η απήχηση των οποίων ξεπερνά πολλές φορές τα

σύνορα της χώρας. Πέρα από το ιδιαίτερα σημαντικό καλλιτεχνικό αυτό γεγονός, στην περιοχή λαμβάνουν χώρα και άλλα σημαντικά φεστιβάλ όπως το φεστιβάλ Ναυπλίου, Άργους Μυκηνών και Πορτοχελίου.

Στην Αργολίδα βρίσκονται ορισμένα από τα σημαντικότερα αρχαιολογικά μουσεία της Ελλάδας αλλά και αρκετά μουσεία ειδικού ενδιαφέροντος της φυσικής ιστορίας, λαογραφικό, παράρτημα της Εθνικής Πινακοθήκης κ.α. Τέλος η πόλη του Ναυπλίου έχει θεσμοθετηθεί από το Υπ. Πολιτισμού, ως ιστορικός τόπος καθώς ήταν η πρώτη πρωτεύουσα του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους. Στην πόλη διατηρείται ανέπαφο ένα μεγάλο τμήμα της παλαιάς πόλης από την εποχή που ήταν πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους και η περιήγηση σε αυτή είναι συνώνυμη με μια αναδρομή στη νεώτερη Ελληνική Ιστορία. Ιστορικοί και πολιτιστικοί πόροι προσφέρουν στους τουρίστες την αυθεντικότητα που αναζητούν στο ταξίδι τους και τη δυνατότητα συνδυασμού της ξεκούρασης και της γνωριμίας τους με την πολιτιστική παράδοση της περιοχής.

Η Αργολίδα είναι σημαντική γι' αυτό στο οποίο πρόκειται να εξελιχθεί σε ένα σύστημα πολυθεματικών, πολυλειτουργικών και διεποχικών πάρκων υπηρεσιών τουρισμού αναψυχής και αναδημιουργίας υπηρεσιών, ένα ευρωπαϊκό πάρκο. Αυτό σημαίνει προγραμματική, σχεδιαστική και θεσμική στήριξη των περιοχών που συγκεντρώνουν τα χαρακτηριστικά περιοχών για ολοκληρωμένη ανάπτυξη όπως η Αργοναυπλία, Ασίνη, Ερμιονίδα.

Η Αργολίδα διαθέτει τόπους που μπορούν να συνδεθούν και να δημιουργήσουν μια πολιτιστική διαδρομή με πολλούς κλάδους χιλιάδων χρόνων. Από το Σπήλαιο Φράχθι και την προϊστορία του μέχρι τη Μυκηναϊκή εποχή και τις Εθνικές Συνελεύσεις στο Άργος, τους Μύλους, το Ναύπλιο και την Νέα Επίδαυρο.

Το Ναύπλιο αποτελεί σημαντικό πολιτιστικό κέντρο και καθεαυτό και σε ότι αφορά τους πολιτιστικούς πόρους της Αργολίδας, εντασσόμενο στα μείζονα δίκτυα περιήγησης της χώρας. Κύριο χαρακτηριστικό της τουριστικής προσφοράς είναι η κυριαρχία ξενοδοχειακών μονάδων, υψηλής σχετικά κατηγορίας, αλλά μικρού μεγέθους αστικού τύπου.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ

Αξιοθέατα & Πολιτιστικοί Πόροι

Μουσεία Αργολίδας

Στην Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας λειτουργούν αρκετά μουσεία τα οποία αποτελούν πολιτιστικούς και τουριστικούς πόρους και δυνητικά είναι πόλοι έλξης επισκεπτών καθόλη τη διάρκεια του χρόνου.

- Το Αρχαιολογικό Μουσείο Άργους στο οποίο στεγάζονται κινητά ευρήματα από την περιοχή του Άργους, τα οποία χρονολογούνται από τις προϊστορικές περιόδους έως και τη ρωμαϊκή εποχή.
- Το Αρχαιολογικό Μουσείο Ναυπλίου το οποίο στεγάζεται σε ένα μνημειακό διώροφο κτίριο στο ιστορικό κέντρο του Ναυπλίου. Ο χώρος της μόνιμης έκθεσης του μουσείου έχει συνολική επιφάνεια 580 τ.μ. στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ναυπλίου παρουσιάζονται οι πολιτισμοί που αναπτύχθηκαν στην Αργολίδα από την απώτατη προϊστορία έως και την ύστερη αρχαιότητα και περιλαμβάνει ευρήματα των ελληνικών ανασκαφών και του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου, του Σουηδικού Ινστιτούτου στην Αθήνα και της Αμερικάνικης Σχολής Κλασικών Σπουδών. Το Μουσείο έχει την υποδομή για την λειτουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ειδικό χώρο πολυμέσων.
- Το Αρχαιολογικό Μουσείο Επιδαύρου το βρίσκεται εντός του Αρχαιολογικού Χώρου του ιερού του Ασκληπιού στην Επίδαυρο, που αποτελούσε τη μητρόπολη όλων των ασκληπιείων του αρχαίου κόσμου. Κτίστηκε για να στεγάσει τα πολλά και σημαντικά ευρήματα της πολυετούς ανασκαφής του Ιερού του Ασκληπιού.
- Το Αρχαιολογικό Μουσείο Μυκηνών το οποίο βρίσκεται εντός του αρχαιολογικού χώρου των Μυκηνών. Είναι διαμορφωμένο ώστε να εξυπηρετεί τόσο τη διαφύλαξη του υλικού που προέρχεται από τις ανασκαφές στην ακρόπολη των Μυκηνών, την άμεση περιοχή της και τον ευρύτερο περιβάλλοντα χώρο της, όσο και να λειτουργεί ως εκθεσιακός χώρος, για την ενημέρωση των επισκεπτών, συμπληρώνοντας την περιήγησή τους.

- Το Παράρτημα της Εθνικής Πινακοθήκης στο Ναύπλιο το οποίο ιδρύθηκε το 2004. Το κτίριο το οποίο παραχωρήθηκε από τον Δήμο Ναυπλιέων, ανακαινίστηκε και εξοπλίστηκε μουσειολογικά από το Κοινωφελές Ίδρυμα Ωνάση. Στο διατηρητέο νεοκλασικό κτίριο που στεγάζεται, διαθέτει μόνιμη συλλογή με έργα εμπνευσμένα από τον απελευθερωτικό αγώνα των Ελλήνων (Θ.Βρυζάκης, Φ.Μαργαρίτης, Διον. Τσόκος, Ν.Λύτρας, Ν.Γύζης κ.α.)
- Το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα «Β. Παπαντωνίου» που ιδρύθηκε το 1974 και έχει έδρα το Ναύπλιο. Σκοπός του είναι η έρευνα, η διάσωση, η μελέτη και η προβολή του νεότερου ελληνικού πολιτισμού. Το 1989 το ΠΛΙ ίδρυσε τον «Σταθμό» το πρώτο ελληνικό Μουσείο Παιδικής Ηλικίας, που στεγάστηκε στο μηχανοστάσιο του παλαιού σιδηροδρομικού σταθμού του Ναυπλίου.
- Το Μουσείο Κωτσιομύτη Φυσικής Ιστορίας που βρίσκεται στο Λυγουριό Αργολίδας. Απέχει από το αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου 5χλμ. Το Μουσείο είναι καταξιωμένο ως το μεγαλύτερο θεματικό μουσείο ορυκτών και απολιθωμάτων πανελληνίως, με ειδικά εκθέματα που ενδιαφέρουν τον απλό επισκέπτη αλλά και την παγκόσμια επιστημονική κοινότητα.
- Το Πολεμικό Μουσείο- Παράρτημα Ναυπλίου το οποίο εγκαινιάστηκε στα τέλη Νοεμβρίου 1988 και στεγάζεται στο κτίριο που επέλεξε ο Ι. Καποδίστριας για να φιλοξενήσει την πρώτη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων (1828). Αποτελεί Παράρτημα- το πρώτο που ιδρύθηκε στην Ελλάδα- του Πολεμικού Μουσείου της Αθήνας.
- Το Λασκαρίδειο Λαογραφικό Μουσείο Νέας Κίου το οποίο στεγάζεται σε μονώροφο κτίριο, ιδιοκτησίας του Δήμου Νέας Κίου κα αποτελείται από τέσσερις αίθουσες και βοηθητικούς χώρους στο οποίο εκτίθενται φωτογραφικό υλικό και αντικείμενα του Μικρασιατικού Ελληνισμού.
- Το Ιστορικό & Λαογραφικό Μουσείο Ερμιόνης είναι χαρακτηριστικό ερμιονικό σπίτι, στο οποίο το 1827 έγινε η Έθνοςυνέλευση. Στο μουσείο στεγάζεται το λαογραφικό τμήμα, με τέσσερις χώρους, όπου έχουν συγκεντρωθεί εκθέματα από την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική

παράδοση της περιοχής, έγγραφα-ντοκουμένα της Εθνοσυνέλευσης και προσωπογραφίες των μετεχόντων σε αυτήν, αλλά και φωτογραφίες, παράσημα-αριστεία πολέμου.

- Το Μουσείο Κομπολογιού μοναδικό μουσείο του είδους στην Ελλάδα. Ιδρύθηκε το 1998 και βρίσκεται στο Ναύπλιο. Στον επάνω όροφο του εργαστηρίου εκτίθενται περίπου 300 κομπολόγια (από τα 700 συνολικά που αριθμεί η συλλογή), τα οποία προέρχονται από μια μακρά περίοδο δύο αιώνων (1750-1950).

Τα μουσεία της Αργολίδας για τα οποία υπάρχουν στοιχεία από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. ως προς τα εισιτήρια και τις εισπράξεις τους είναι το Μουσείο Άργους και το Μουσείο Ναυπλίου.

Αρχαιολογικοί Χώροι

Η πολιτιστική κληρονομιά της Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδας είναι ιδιαίτερης σημασίας καθώς στην περιοχή συγκεντρώνονται ορισμένοι από τους σπουδαιότερους και παγκόσμια γνωστούς αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας. Στην περιοχή υπάρχουν τρία παγκοσμίου φήμης θέατρα (Επίδαυρος, μικρό θέατρο Αρχαίας Επιδαύρου, Αρχαίο Θέατρο Άργους), μεγάλη ακτινοβολίας αρχαιολογικοί χώροι (Μυκήνες-Τίρυνθα) αλλά και μικρότεροι (π.χ. Ακρόπολη της Καζάρμας, Ιερά Απόλλωνος Δειραδιώτη και Αθηνάς Οξυδερκούς, Αρχαίο Ηραίο – Δένδρα – Κάστρο Μιδέας – Πυραμίδα Ελληνικού – Αρχαία γέφυρα Αρκαδικού – Προσύμνη κλπ), καθώς και 106 μνημεία Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Περιόδου (Παλαμήδι, Μπούρτζι, Αγία Τριάδα-Νέο Ηραίο- Ανυφί- Αγία Μονή – Λυγουριό- Αδάμι -Μονή Αυγού κλπ.). Η Αργολίδα τόσο λόγω της σπουδαιότητας των μνημείων που διαθέτει όσο και λόγω του πλήθους αυτών (110 αναγνωρισμένοι αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία εξαιρετικού ενδιαφέροντος) θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ένα μεγάλο αρχαιολογικό πάρκο. Τα δεδομένα που είναι διαθέσιμα από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. αφορούν σε συνολικά ετήσια εισιτήρια και εισπράξεις για τους αρχαιολογικούς χώρους της Επιδαύρου, των Μυκηνών, της Τίρυνθας, της Λέρνας και για το Φρούριο του Παλαμηδίου. Σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ. στατιστικά στοιχεία υπάρχουν μόνο για τα τρία πρώτα, ενώ δεν έχει υπάρξει αντίστοιχη προβολή για τους υπολοίπους χώρους αρχαιολογικού ενδιαφέροντος παρόλο την εγγύτητα τους με τους προορισμούς

διεθνούς ενδιαφέροντος δεν εντάσσονται σε ένα κοινό αρχαιολογικό οδοιπορικό από το οποίο θα μπορούσαν να αντλήσουν επισκέπτες.

Παραθεριστικός Τουρισμός - Διακοπών – Αναψυχής

Παραθεριστικός Τουρισμός θεωρείται οι:

Διακοπές σε ένα παραθαλάσσιο περιβάλλον

Οι παραθεριστικές διακοπές είναι το πλέον παραδοσιακό είδος διακοπών, αλλά και ο πιο σημαντικός τουριστικός κλάδος σε αριθμό ταξιδιών και κερδοφορία. Σύμφωνα με έρευνα της κοινοπραξίας PRC –THR- MRB, το 2005 οι Ευρωπαίοι πραγματοποίησαν γύρω στα 80 εκατομμύρια διεθνή Παραθεριστικά ταξίδια και ο όγκος συναλλαγών ξεπέρασε τα 75 δισεκατομμύρια ευρώ. Τα έξοδα ανά ταξίδι κυμαίνονται γύρω στα 900 ευρώ. Παρόλο που ο κλάδος αυξάνεται περίπου 1% το χρόνο ως προς τον αριθμό των ταξιδιών, η ετήσια μείωση των δαπανών ανά ταξίδι κυμαίνεται ανάμεσα στο 2% με 4% λόγω του αυξανόμενου όγκου της παροχής καταλυμάτων, της εμφάνισης νέων και φθηνότερων παραθαλάσσιων προορισμών, αλλά και πακέτων τύπου «all – inclusive».

Ωστόσο η Αργολίδα έχει αξιοποιήσει τους αξιόλογους πόρους της και πέτυχε μια καλή πορεία στο συγκεκριμένο κλάδο. Παρά ταύτα θα πρέπει να προχωρήσει πέρα από αυτό το γεγονός και να υλοποιήσει ένα σχέδιο που να προσελκύει ανεξάρτητους ταξιδιώτες.

Το μήκος των ακτών του Νομού είναι 230 χιλιόμετρα (εξαιρουμένης της Τροιζηνίας). Υπάρχουν 53 παραλίες μικρών ή μεγαλύτερων παραλιών προσφερομένων για κολύμβηση με μήκος 100μ η μικρότερη. Από τις 53 παραλίες, 1 χαρακτηρίζεται ως "κακή", 1 "καλή", 3 "πολύ καλή" και οι λοιπές 48 "άριστη". Το συνολικό μήκος των ακτών που προσφέρονται για κολύμβηση εκτιμάται σε συνολικό μήκος 56,5 χιλιόμετρα. Ήτοι το 24,7% του συνολικού μήκους ακτών του Νομού.

Το μήκος αμμωδών παραλιών σε συνδυασμό με το είδος του τουρισμού που επικρατεί, συνθέτουν το δείκτη χωρητικότητας των ακτών σε μια μέρα αιχμής, που μπορεί να αποτελέσει εκτιμητή της χωρητικότητας ενός τόπου. Με βάση την

παραδοχή ότι αντιστοιχεί μια κλίνη ανά μέτρο αμμώδους παραλίας η μέγιστη χωρητικότητα της Αργολίδας ανέρχεται σε 20.000 - 25.000 επισκέπτες.

Η Αργολίδα προσφέρει πλήθος επιλογών για διακοπές κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, εφόσον διαθέτει πολλές και ποικίλες ακρογιαλιές και παραλίες. Ο παραθεριστικός τουρισμός είναι ο σημαντικότερος από άποψη μεγέθους στο σύνολο της τουριστικής αγοράς λόγω αναγκών και ενδιαφερόντων του τουριστικού πληθυσμού και αναγκών σε πόρους και υπηρεσίες που απαιτούνται για την εξυπηρέτηση των τουριστών. Με βάση το μέγεθος, την ποιότητα, το περιεχόμενο καθώς και τη γεωγραφική κατανομή του συνόλου των τουριστικών πόρων οι δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης της Αργολίδας – στο πλαίσιο των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της σε σχέση με τις άλλες περιοχές μεσογειακού και ευρωπαϊκού χώρου- διαγράφονται ιδιαίτερα ευνοϊκές.

Παραθαλάσσιες περιοχές

Τολό- Δρέπανο- Ασίνη – Πορτοχέλι – Ερμιόνη - Επίδαυρος

Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της τυπολογίας σε ότι αφορά την τουριστική προσφορά είναι η κυριαρχία των οικογενειακών τύπου μικρών Μονάδων (μείγμα μικρών ξενοδοχείων και ενοικιαζόμενων δωματίων), η μικρότερη σχετικά μέση διάρκεια παραμονής και η κυριαρχία των Ελλήνων τουριστών. Οι ξένοι τουρίστες αποτελούν την μειοψηφία και είναι μεμονωμένοι αυτοδιακινούμενοι.

Η περιοχή παρουσιάζει έντονη τουριστική δραστηριότητα και οι σχετικοί δείκτες έχουν υψηλές τιμές.

Ο Δήμος Ασίνης εμφανίζει την μεγαλύτερη τουριστική εξειδίκευση και συγκέντρωση.

Η ζώνη Κρανιδίου – Ερμιονίδας εμφανίζει πολύ υψηλή τουριστική συγκέντρωση και εξειδίκευση ειδικότερα στη Θερμησία και στο Πορτοχέλι. Η φέρουσα ικανότητα της περιοχής ως προς την χωρητικότητα των τουριστικών υποδομών, τους φυσικούς πόρους και την απασχόληση δείχνει περιθώρια περαιτέρω αύξησης της τουριστικής δραστηριότητας.

Η φέρουσα ικανότητα ως προς τις τεχνικές υποδομές στην περιοχή του Ναυπλίου δεν αντιμετωπίζει πρόβλημα, αλλά στην Ασίνη αγγίζει τα όρια της αντοχής της και θα πρέπει να ληφθούν μέτρα σχεδιασμού στο πλαίσιο. Στις χρήσεις γης αντιμετωπίζονται πιέσεις κυρίως στην περιοχή του Τολού, της Ερμιόνης και της Επιδαύρου.

Ο Νομός Αργολίδας συγκαταλέγεται μεταξύ των Νομών εκείνων που συγκεντρώνουν τουρισμό μαζικού κυρίως χαρακτήρα. Δηλαδή επισκέπτες καταφτάνουν οργανωμένοι σε ομάδες, με οργανωμένο πρόγραμμα διακίνησης, διαμονής και αναψυχής, για συγκεκριμένο χρόνο, σε προεπιλεγμένους τόπους, έχοντας συνήθως προπληρώσει τις διακοπές τους σε γραφείο τουρισμού.

- **Ίρια** - Αγροτικό χωριό, χτισμένο κοντά σε πεδινή έκταση όπου καλλιεργούνται αγκινάρες. Σε μικρή απόσταση βρίσκεται η Παραλία Ιρίων, σύγχρονος παραθεριστικός οικισμός, απλωμένος κατά μήκος της ομώνυμης ακρογιαλιάς. Τα Ίρια έχουν 650 κατοίκους. Απέχουν 26 χλμ ΝΑ από το Ναύπλιο.
- **Ασίνη** - Χωριό χτισμένο σε κάμπο με εσπεριδοειδή, κοντά στα λείψανα της ομώνυμης αρχαίας πόλης, που υπήρξε πηγή έμπνευσης του ποιητή Γιώργου Σεφέρη ("Ο βασιλιάς της Ασίνης", 1938-1940). Η Ασίνη έχει 1.064 κατοίκους. Απέχει 7 χλμ ΝΑ από το Ναύπλιο.
- **Δρέπανο** - Παραλιακό χωριό, χτισμένο σε γραφικό κόλπο. Η περιοχή είναι κατάφυτη από εσπεριδοειδή. Το Δρέπανο έχει 1.338 κατοίκους. Απέχει 10 χλμ ΝΑ από το Ναύπλιο.
- **Παλαιά Επίδαυρος** - Γραφικός παραθαλάσσιος οικισμός, χτισμένος στο μυχό όρμου με δαντελωτές ακρογιαλιές. Στο μικρό λιμάνι του δένουν βάρκες και αλιευτικά. Η περιοχή είναι κατάφυτη από ελιές και εσπεριδοειδή. Η Αρχαία Επίδαυρος έχει 1.733 κατοίκους. Απέχει 39 χλμ ΒΑ από το Ναύπλιο.
- **Νέα Επίδαυρος** - Μεσόγειο χωριό, χτισμένο σε καταπράσινη περιοχή. Εδώ συνήλθε η Α' Εθνοσυνέλευση των επαναστατημένων Ελλήνων (1821-1822). Επίκειο της Νέας Επιδαύρου είναι η Παραλία, 2 χλμ Α, σε γραφικό απάνεμο

κόλπο. Η Νέα Επίδαυρος έχει 1.127 κατοίκους. Απέχει 44 χλμ ΒΑ από το Ναύπλιο.

- **Ερμιόνη** - Γραφική κωμόπολη με έντονο νησιώτικο χρώμα, χτισμένη δίπλα σε πευκόφυτο ακρωτήριο. Στην αρχαιότητα η Ερμιόνη ήταν κέντρο παραγωγής πορφυροβαφής και βαψίματος νημάτων και υφασμάτων. Η περιοχή παράγει ρόδια εξαιρετικής ποιότητας. Η Ερμιόνη έχει 2.562 κατοίκους. Απέχει 84 χλμ ΝΑ από το Ναύπλιο.
- **Πορτοχέλι** - Παραθαλάσσιο χωριό της Αργολίδας. Βρίσκεται στα νότια του νομού, σε απόσταση 85 χλμ. από το Ναύπλιο, χτισμένο σε φυσικό λιμάνι δίπλα στα ερείπια της αρχαίας πολιτείας των Αλιέων. Αποτελεί έναν από τους πιο δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς της Αργολίδας και διαθέτει ιδιαίτερα ανεπτυγμένη τουριστική υποδομή.
- **Κιβέρι** - Παραλιακό χωριό του νομού Αργολίδας. Βρίσκεται πολύ κοντά στους Μύλους και περίπου 15 χιλιόμετρα από το Ναύπλιο και το Άστρος. Ανήκει στο Δήμο Άργους - Μυκηνών και στην απογραφή του 2011 βρέθηκε να έχει 911 κατοίκους.

Νέες μορφές εναλλακτικού τουρισμού που μπορούν να αναπτυχθούν στην Αργολίδα - Προτάσεις

A) Αγροτουρισμός

Ο αγροτουρισμός είναι μορφή ήπιου τουρισμού κατά την οποία οι επισκέπτες μένουν σε αγρόκτημα και συμμετέχουν σε αγροτικές εργασίες. Σημείο αναφοράς των διακοπών σε ένα αγρόκτημα-ξενώνα είναι η άμεση επαφή του επισκέπτη με την αγροτική ζωή, τις καλλιέργειες, με την φύση, τη γλωρίδα και την πανίδα. Πέρα από την υποδοχή και τη φιλοξενία του επισκέπτη σε ένα περιβάλλον λιτό με τοπικό χαρακτήρα και όλες τις απαραίτητες ανέσεις, προβλέπεται και η ενεργή συμμετοχή του τουρίστα σε ένα σύνολο δραστηριοτήτων. Ενδεικτικά μερικές από αυτές είναι:

- αγροτικές δραστηριότητες (συμμετοχή στις εργασίες)

- παρατήρηση οικοσυστήματος (πουλιών, πανίδας, χλωρίδας, επισκέψεις υδροβιότοπων, κ.λ.π)
- αθλήματα δραστηριότητες (π.χ ράφτινγκ, πεζοπορία κ.λ.π)

Ο αγροτουρισμός, ως μια από τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού, επιφέρει αρκετές θετικές κοινωνικές, πολιτιστικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν συντελεί παράλληλα στη δημιουργία και αρνητικών επιπτώσεων για ένα τόπο. Γενικότερα μπορούμε να διακρίνουμε επιδράσεις που σχετίζονται με τα έσοδα, την απασχόληση, την αξιοποίηση διαθέσιμων οικιστικών εγκαταστάσεων, την ενεργοποίηση των αγροτικών περιοχών, την προστασία της φύσης, καθώς και την ξεκούραση, την αναψυχή και την εκπαίδευση των αστικών και των αγροτικών πληθυσμών. Οι επιδράσεις του αγροτουρισμού μπορούν να διακριθούν σε τρεις κατηγορίες – ως αναμενόμενες επιδράσεις (αναμενόμενες επιδράσεις από την ανάπτυξη του αγροτουρισμού), ως πιθανολογούμενες επιδράσεις (επιθυμητές επιδράσεις από την ανάπτυξη του αγροτουρισμού) και ως πραγματικές επιδράσεις από την ανάπτυξη του αγροτουρισμού.

Στην βιβλιογραφία απαντώνται κατά κύριο λόγο τριών ειδών επιδράσεις

1. κοινωνικό – ψυχολογικές
2. οικονομικές
3. χωρικές και περιβαλλοντικές

Οι κοινωνικο – ψυχολογικές επιδράσεις συνδέονται με τον αυξανόμενο σεβασμό προς την αγροτική κοινωνία, τη μίξη αγροτικών και αστικών πολιτισμών καθώς και με την ευκαιρία που δίνεται στους ανθρώπους να απολαύσουν την επαφή με τον παραδοσιακό τρόπο ζωής της αγροτικής κοινότητας. Δηλαδή έχει να κάνει με την απόκτηση νέων ικανοτήτων και εμπειριών, την εκμάθηση ξένων γλωσσών, την απόκτηση επιχειρηματικών ικανοτήτων, τη δραστηριοποίηση της αγροτικής κοινότητας, το σχηματισμό νέων ικανοτήτων σε τουριστικές υπηρεσίες, την ενθάρρυνση κοινωνικών πρωτοβουλιών ή νέων ευκαιριών για τις γυναίκες

αγρότισσες, τη διεύρυνση των γνώσεων και τη δια βίου μάθηση σε σχέση με την ιστορία, τα αξιοθέατα μια περιοχή κλπ.

- Εμπεριέχει τη γνωριμία με καινούργιους ανθρώπους, τη δυνατότητα δημιουργίας νέων επαφών και κοινωνικών δεσμών.
- Αναβίωση αγροτικών παραδόσεων, προωθώντας το σεβασμό και την αναβίωση των λαϊκών παραδόσεων και εθίμων και την εκτενέστερη χρήση και αξιοποίηση συγκεκριμένων χώρων στα χωριά. Σκοπός είναι ο επισκέπτης να γνωρίσει τις αγροτικές περιοχές, τα τοπικά προϊόντα, την καθημερινή ζωή των κατοίκων.

Οι οικονομικές επιδράσεις αφορούν την τόνωση της ανάπτυξης των γεωργικών και κηπευτικών αγροκτημάτων εκτροφής ζώων, την παραγωγή πρόσθετων πηγών εισοδήματος τόσο για τα αγροτικά νοικοκυριά όσο και για τις τοπικές ή περιφερειακές κοινότητες. Όλα τα παραπάνω δημιουργούν νέες πηγές εσόδων, μειώνεται το ποσοστό ανεργίας, σχηματίζουν πρόσθετες αγορές για τα τρόφιμα και τα διάφορα είδη των τοπικών υπηρεσιών.

Ο αγροτουρισμός πρέπει να είναι συμβατός με τις αρχές της αειφορικής διαχείρισης αλλιώς θα έχει αρνητικές συνέπειες στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον.

Οι περιβαλλοντικές επιδράσεις έχουν να κάνουν με την ενισχυμένη φροντίδα για το περιβάλλον, τη δημιουργία ενός πιο φιλικού περιβάλλοντος, τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας και την ενδυνάμωση της περιβαλλοντικής προστασίας. Ο αγροτουρισμός ως ήπια μορφή βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης επιβαρύνει ελάχιστα το περιβάλλον, καθώς οι αγροτουριστικές μονάδες που δημιουργούνται είναι μικρής κλίμακας, με αποτέλεσμα και το περιβάλλον να προστατεύεται και η ανάπτυξη στην περιοχή να πραγματώνεται. Αυτό έχει ως συνέπεια όχι μόνο να μην αλλοιώνεται ο χαρακτήρας της υπαίθρου, αλλά αντίθετα να αναδεικνύεται η διαφορετικότητα και η μοναδικότητα του τόπου.

Περιλαμβάνει την ανάπτυξη της τοπικής υποδομής (ύδρευσης, αποχέτευσης, μονάδες επεξεργασίας λυμάτων, οδικό δίκτυο, δημόσιες συγκοινωνίες, εγκαταστάσεις

αναψυχής), γεγονός που κάνει τη ζωή στην εξοχή ευκολότερη και βελτιώνει το βιοτικό επίπεδο των αγροτικών πληθυσμών.

Γαστρονομικός τουρισμός

Η σχέση της γαστρονομίας με τον τουρισμό είναι αρκετά σύνθετη, αφού το φαγητό υπεισέρχεται στην ταξιδιωτική εμπειρία με διάφορους τρόπους. Πιο συγκεκριμένα:

- Η προσφορά καλής κουζίνας αποτελεί απόλαυση, εμπειρία, τμήμα της πολιτιστικής ταυτότητας ενός τόπου και συνεπώς, μια σημαντική πηγή ικανοποίησης για κάθε τουρίστα, ανεξάρτητα εάν έχει ή δεν έχει κάποιο ειδικό 12ενδιαφέρον για τη γαστρονομία.
- Αυξάνεται συνεχώς ο αριθμός των καταναλωτών που επιθυμούν να μάθουν περισσότερα για την τοπική γαστρονομία, χωρίς απαραίτητα αυτό να αποτελεί το κύριο ταξιδιωτικό τους κίνητρο.
- Υπάρχουν τουρίστες που έχουν ως αποκλειστικό ταξιδιωτικό κίνητρο την άσκηση δραστηριοτήτων γαστρονομικού ενδιαφέροντος. Αυτή η μορφή τουρισμού ορίζεται ως γαστροτουρισμός. Οι «γαστροτουρίστες» ταξιδεύουν με σκοπό να ανακαλύψουν νέες γεύσεις και να απολαύσουν τοπική ή/και υψηλού επιπέδου γαστρονομία, εμβαθύνοντας παράλληλα στην ιστορία και τις παραδόσεις του προορισμού. Εξειδικευμένες επιχειρήσεις (θεματικοί tour operators, ειδικευμένα ξενοδοχεία κ.λπ.) καλύπτουν αυτή την αυξανόμενη ζήτηση για γαστρονομικά ταξίδια.

Ορισμένες μορφές τουρισμού, όπως ο τουρισμός ευεξίας και ο αγροτουρισμός, προάγουν την ενασχόληση με πτυχές της γαστρονομίας π.χ. με την προσφορά διαιτητικής κουζίνας, την προβολή της υγιεινής διατροφής και την καλλιέργεια τοπικών προϊόντων.

Ποιοί επιλέγουν το Γαστρονομικό Τουρισμό;

Το προφίλ των γαστροτουριστών σύμφωνα με τα αποτελέσματα δύο ερευνών^{1,2} έχει ως εξής:

- Ηλικίες: (κυρίως) 30-50 ετών & (δευτερευόντως) 51-64 ετών

- Επαγγελματικά καταξιωμένοι
- Υψηλότερο διαθέσιμο εισόδημα από το μέσο τουρίστα
- Υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο από το μέσο τουρίστα
- Περιπετειώδεις και έμπειροι ταξιδιώτες
- Ενδιαφέρονται για τον πολιτισμό του προορισμού
- Δαπανούν μεγάλο ποσοστό του ταξιδιωτικού προϋπολογισμού σε δραστηριότητες γαστρονομικού ενδιαφέροντος

Οι βασικές χώρες προέλευσης των γαστροτουριστών είναι:

- οι Η.Π.Α.
- η Γαλλία
- η Ιταλία
- η Γερμανία
- η Ισπανία
- η Ολλανδία
- η Βρετανία

Ένας προσεκτικός αναγνώστης θα παρατηρήσει ότι στις παραπάνω χώρες περιλαμβάνονται και οι κυριότερες αγορές του ελληνικού τουρισμού. Αυτό σημαίνει ότι ξένοι τουρίστες από αυτές τις χώρες έχουν «αγοράσει» το ελληνικό προϊόν, κατά κύριο λόγο «ήλιο και θάλασσα». Εντάσσοντας τη γαστρονομία στο χαρτοφυλάκιο του ελληνικού τουρισμού ως νέο ή εμπλουτισμένο προϊόν, θα μπορούσαμε πιο εύκολα να διεισδύσουμε σε καθιερωμένες αγορές αντί σε νέες. Με άλλα λόγια, είναι πιο εφικτή και αποτελεσματική μια μεγαλύτερη διείσδυση με τη γαστρονομία στη Γερμανία που είναι μια καθιερωμένη αγορά έναντι της Κίνας που είναι μια νέα αγορά.

Με τον όρο γαστρονομικός τουρισμός αναφερόμαστε ουσιαστικά σε μια υποκατηγορία του πολιτιστικού τουρισμού, στην οποία οι ταξιδιώτες επιδιώκουν να

βιώσουν μοναδικές γαστρονομικές εμπειρίες. Είναι μια σχετικά νέα, εναλλακτική μορφή τουρισμού στην οποία ο ταξιδιώτης γνωρίζει τον προορισμό και τον πολιτισμό του μέσα από τις διατροφικές παραδόσεις, συνταγές και γεύσεις και αποτελεί μια απ' τις μεγαλύτερες τάσεις στον χώρο του τουρισμού παγκοσμίως. Η γαστρονομία αποτελεί ένα ιδιαίτερα προσοδοφόρο τουριστικό προϊόν για την περιοχή λόγω της μεγάλης ποικιλίας πρώτων υλών που διαθέτει και τον ανεξάντλητο πλούτο παραδοσιακών συνταγών. Ο γαστρονομικός τουρισμός για πολλούς επιχειρηματίες έχει αποτελέσει την μόνη λογική απάντηση στην κρίση, και σε πολλούς μια λογική απάντηση στο δίλλημα μεταξύ να μείνουν ή να ψάξουν δουλειά στο εξωτερικό. Απαντάει σε δύο βασικές «ανάγκες» που έχουν προκύψει τα τελευταία χρόνια στους καταναλωτές και ταξιδιώτες – την επιθυμία να κάνουν αυθεντικές διακοπές «με νόημα» (meaningful) γνωρίζοντας και δημιουργώντας σχέσεις με τους ντόπιους και τον πολιτισμό τους, καθώς και την αγωνία να γνωρίζουν από πού έρχεται το φαγητό τους.

Η Αργολίδα θα μπορούσε να αποτελέσει πεδίο αγροτουριστικών δραστηριοτήτων αφού η εκμετάλλευση των εσπεριδοειδών είναι ένας πολύ ενδιαφέρον τομέας και το πορτοκάλι ένα ευρείας κατανάλωσης φρούτο του οποίου ο τρόπος καλλιέργειας και συγκομιδής αποτελεί μια πολύ ενδιαφέρουσα δραστηριότητα.

Η Αργολίδα μπορεί να προσφέρει ένα ευρύ φάσμα πραγμάτων και γνώσεων στον σύγχρονο απαιτητικό τουρίστα που θα μετατρέψουν την διαμονή του στην ελληνική ευλογημένη γη, σε ανεκτίμητη εμπειρία.

Είναι προφανής η ευκαιρία που υπάρχει για την ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού στη χώρα μας και την καθιέρωσή της ως γαστρονομικό προορισμό. Για να μπορέσει όμως να αναπτυχθεί ο γαστρονομικός τουρισμός θα χρειαστεί, η ανάπτυξη και προσφορά εξειδικευμένων και ποιοτικών υπηρεσιών γαστρονομικού τουρισμού από τους ντόπιους επιχειρηματίες φορείς, οι οποίοι εξασφαλίζουν την δικτύωση των επιχειρηματιών του κλάδου τους, διευκολύνουν την συνεργασία με τρίτους και έχουν την δυνατότητα να καθιερώσουν κάποια standard ποιότητας στον κλάδο τους, να τον αναβαθμίσουν και να τον συντονίσουν.

Ο γαστρονομικός τουρισμός – υποκατηγορία του οποίου αποτελεί και ο οινικός τουρισμός – αποτελεί το «κανάλι» μέσα απ' το οποίο θα διοχετεύσουμε τα τοπικά

προϊόντα και θα προβάλλουμε τον διατροφικό πολιτισμό και την γαστρονομία μας. Αποτελεί το «πάντρεμα» των ποιοτικών τοπικών προϊόντων με το τουριστικό προϊόν στο οποίο στηρίζεται ένα τόσο μεγάλο κομμάτι της ελληνικής οικονομίας και θα μας δώσει πραγματικές προοπτικές για την ανάπτυξη δράσεων που θα εμπλουτίσουν το ήδη υπάρχον τουριστικό προϊόν, θα οδηγήσουν στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, και θα δημιουργήσουν ζήτηση για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που προσφέρονται μόνο στη χώρα μας – ένα ισχυρό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα δηλαδή.

Όσον αφορά στη ζήτηση για γαστρονομία, τα δεδομένα και οι ενδείξεις δείχνουν ανοδική τάση. Σύμφωνα με έρευνα (Mintel, 2009, Gastronomic Tourism-International, Travel & Tourism Analyst/ No4) , τα τελευταία χρόνια αυξάνεται ο αριθμός των τουριστών που ασχολούνται ολοένα και περισσότερο στα ταξίδια τους με το φαγητό και το ποτό. Μάλιστα, ένας σημαντικός αριθμός ταξιδιωτών επιζητά ενεργητικότερη ενασχόληση με τη γαστρονομία. Πρόσφατη έρευνα του ΣΕΤΕ έδειξε ότι η ελληνική κουζίνα έχει κερδίσει πολλούς φίλους στο εξωτερικό χάρη στον ιδιαίτερο χαρακτήρα της. Η ποικιλία των μεζέδων, η απλότητα των παρασκευών, η νοστιμιά και η θρεπτική αξία των φρέσκων ελληνικών προϊόντων, την έχουν κάνει ευρύτερα γνωστή κι αγαπητή.

Τα πορτοκάλια της Αργολίδας είναι της ποικιλίας Washington Navel και καταναλώνονται κυρίως νωπά. Η χυμοποίηση είναι η δεύτερη και κατ' ανάγκη επιλογή. Βασικό χαρακτηριστικό τους είναι το λαμπερό χρώμα, η αυξημένη οξύτητα καθώς και η υπόπικρη γεύση τους. Η Αργολίδα παράγει περίπου 400.000 τόνους πορτοκάλια, από τους οποίους οι 150.000 πηγαίνουν για χυμοποίηση.

Οι επιχειρήσεις τοπικών και παραδοσιακών προϊόντων που δραστηριοποιούνται σε μία περιοχή, μπορούν να δημιουργήσουν μία ιδιαίτερη και διακριτή γαστρονομική ταυτότητα για τη συγκεκριμένη περιοχή και να συμβάλλουν έτσι στη δημιουργία μιας νέας εικόνας τόπου (place image) η οποία θα αποτελέσει τη βάση για ένα νέο brand name. Σε περίπτωση που το νέο αυτό brand name δημιουργηθεί, θα μπορέσει να εμπεδωθεί τόσο από τους κατοίκους της περιοχής, όσο και από τους επισκέπτες της, να επικοινωνηθεί και συνεπώς να δημιουργήσει δυναμικές συνθήκες περιφερειακής και τοπικής οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής, με επίκεντρο τις τοπικές

κοινωνίες και κοινότητες. Η έννοια της ταυτότητας ενός τόπου είναι επίσης ένα θέμα που χρήζει ορισμού, ώστε όλες οι μετέπειτα συζητήσεις να γίνονται κάτω από μια ενιαία βάση:

«Ως ταυτότητα του τόπου συνήθως εννοούμε δύο συγγενή πράγματα: τι κάνει τον κάθε τόπο να είναι αυτό που είναι (ιδιαιτερότητα) και τι κάνει τον κάθε τόπο μοναδικό (διαφοροποίηση). Η ταυτότητα του τόπου πρέπει να γίνει κατανοητή ως διαδικασία που συγκροτείται συνεχώς μέσα από συνέχειες και ασυνέχειες και αφορά τόσο τον υλικό, βιωμένο χώρο (αυτό δηλαδή που υπάρχει "αντικειμενικά") όσο και τους χώρους της νόησης (τις προσλήψεις και αντιλήψεις μας για τον χώρο)». (Καλαντίδης, 2012).

Ο αγροτουρισμός σε συνδυασμό με τον γαστρονομικό μπορούν με άνεση να δημιουργήσουν την ταυτότητα της Αργολίδας με τις περιοχές που καλύπτει και τα προϊόντα που παράγει. Ελάχιστες είναι οι μονάδες που δραστηριοποιούνται σε αυτόν τον κλάδο έως τώρα. Η έλλειψη γνώσης και εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού λειτουργεί ως ανασταλτικός παράγοντας να ευδοκιμήσει αυτός ο τύπος τουρισμού και να συμβάλλει στη μείωση της ανεργίας και ειδικότερα των νέων της περιοχής.

Ανάπτυξη δικτυακού τόπου Αγροτουρισμού - Γαστρονομικού

Η ανάπτυξη δικτύου προμηθευτικών αγροτικών προϊόντων και η διασύνδεση τους με επιχειρήσεις – καταναλωτές (Delicatessen, Supermarkets, Ξενοδοχεία κλπ.) στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, με αντικειμενικό στόχο την ανάπτυξη και λειτουργία e-market place στον τομέα των αγροτικών και παραδοσιακών ελληνικών προϊόντων και του οικοτουρισμού (B2B) ενώ παράλληλα να υπάρχει η δυνατότητα της λήψης παραγγελιών και από μεμονωμένους καταναλωτές (B2C).

Τουριστικοί Φορείς και Γαστρονομία

Πολλές και διαφορετικές είναι οι επιχειρήσεις που προσφέρουν γαστρονομικά προϊόντα στην τουριστική αγορά: από εστιατόρια, ξενοδοχεία, οινοποιεία, τουριστικά γραφεία μέχρι και καταστήματα λιανικής. Η συνένωση των επιμέρους προϊόντων σε ένα ελκυστικό και ανταγωνιστικό γαστρονομικό χαρτοφυλάκιο απαιτεί τη δραστηριοποίηση ενός συλλογικού, δημοσίου ή συνεργατικού φορέα σε επίπεδο

προορισμού. Παραδείγματα τέτοιων φορέων από το εξωτερικό περιλαμβάνουν τοπικούς, περιφερειακούς και εθνικούς οργανισμούς τουρισμού, δήμους, επιχειρηματικούς συνδέσμους (π.χ. ενώσεις εστιατόρων ή οινοποιών), επιμελητήρια, σχήματα διακλαδικής συνεργασίας μεταξύ ιδιωτικών επιχειρήσεων, καθώς και σχήματα συνεργασίας με τη συμμετοχή τόσο δημοσίων, όσο και ιδιωτικών φορέων.

Η γαστρονομία θα πρέπει να αντιμετωπιστεί ως τουριστικό προϊόν και συνεπώς να ενταχθεί στο χαρτοφυλάκιο των προϊόντων του ελληνικού τουρισμού.

- Η ανάπτυξη της γαστρονομίας ως τουριστικού προϊόντος δεν απαιτεί επενδύσεις σε εγκαταστάσεις και πάγια. Χρειάζεται επενδύσεις σε ενέργειες μάρκετινγκ

Ως προς τη διανομή και την προώθηση, αναπτύξτε συνέργειες με άλλους παραγωγούς, εμπόρους, τουριστικούς επιχειρηματίες ανοίγοντας π.χ. ένα shop in a shop σε ξενοδοχεία, αεροδρόμια κ.λπ. Γενικά δώστε έμφαση σε δίκτυα που ωφελούν τόσο τους επιχειρηματίες, όσο και τον προορισμό συνολικά. Υπάρχουν επίσης προσοδοφόρες ενέργειες με μικρό κόστος: π.χ. παρουσιάστε συνταγές σε ξενοδόχους και εστιατόρες που βασίζονται σε προϊόντα σας, εκπαιδεύστε σερβιτόρους στην πώληση κρασιών και άλλων ποτών. Ιδίως οι παραγωγοί χαρακτηριστικών παραδοσιακών τροφίμων μπορούν να διευκολύνουν και να παρακινήσουν τα εστιατόρια και ξενοδοχεία της περιοχής τους στην προσφορά τοπικής κουζίνας.

- Όσοι παραγωγοί διαθέτετε επαρκή χώρο και κατάλληλες εγκαταστάσεις, εξετάστε το ενδεχόμενο να δεχτείτε επισκέπτες.

Η εμπειρία τόσο από την Ελλάδα, όσο και από το εξωτερικό έχει δείξει ότι αγροκτήματα, μονάδες μεταποίησης τροφίμων, οινοποιεία και ποτοποιεία μπορούν να αποτελέσουν δημοφιλείς πόλους επισκεπτών. Αν αποφασίσετε να κάνετε το χώρο σας επισκέψιμο, φροντίστε η επίσκεψη να είναι ευχάριστη και συναρπαστική. Κατά την επίσκεψη να προσφέρετε τα καλύτερα προϊόντα κι όχι τα χειρότερα.

- Όλοι, παραγωγοί, καταστηματαρχες, προσωπικό θα πρέπει να είστε καλοί γνώστες των τοπικών προϊόντων και της χρήσης τους στην κουζίνα. Προετοιμαστείτε να απαντήσετε σε ερωτήσεις σχετικά με τρόπους μαγειρέματος, συνταγές και ελκυστικούς συνδυασμούς τροφίμων και ποτών. Μάθετε βασικά πράγματα ως προς

την ιστορία των χαρακτηριστικών προϊόντων της περιοχής τους, τη διατροφική τους αξία και τη συμβολή τους σε μια υγιεινή και ισορροπημένη διατροφή.

- Στους χώρους πώλησης τροφίμων και ποτών, η κατάλληλη σήμανση των προϊόντων στα ράφια καθώς και μια παραδοσιακού ύφους διακόσμηση συντελούν σε σημαντική αύξηση των πωλήσεων.

Θαλάσσιος τουρισμός

Ο θαλάσσιος τουρισμός αποτελεί μια ειδική μορφή τουρισμού, με ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα, καθώς επίσης και με τεράστια περιθώρια ανάπτυξης.

Εντάσσεται στην κατηγορία των ειδικών μορφών τουρισμού, συγκεντρώνοντας όλα τα χαρακτηριστικά τους. Στην έννοια του θαλάσσιου τουρισμού εντάσσεται κάθε είδους ανθρώπινη δραστηριότητα που έχει ως πεδίο δράσης το θαλάσσιο χώρο και ως σκοπό την αναψυχή και την πολιτισμική επικοινωνία. Ο θαλάσσιος τουρισμός δηλαδή περιλαμβάνει ένα πλήθος δραστηριοτήτων όπως είναι η χρήση σκαφών αναψυχής (ιστιοφόρα, γιωτ, μηχανοκίνητα σκάφη, κλπ), η κολύμβηση, η διενέργεια κρουαζιέρων, η χρήση ταχύπλοων σκαφών, η ερασιτεχνική αλιεία, η κατάδυση, τα θαλάσσια αθλήματα (θαλάσσιο σκι, jet ski, windsurfing, surfing, parasailing κλπ).

Ο κλάδος του θαλάσσιου τουρισμού αποτελεί στις μέρες μας έναν σημαντικό επιχειρηματικό τομέα με μεγάλη οικονομική επιρροή λόγω της πολυμορφίας του και της πολυπλοκότητάς του ενώ για τις παράκτιες και τις νησιωτικές περιοχές αποτελεί την πιο σημαντική οικονομική δραστηριότητα.

Ο θαλάσσιος τουρισμός αναφέρεται στο σύνολο των τουριστικών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στο θαλάσσιο χώρο μιας χώρας υποδοχής τουριστών και όχι μόνο. Χωρίς αμφιβολία ο θαλάσσιος τουρισμός αποτελεί μια από τις πιο δυναμικές και επιλεκτικές μορφές του σύγχρονου τουρισμού, αφού η σημασία του στις τουριστικές οικονομίες των χωρών που έχουν τις φυσικές προϋποθέσεις αλλά και τις οικονομικές δυνατότητες να τον αναπτύξουν είναι κυριολεκτικά μεγάλη.

Ο θαλάσσιος τουρισμός πεδίο ανάπτυξης και συνάφειας των κατοίκων της με τη θάλασσα αναφέρεται σε διάφορα μεγέθη τουριστικών πληθυσμών που χρησιμοποιεί

τη θάλασσα ή ευρύτερα υδάτινους χώρους για δραστηριότητες αναψυχής ή για μετακίνηση για λόγους αναψυχής. Ο θαλάσσιος τουρισμός δε συνδέεται αποκλειστικά με τουρίστες υψηλών εισοδημάτων αλλά με ένα ευρύτερο πλέγμα δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο παράκτιο χώρο. (ιστιοπλοΐα, κωπηλασία, ερασιτεχνική αλιεία, θαλάσσιο σκι, windsurfing), yachting- μικρές κρουαζιέρες και εκδρομές, κρουαζιέρες με συνήθη κρουαζιερόπλοια στον ελλαδικό χώρο.

Η πιο παραγωγική και συναλλαγματοφόρα δραστηριότητα του θαλάσσιου τουρισμού είναι εκείνη της ναύλωσης σκαφών κάθε είδους όπως για παράδειγμα πολυτελών θαλαμηγών, ιστιοφόρων, ταχύπλοων σκαφών κ.λπ.. Η πελατεία στην οποία απευθύνεται είναι κυρίως υψηλής εισοδηματικής στάθμης.

Μια άλλη αξιόλογη δραστηριότητα του θαλάσσιου τουρισμού που αποφέρει συνάλλαγμα, είναι και αυτή των κρουαζιέρων, η ζήτηση των οποίων παρουσιάζει σημαντική αύξηση διεθνώς. Οι σύγχρονες τάσεις της αγοράς κρουαζιέρων συγκλίνουν στα μεγαλύτερα και πολυτελέστερα κρουαζιερόπλοια, τα οποία εξασφαλίζουν υψηλή ποιότητα διαμονής και ψυχαγωγίας στους πελάτες τους οι οποίοι κατά κανόνα αποτελούν τουρίστες μεσαίας και υψηλής εισοδηματικής στάθμης.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού είναι η δημιουργία της κατάλληλης υποδομής, το κόστος της οποίας είναι ιδιαίτερα υψηλό σε ότι αφορά στην κατασκευή σύγχρονων και άρτια εξοπλισμένων μαρίνων για τον ελλιμενισμό, τον ανεφοδιασμό και γενικά την εξυπηρέτηση των σκαφών αναψυχής, άσχετα αν αυτά είναι ενοικιαζόμενα ή ιδιωτικής χρήσης και στη συμπλήρωση ή και ανανέωση του στόλου των σκαφών αναψυχής και των κρουαζιερόπλοιων.

Ο οριζόντιος διαμελισμός της χερσονήσου της Αργολίδας διαμορφώνει ένα σημαντικό ανάπτυγμα ακτών με εισέρχοντες και εξέρχοντες γεωμορφολογικούς σχηματισμούς και αναγνωριζόμενη ενότητα του χερσαίου και θαλάσσιου συστήματος (26 μ.μ. ακτών ανά κάτοικο, στη χώρα 1,7 μ.μ. ακτών ανά κάτοικο). Και στο παρελθόν και σήμερα η σχέση της Αργολίδας με τη θάλασσα, η οικονομική και κοινωνική συνάφεια των κατοίκων της με τη θάλασσα ήταν και είναι σημαντική.

Μια τέτοια θεώρηση οδηγεί σε μια συμπληρωματική και πιο ολοκληρωμένη ανάπτυξη των επιμέρους δραστηριοτήτων - υποκλάδων και υποδομής που εξετάζονται: ναυπηγοεπισκευαστική βιοτεχνία σκαφών αναψυχής, δίκτυο λιμένων αναψυχής, σύστημα υποστηρικτικών υπηρεσιών προς το θαλάσσιο τουρισμό.

Η οργάνωση του προϊόντος κρουαζιέρα πραγματοποιείται μέσω των ναυτιλιακών γραμμών- εταιρειών και των tour operators και είναι αρκετά διαφοροποιημένη από άποψη κυκλωμάτων- δρομολογίων, διάρκειας κόστους, διαφόρων συνδυασμών με άλλες τουριστικές δραστηριότητες (συνέδρια. Διακοπές) στη χώρα του προορισμού. Οι κύριες περιφέρειες προορισμού κρουαζιέρας περιλαμβάνει τις χώρες της Μεσογείου. Καινοτομίες στον προγραμματισμό, διαφήμιση διάφορων κυκλωμάτων, ένταξη νέων περιοχών για να προσελκύσουν νέα πελατεία και ομάδες ειδικών ενδιαφερόντων (αρχαιολογικές, γαστρονομικές, ιατρο-θεραπευτικές, συνεδριακές κλπ. Κρουαζιέρες). Διαφοροποίηση της τιμής του πακέτου της κρουαζιέρας ώστε να καλύψει και να προσελκύσει ένα μεγαλύτερο φάσμα πελατείας από την άποψη ηλικίας και οικονομικών δυνατοτήτων. Θα μπορούσαν να οργανωθούν οι οργανωμένες κρουαζιέρες σε 3 κατηγορίες:

- Εσωτερικού- με αφετηρία τον Πειραιά και προσεγγίσεις ελληνικών μόνο λιμανιών.
- Μικτές κρουαζιέρες με αφετηρία ελληνικά λιμάνια και με προσεγγίσεις και σε άλλα εκτός Ελλάδας λιμάνια κυρίως Μικρασιατικών ακτών της Τουρκίας καθώς και Κύπρο κλπ
- Μεσογειακές με αφετηρία λιμάνια εκτός Ελλάδας και προσεγγίσεις και σε ελληνικά λιμάνια.

Θέσεις λιμανιών στο νομό κατά χρήση

Λιμάνια γενικής εξυπηρέτησης (εμπορικά – επιβατικά):

Ναύπλιο: εμπορικό – επιβατικό

Ερμιόνη, κύρια επιβατικό

Πόρτο Χέλι, κύρια επιβατικό

Παλαιά Επίδαυρος κύρια επιβατικό

Κρουαζιέρα – yachting

Το λιμάνι του Πορτοχελίου βρίσκεται σ' ένα κλειστό και προστατευμένο κόλπο παρέχοντας προστασία στα σκάφη από τα μελτέμια. Χάρη στις άριστες υποδομές που διαθέτει και τη μεγάλη του χωρητικότητα, κάθε χρόνο τους καλοκαιρινούς μήνες γιώτ, θαλαμηγοί, φουσκωτά και πάσης φύσεως πλεύσιμα αράζουν στο κατάφωτο αυτό λιμάνι με τα πολυτελή εστιατόρια, τις ταβέρνες, τις καφετέριες και τα μπαρ. Παράλληλα θαλάσσιες συγκοινωνίες συνδέουν το λιμάνι του Πορτοχελίου με τα νησιά του Αργοσαρωνικού και τον Πειραιά. Καθημερινά πραγματοποιούνται και κρουαζιέρες προς άλλες παραθαλάσσιες περιοχές.

Ιστιοπλοϊκοί Αγώνες Ανοιχτής Θαλάσσης

Ένας ξεχωριστός αγώνας που βασίζεται στη μεγάλη αγάπη όλων, διοργανωτών και συμμετεχόντων, για τη θάλασσα πραγματοποιείται κάθε χρόνο, τον Ιούνιο στον γραφικό όρμο της Νέας Επιδαύρου και στον Αργοσαρωνικό.

Ένας αγώνας χτισμένος με το μεράκι όλων διοργανώνεται κάθε Ιούνιο στα καταγάλανα νερά της Νέας Επιδαύρου και του Αργοσαρωνικού από τον Ναυτικό Αθλητικό Όμιλο Νέας Επιδαύρου και τον Ναυτικό Αθλητικό Όμιλο Ειρήνης και Φιλίας. Ο Ιστιοπλοϊκός Αγώνας Ανοιχτής Θαλάσσης με την επωνυμία «ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ» θα σε συγκινήσει με τη ζωντάνια του, το πάθος των συμμετεχόντων και την ένταση που τον διακατέχει. Έλα στο πανέμορφο λιμάνι της Νέας Επιδαύρου και χειροκρότησε θερμά όλους τους συμμετέχοντες σε μια βραδιά πλαισιωμένη από παραδοσιακούς χορούς.

Ο Ιστιοπλοϊκός Αγώνας Ανοιχτής Θαλάσσης με την ονομασία «ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ» υλοποιείται από τον Ναυτικό Αθλητικό Όμιλο Νέας Επιδαύρου σε συνεργασία με τον Ναυτικό Αθλητικό Όμιλο Ειρήνης και Φιλίας και διαρκεί τρεις ημέρες (Παρασκευή-Σάββατο- Κυριακή). Ο ιδιαίτερος αυτός αγώνας, ο οποίος είναι ερασιτεχνικός και βασίζεται στη συντροφικότητα και την ευγενή άμιλλα διοργανώνεται από το 2002. Αρχικά περιελάμβανε 2 ιστιοδρομίες Φάληρο- Αρχαία Επίδαυρο- Φάληρο. Όμως από το 2008 αυξήθηκαν σε 3 καθώς μπήκε ως ενδιάμεσος σταθμός η Αίγινα και το 2009 έγινε μια μικρή αλλαγή μιας και η Νέα Επίδαυρος αντικατέστησε την Αρχαία.

Στη διάρκεια αυτού του τριημέρου χιλιάδες πληρώματα γεμίζουν με χρώματα την πανέμορφη θάλασσα του Αργοσαρωνικού και με δύναμη κι αποφασιστικότητα, υπομένοντας όλες τις αντίξοες συνθήκες, τερματίζουν ανταμειβόμενοι με κύπελλα και το ζεστό χειροκρότημα των θεατών. Μετά το πέρας των δύο πρώτων ιστοδρομιών, το Σάββατο βράδυ στο γραφικό και ζεστό λιμάνι της Νέας Επιδαύρου γίνεται η τελετή απονομής των πρώτων αυτών διαδρομών με τη συμμετοχή του χορευτικού τμήματος της πόλης. Παράλληλα οι αθλητές έχουν τη δυνατότητα να ξεκουραστούν απολαμβάνοντας τα προϊόντα και τη ζεστασιά της Επιδαύριας γης.

ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Η ονομασία **SWOT** προέρχεται από τα αρχικά των λέξεων **Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats** και συναντάται συνηθέστερα με το αγγλικό αρκτικόλεξο και στη μη αγγλόγλωσση βιβλιογραφία. Πρόκειται για μία γενική τεχνική σχεδιασμού και οργάνωσης ενός συνεκτικού πλαισίου λήψης αποφάσεων, που μπορεί να αφορά σε ένα θεσμό, μια επιχείρηση, μια γεωγραφική περιοχή κτλ. Ο πίνακας-πλαίσιο της ανάλυσης SWOT χωρίζεται σε δύο μέρη. Το πρώτο αφορά σε στοιχεία του εσωτερικού περιβάλλοντος, δηλαδή στα πλεονεκτήματα και αδυναμίες που εντοπίστηκαν στην περιοχή, σε σχέση με την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων. Το δεύτερο μέρος αφορά στα εξωτερικά στοιχεία του περιβάλλοντος και συγκεκριμένα σε ευκαιρίες που προσφέρονται για περαιτέρω ανάπτυξη, αλλά και σε απειλές αποτυχίας, λόγω των συνθηκών που επικρατούν στο οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον.

Το προτεινόμενο μεθοδολογικό πλαίσιο της ανάλυσης SWOT έχει ως στόχο να αντιμετωπίσει τον τουρισμό ως ενιαίο οικονομικό και κοινωνικό σύνολο δραστηριοτήτων, τεκμηριώνοντας την ανάγκη ύπαρξης μια στρατηγικής για την ολοκληρωμένη διαχείριση του τουριστικού προϊόντος της Αργολίδας, στη βάση της ανάδειξης και αξιοποίησης των τοπικών ιδιοτεροτήτων. Τα κύρια αποτελέσματα της SWOT ανάλυσης όπως προέκυψαν από την παρουσίαση των τάσεων και δεδομένων

στον Παγκόσμιο, Ευρωπαϊκό και Ελληνικό Τουρισμό, της ανάλυσης της τουριστικής προσφοράς και ζήτησης για την Αργολίδα.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

Καλές κλιματολογικές συνθήκες (ήπιοι χειμώνες, μειωμένη βροχόπτωση).

- Η Αργολίδα απολαμβάνει καλών κλιματολογικών συνθηκών και ανήκει στη ζώνη της χώρας με το μέγιστο της ηλιοφάνειας και το ελάχιστο της νέφωσης. Συγκαταλέγεται στις πιο ξηρές περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας ενώ από όλους τους μήνες του χρόνου κατά το Δεκέμβριο, παρατηρείται ο μεγαλύτερος αριθμός ημερών με νέφωση, ενώ τον Αύγουστο ο μεγαλύτερος αριθμός ημερών ηλιοφάνειας. Το χαρακτηριστικό αυτό του κλίματος είναι ιδιαίτερα ευνοϊκό για την προσέλκυση επισκεπτών και συγκριτικό πλεονέκτημα για ανάπτυξη όλων των εφικτών μορφών τουρισμού.

Η πρόσβαση στο σύνολο του Ν. Αργολίδας είναι εύκολη και σύντομη, τόσο από το μητροπολιτικό κέντρο της χώρας όσο και από τα άλλα αστικά κέντρα της Πελοποννήσου.

- Η Αργολίδα βρίσκεται σε πολύ κοντινή απόσταση από την Μητροπολιτική περιοχή της πρωτεύουσας, γεγονός που αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα για την τουριστική της ανάπτυξη μέσω των οδικών αξόνων, αφού η Αθήνα αποτελεί «διαμετακομιστικό τουριστικό κέντρο» που διοχετεύει τουρίστες σε περιοχές με αξιόλογους τουριστικούς πόρους (Επίδαυρος, Μυκήνες, κλπ). Επίσης η γειτνίασή της με το μεγαλύτερο αστικό κέντρο της χώρας σε συνδυασμό με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επιμέρους προορισμών της (πχ Ναύπλιο, Επίδαυρος) έχουν συντελέσει στην ανάδειξη της περιοχής σε έναν από τους δημοφιλέστερους προορισμούς για city breaks και ολιγοήμερες διακοπές.

Μεγάλη ποικιλία φυσικών πόρων

- Το φυσικό περιβάλλον της Αργολίδας αποτελεί το υπόβαθρο για την μακροπρόθεσμη ανάπτυξη του τουρισμού. Το συνολικό μήκος της ακτογραμμής της Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδας είναι 230 χλμ.,

ποσοστό 19,2% του συνόλου της Περιφέρειας Πελοποννήσου, ενώ το συνολικό μήκος των ακτών που είναι κατάλληλες για κολύμβηση είναι 58,15 χλμ. Στην Αργολίδα υπάρχουν συνολικά 53 παραλίες που προσφέρονται για κολύμβηση, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως άριστες σχεδόν στο σύνολο τους. Το μεγαλύτερο μήκος ακτών, στο οποίο υπάρχει η δυνατότητα - 108 κολύμβησης συγκεντρώνεται στις περιοχές Τολό, Δρέπανο, Τρια, Κιβέρι και Μύλοι, Νέα Κίος, Ναύπλιο, Κοιλιάδα Κρανιδίου και Πόρτο Χέλι, Ερμιόνη και Θερμησία, Παλαιά και Νέα Επίδαυρος. Το 2012 η Περιοχή συγκέντρωσε 2 Γαλάζιες Σημαίες στο Δήμο Ερμιονίδας (Πόρτο Χέλι/Χηνίτσα) και στο Δήμο Ναυπλιέων (Καραθώνα).

- Στην Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας βρίσκονται τρεις περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, όλες γύρω από το Ναύπλιο γεγονός που επιβεβαιώνει τη μεγάλη αισθητική αξία της περιοχής. Επίσης στην περιοχή υπάρχουν περιοχές NATURA και βιότοποι CORINE καθώς και 11 υγροβιότοποι. Ωστόσο η δυνατότητα αξιοποίησης τους ως πόλους τουριστικής έλξης εξαρτάται από τη δημιουργία των κατάλληλων υποδομών διασφάλισης της προστασίας τους. Επίσης στην περιοχή εντοπίζονται τρία αξιόλογα σπήλαια, τα σπήλαια των Διδύμων, το σπήλαιο Φράχθι καθώς και το σπήλαιο Κεφαλάρι.
- Στην Αργολίδα παράγονται επίσης υψηλής ποιότητας αγροτικά προϊόντα τα οποία με την κατάλληλη μεταποίηση, συσκευασία και διαδικασίες προώθησης, μπορούν να συνδεθούν με τον τουρισμό και να δημιουργήσουν σημαντικό επιπέδου συμπληρωματικό εισόδημα στον αγροτικό της πληθυσμό, ενώ παράλληλα μπορούν να εμπλουτίσουν το τουριστικό προϊόν της περιοχής.
- Πλούτος αρχαιολογικών, ιστορικών και πολιτιστικών πόρων & Ιστορική και λαογραφική παράδοση

Διαχρονική αύξηση της συμμετοχής των μονάδων 5* και 4* στο σύνολο του ξενοδοχειακού δυναμικού του νομού & πολυμορφία της τουριστικής προσφοράς

Η τουριστική προσφορά της Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδας, όπως εκφράζεται από τον αριθμό ξενοδοχειακών μονάδων, ενοικιαζόμενων δωματίων και camping και των αντίστοιχων κλινών, αποτελεί σημαντικό τμήμα της συνολικής τουριστικής προσφοράς της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Το προφίλ της τουριστικής προσφοράς του Νομού, όπως προκύπτει από τη διαχρονική εξέλιξη του ξενοδοχειακού δυναμικού, χαρακτηρίζεται μεν από την κυριαρχία των μονάδων/κλινών σχετικά μεσαίας και χαμηλής τάξης, αλλά και από την ύπαρξη και σημαντική συμμετοχή μονάδων υψηλών τάξεων. Η παράλληλη ύπαρξη δε ενός σημαντικού αριθμού κλινών σε ενοικιαζόμενα δωμάτια, δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την προσέλκυση τουριστών διαφόρων εισοδηματικών επιπέδων.

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

Εντοπίζεται μία σειρά αδυναμιών στο εσωτερικό περιβάλλον του τουριστικού προϊόντος της Αργολίδας. Οι αδυναμίες μπορούν να ομαδοποιηθούν ανάλογα με τη φύση τους σε χωροταξικό και περιβαλλοντολογικό επίπεδο, σε επίπεδο προσφοράς, σε επίπεδο ζήτησης και σε θεσμικό επίπεδο.

Σε χωροταξικό και περιβαλλοντολογικό επίπεδο η κυριότερη αδυναμία του προορισμού είναι η άνιση τουριστική ανάπτυξη μεταξύ των Δήμων της Αργολίδας. Στην Περιφερειακή Ενότητα συνυπάρχουν περιοχές διαφορετικών φάσεων τουριστικής ωρίμανσης και άνισης τουριστικής ανάπτυξης. Στο Δήμο Ναυπλιέων και στο Δήμο Ερμιονίδας συγκεντρώνεται μεγάλο μέρος των σημαντικότερων τουριστικών πόλων έλξης της περιοχής και κατά συνέπεια εντοπίζεται η υψηλότερη τουριστική ανάπτυξη και η μεγαλύτερη ζήτηση ενώ είναι σαφές ότι οι περιοχές με χαμηλότερη τουριστική ανάπτυξη δεν αντλούν τουρίστες από τους όμορους ανεπτυγμένους τουριστικά Δήμους. Ένα ακόμα αδύναμο σημείο του προορισμού είναι το χαμηλό επίπεδο τεχνικών υποδομών. Πιο συγκεκριμένα αναφέρονται προβλήματα στο οδικό δίκτυο, στη σήμανση, στην ύδρευση, στις υπηρεσίες καθαριότητας και σε σημεία του δικτύου αποχέτευσης. Περιορισμένη είναι επίσης και η παρουσία υποστηρικτικών δομών (μαρίνες, θεματικά πάρκα) οι οποίες θα συντελούσαν στον εμπλουτισμό του τουριστικού της προϊόντος. Επίσης παρόλη την εγγύτητα της περιοχής με την Αττική και τον πλεονεκτημάτων που απολαμβάνει λόγω αυτής αναφέρεται η περιορισμένη προσβασιμότητα με εναλλακτικούς τρόπους

πλην οδικώς, η παρουσία σιδηροδρομικού δικτύου μόνο στο Ναύπλιο και η απουσία κοντινού αεροδρομίου.

Εξαιτίας τέλος, της έντονης εποχικότητας της ζήτησης παρατηρείται και η υπέρβαση της φέρουσας ικανότητας ορισμένων επιμέρους τουριστικών περιοχών κατά τους θερινούς μήνες και η ανάλογη υποβάθμιση των φυσικών τους πόρων.

Σε επίπεδο προσφοράς η υψηλή γεωγραφική συγκέντρωση τουριστικής προσφοράς και η μεγάλη χωροταξική ανισοκατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού αποτελούν από τις βασικότερες αδυναμίες του τουριστικού προϊόντος της Αργολίδας. Επίσης παρότι τα τελευταία χρόνια σημειώθηκε αύξηση της δυναμικότητας σε μονάδες και κλίνες υψηλής κατηγορίας πρόκειται για μια μικρή αναβάθμιση σε συνολικά γηράσκουσα ξενοδοχειακή ανωδομή με το μεγαλύτερο μέρος των ξενοδοχειακών μονάδων να εξακολουθεί να είναι μεσαίας και χαμηλής κατηγορίας, μικρομεσαίου μεγέθους με μικρό αριθμό εργαζομένων και σχετικά χαμηλό επίπεδο παροχής υπηρεσιών.

Η αυξημένη εποχικότητα ζήτησης και η διαχρονικά φθίνουσα μέση ετήσια πληρότητα έχουν δημιουργήσει συνθήκες κάλυψης των αναγκών της ζήτησης σε αρκετές περιπτώσεις με έκτακτο προσωπικό το οποίο διαθέτει ελλιπή εκπαίδευση και κατάρτιση στον τουρισμό, με αποτέλεσμα την μείωση του επιπέδου των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Επιπρόσθετα η μειωμένη χρήση των νέων τεχνολογιών από επιχειρήσεις και φορείς και η αποσπασματική προβολή από ιστοσελίδες με αμφίβολη εγκυρότητα και ποιότητα πληροφοριακού περιεχομένου και απαρχαιωμένης διαδικτυακής εικόνας, δημιουργούν σύγχυση ως προς τον προορισμό και δυσκολεύουν ιδίως τους μεμονωμένους ταξιδιώτες.

Το ίδιο το τουριστικό προϊόν τέλος, είναι εστιασμένο κυρίως στον παραθεριστικό και δευτερευόντως στον πολιτιστικό τουρισμό. Παρά τη μεγάλη συγκέντρωση μουσείων και αρχαιολογικών χώρων στην περιοχή παρατηρείται μια φθίνουσα πορεία της επισκεψιμότητάς τους που συνδέεται άμεσα με την ανεπαρκή συντήρηση και αξιοποίηση τους καθώς και με την αδυναμία σύνδεσής τους σε ένα κοινό αρχαιολογικό και πολιτιστικό οδοιπορικό.

Σε επίπεδο ζήτησης οι σοβαρότερες αδυναμίες που παρατηρούνται είναι η υψηλή γεωγραφική συγκέντρωση και η αυξημένη εποχικότητα οι οποίες χαρακτηρίζουν το τουριστικό προϊόν ενώ οι επιπτώσεις που έχουν στην εξέλιξη του είναι κυρίως, η αποθάρρυνση των τουριστικών επενδύσεων σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές της Αργολίδας.

Σημαντική είναι και η εξάρτηση από Tour Operators οι οποίοι ενδιαφέρονται μόνο για τις ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές της περιφερειακής ενότητας ενισχύοντας έτσι τις ανισότητες μεταξύ των επιμέρους Δήμων και καθορίζοντας σε μεγάλο ποσοστό την τιμολογιακή πολιτική των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων των τουριστικά «ώριμων» περιοχών.

Σε θεσμικό επίπεδο τα ελλιπή διαθέσιμα στοιχεία ερευνών και μελετών των διεθνών τάσεων της αγοράς και η αποσπασματική αποτύπωση των στατιστικών στοιχείων που αφορούν την περιοχή και τους επιμέρους προορισμούς καθιστούν δύσκολη την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης.

Τέλος το σοβαρότερο εμπόδιο για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής είναι η απουσία στρατηγικού σχεδίου για την ανάπτυξη και προβολή και υποστηρικτικού μηχανισμού υλοποίησης αυτού, καθώς και η μακροχρόνια έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των τουριστικών φορέων που δυσχεραίνουν την στόχευση σε νέες αγορές και την προώθηση διαφοροποιημένου τουριστικού προϊόντος.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Η ανθεκτικότητα του τομέα του τουρισμού διαχρονικά, και οι θετικές προοπτικές για την εξέλιξή του

Ο τουρισμός αναγνωρίζεται ως ένας βασικός μοχλός οικονομικής ανάπτυξης και ενίσχυσης της απασχόλησης παγκοσμίως, ειδικά στο πλαίσιο της τρέχουσας οικονομικής αβεβαιότητας. Η εκτίμηση του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (ΠΟΤ) για τη διαχρονική εξέλιξη του διεθνούς τουρισμού παραμένει αισιόδοξη, προβλέποντας περαιτέρω ανάπτυξη του με ετήσιο μέσο ρυθμό 3,3% την εικοσαετία 2010-2030, που θα οδηγήσει σε 1.8 εκατομμύρια αφίξεις το 2030. Η σχετικά αισιόδοξη εκτίμηση για τη διαχρονική εξέλιξη του διεθνούς τουρισμού υποστηρίζεται από τη διαπίστωση ότι παρά τις κατά καιρούς εμφανιζόμενες αντιξοότητες της

διεθνούς πολιτικής ή οικονομικής συγκυρίας και τις φυσικές καταστροφές, ο διεθνής τουρισμός επιδεικνύει αξιοσημείωτη αντοχή καθώς τις πρόσκαιρες περιόδους ύφεσης ακολουθούν φάσεις ανάκαμψης και ταχείας επανόδου σε τροχιά ανάπτυξης.

Επιπρόσθετα η τουριστική βιομηχανία αποτελεί ζωτικής σημασίας οικονομικό τομέα που καταλαμβάνει σημαντική θέση στην Ελληνική οικονομία ακόμα και σε εποχές κάμψης. Παρά την επιδείνωση της ανταγωνιστικότητάς της, η Ελλάδα παραμένει μεταξύ των κορυφαίων τουριστικών προορισμών διαθέτοντας εξαιρετικής ποιότητας πρωτογενές τουριστικό προϊόν το οποίο με την εφαρμογή της σωστής τουριστικής πολιτικής μπορεί να ξαναγίνει ελκυστικό οδηγώντας τον Ελληνικό τουρισμό σε τροχιά ανάκαμψης.

Η εμφάνιση νέων αγορών εκτός των παραδοσιακών που τροφοδοτούν τον Ελληνικό τουρισμό και τον τουρισμό της περιοχής της Αργολίδας

Όπως προβλέπει ο ΠΟΤ τις επόμενες δεκαετίες η ανάδυση νέων αγορών και νέων προορισμών θα οδηγήσει σε αναδιάταξη τον παγκόσμιο τουριστικό χάρτη όπου οι νέοι δυναμικοί «παίκτες» όπως οι χώρες BRIC (Brazil, Russia, India, China) καθώς άλλες χώρες έχουν μεσαίες τάξεις που αναπτύσσονται γοργά και παρουσιάζουν μεγάλο ενδιαφέρον για τα ταξίδια.

Ειδικά η Ρωσία, όπως διαφαίνεται από τα στατιστικά στοιχεία των τελευταίων ετών, αποτελεί μια αγορά με εξαιρετική δυναμική για την Ελλάδα καθώς οι επιδόσεις της είναι ιδιαίτερα υψηλές σε όλα τα επιμέρους βασικά μεγέθη: αφίξεις, τουριστικές εισπράξεις, διανυκτερεύσεις, μέση διάρκεια παραμονής. Ταυτόχρονα και άλλες χώρες της Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης, (Πολωνία, Τσεχία) παρά τις έντονες αυξομειώσεις που παρουσιάζει η ζήτηση εξ αυτών, μπορούν να αποτελέσουν μελλοντικά αξιόλογες πηγές τουριστών, στην προσπάθεια της χώρας να διευρύνει τη ζήτηση. Οι περισσότερες από αυτές τις χώρες ανήκουν πλέον στην Ευρωπαϊκή Ένωση και παρά τις δυσμενείς οικονομικές συγκυρίες που αντιμετωπίζουν λόγω της κρίσης, αναμένεται μακροπρόθεσμα να εξελιχθούν σε δυναμικές πηγές εξερχόμενου τουρισμού.

Ειδικότερα στην περιοχή της Αργολίδας οι αγορές αυτές αντιπροσωπεύουν αυτή τη στιγμή ένα μικρό ποσοστό στις συνολικές διανυκτερεύσεις με αυξητικές τάσεις

(ειδικότερα η Τσεχία και η Πολωνία) και τις υψηλότερες επιδόσεις ως προς τη μέση διάρκεια παραμονής (7,3 διανυκτερεύσεις η Τσεχία και 3,9 διανυκτερεύσεις η Ρωσία). Μπορούν όμως να αποτελέσουν αγορές-στόχους για τα επόμενα χρόνια μέσω της υλοποίησης στρατηγικής διείσδυσης προσφέροντας τόσο το υφιστάμενο προϊόν όσο και νέα διαφοροποιημένα προϊόντα.

Η διαφοροποίηση της ζήτησης από την πλευρά των καταναλωτών δημιουργεί νέες εν δυνάμει αγορές για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού

Ο παραθεριστικός και ο πολιτιστικός τουρισμός που συνθέτουν κυρίως το τουριστικό προφίλ της Αργολίδας αποτελούν στρατηγικής σημασίας τομείς τόσο για την περιοχή της Αργολίδας όσο και για την Ελλάδα στο σύνολό της. Ταυτόχρονα όμως, οι προορισμοί έχουν τη δυνατότητα, αξιοποιώντας τους διαθέσιμους πόρους τους, να εμπλουτίσουν την προσφορά τους αναπτύσσοντας θεματικές μορφές τουρισμού, ανταποκρινόμενοι στις νέες αναζητήσεις και επιθυμίες της τουριστικής πελατείας. Οι θεματικές μορφές τουρισμού δημιουργούν δυναμική ζήτηση και μπορούν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο του συγκριτικού πλεονεκτήματος που προσφέρει η κάθε περιοχή. Ενδεικτικές μορφές θεματικού τουρισμού που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στην Αργολίδα είναι:

- Θαλάσσιος τουρισμός
- Γαστρονομικός τουρισμός
- Περιηγητικός τουρισμός
- Οικοτουρισμός και αγροτουρισμός

Η ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τα ακόλουθα Μέτρα Πολιτικής, που αφορούν:

- Στην ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων για την ανάπτυξη των νέων μορφών τουρισμού.
- Στην ανάπτυξη των δημόσιων υποδομών ειδικών μορφών τουρισμού.
- Στην ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και υποστήριξη των τουριστικών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των νέων μορφών τουρισμού.

ΑΠΕΙΛΕΣ

Δυσχερές και αβέβαιο οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον εξαιτίας της κρίσης στην Ελλάδα

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο τουριστικός τομέας της χώρας και της Αργολίδας επιτείνονται από τις αρνητικές εξελίξεις στην εγχώρια οικονομία, την πολιτική αβεβαιότητα και τον κοινωνικό αντίκτυπο (αντιδράσεις και αναταραχές). Ταυτόχρονα ο συνδυασμός της έλλειψης των απαιτούμενων οικονομικών πόρων σε εθνικό επίπεδο προς επένδυση στον τουρισμό και της αρνητικής δημοσιότητας για την Ελλάδα στη διεθνή ειδησεογραφία δημιουργούν ένα ασφυκτικό πλαίσιο λειτουργίας για το σύνολο των Ελληνικών τουριστικών προορισμών και επιχειρήσεων επιφέροντας σημαντικές επιπτώσεις στην ήδη πληγείσα ανταγωνιστικότητα του Ελληνικού τουριστικού προϊόντος.

Η Αργολίδα διαθέτει τα απαραίτητα ποιοτικά στοιχεία τα οποία επιτρέπουν την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της στις διεθνείς τουριστικές αγορές και οφείλει να ενισχύσει το τουριστικό προϊόν της μέσα από σύγχρονες προσεγγίσεις. Στο πλαίσιο του παραπάνω περιβάλλοντος είναι απαραίτητη η ανάληψη πρωτοβουλιών ώστε να προσελκύσει αυξημένες ροές εγχώριων και αλλοδαπών επισκεπτών.

Μεγάλη εξάρτηση από τον εσωτερικό τουρισμό και από Ευρωπαϊκές αγορές που πλήττονται από την κρίση

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. η Ελλάδα αποτελεί την κύρια αγορά για τον τουρισμό της Αργολίδας αντιπροσωπεύοντας ποσοστό σχεδόν 60%. Ακολουθούν η Γαλλία, η Ιταλία και η Γερμανία με ποσοστά 11%, 9% και 3% αντίστοιχα. Γίνεται αντιληπτό συνεπώς ότι σε ποσοστό που αγγίζει το 85% ο εισερχόμενος τουρισμός της περιοχής προέρχεται από χώρες που πλήττονται από την οικονομική κρίση και τα μέτρα λιτότητας με άμεσες επιπτώσεις στην αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών που συνοδεύεται από αβεβαιότητα για το πώς θα επηρεαστεί η στάση τους απέναντι στα ταξίδια και την τουριστική δαπάνη. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην Ελλάδα, για την οποία η Eurostat δεν παρέχει αναλυτικά στοιχεία, ο εσωτερικός τουρισμός έχει υποστεί δύο διαδοχικές μειώσεις της τάξεως του 20% για το 2011 και το 2010, ενώ η πτώση του για το 2012, λόγω της παρατεταμένης

οικονομικής κρίσης, ξεπέρασε το 30% σε σχέση με πέρυσι. Τα παραπάνω καθιστούν ακόμα πιο αναγκαία την ανάπτυξη και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του υφιστάμενου τουριστικού προϊόντος της Αργολίδας και τον εμπλουτισμό του ώστε να μπορέσει να στοχεύσει και προσελκύσει:

1. επισκέπτες υψηλότερου εισοδηματικού επιπέδου από τις υφιστάμενες αγορές οι οποίοι επηρεάζονται λιγότερο από την κρίση.
2. επισκέπτες με ειδικά ενδιαφέροντα οι οποίοι αναζητούν πιο σύνθετα τουριστικά προϊόντα.
3. επισκέπτες από νέες αγορές που εμφανίζουν θετικές τάσεις και προοπτικές ανάπτυξης.

Η όξυνση του ανταγωνισμού για την Ελλάδα από χώρες με παρόμοιο τουριστικό προϊόν

Τα επόμενα χρόνια ο διεθνής ανταγωνισμός θα συνεχιστεί με ακόμα μεγαλύτερη ένταση και η μάχη μεταξύ των προορισμών για αύξηση ή ακόμα και διατήρηση των μεριδίων στη διεθνή αγορά θα είναι ιδιαίτερα σκληρή). Η ανάδειξη νέων και δυναμικών τουριστικών προορισμών στην περιοχή της Μεσογείου (Τουρκία, Κροατία, Μαυροβούνιο) αλλά και παγκοσμίως, οι οποίες προβάλλουν παρεμφερές τουριστικό προϊόν και διαθέτουν συγκριτικά πλεονεκτήματα θα αποτελούν απειλές για τη διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας ως τουριστικού προορισμού. Ταυτόχρονα και στο εσωτερικό της χώρας, οι προορισμοί οι οποίοι θα αντιδράσουν έγκαιρα και αποτελεσματικά στις προκλήσεις της εποχής, έχοντας μια ολοκληρωμένη στρατηγική προσέγγιση και υλοποιώντας συγκεκριμένα σχέδια δράσης υποστηριζόμενα από θεσμικούς, επαγγελματικούς φορείς και μεμονωμένες τουριστικές επιχειρήσεις, θα μπορέσουν να επιτύχουν τουριστική ανάπτυξη με άμεσο θετικό αντίκτυπο στην τοπική οικονομία και την απασχόληση.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η εποχή της απόλυτης κυριαρχίας του κεντρικού κράτους στο σχεδιασμό και στη διαχείριση της τουριστικής ανάπτυξης έχει περάσει δίνοντας τη θέση της σε όλο και περισσότερο αποκεντρωμένα σχήματα στις τουριστικές χώρες όπου διαδραματίζουν

σημαντικό ρόλο οι Δήμοι. Στα σχήματα αυτά καθοριστικός είναι ο ρόλος του ιδιωτικού τομέα μέσω των θεσμικών και επαγγελματικών φορέων εκπροσώπησης του σε τοπικό επίπεδο (π.χ. Επιχειρηματίες, Ξενοδόχοι, Εργαζόμενοι στον Τομέα κ.ά.). Η πολυπλοκότητα αλλά και το υψηλό κόστος της ανάπτυξης του τουρισμού άλλωστε σε συνδυασμό με την ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη στο σχεδιασμό του η «τοπική διάσταση» επέβαλε αυτά τα αποκεντρωμένα σχήματα όπου οι συνέργειες διαφορετικών ομάδων συμφερόντων είναι αναγκαίες. Σε αυτά τα νέα δεδομένα συμβάλλει όλο και περισσότερο και ο ιδιωτικός τομέας ο οποίος επί πολλά χρόνια δεν έδινε ιδιαίτερη σημασία σε ζητήματα σχεδιασμού και συμμετοχής στην τοπική τουριστική ανάπτυξη. Η αλλαγή αυτή άλλωστε ήταν επιβεβλημένη από εξελίξεις όπως: η ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος, η αλλαγή των κινήτρων των τουριστών, η στροφή της πολιτικής των tour-operators προς περισσότερο εξειδικευμένες πελατείες, η επέκταση του τουρισμού σε χώρες όπου το πλαίσιο της λειτουργίας των ιδιωτικών επιχειρήσεων επιβάλλει συνέργειες. Χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιων αναγκαίων συμπράξεων είναι τα Θεματικά Πάρκα, τα Συνεδριακά Κέντρα, τα Καζίνο, τα Μεγάλα Ξενοδοχειακά Συγκροτήματα, τα Χιονοδρομικά Κέντρα, τα Περιβαλλοντικά Πάρκα, οι Μαρίνες, ο Αστικός Τουρισμός κ.ά.

Έχοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση και την ανάγκη ανάληψης πρωτοβουλιών θεωρείται απαραίτητο η δημιουργία ενός **Οργανισμού Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής της Αργολίδας** που θα μπορέσει μέσα από ένα στρατηγικό σχέδιο να αναλάβει συγκεκριμένες δράσεις οργάνωσης, διαχείρισης και προβολής της περιοχής ως έναν ενιαίο τουριστικό προορισμό, αξιοποιώντας τους τομείς του τουρισμού που αξιολογούνται θετικά όπως: α) η ποιότητα του ξενοδοχειακού δυναμικού, β) η ποιότητα διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού, γ) η ποιότητα και ευρύτητα του τουριστικού προϊόντος, δ) οι βασικές υποδομές και εγκαταστάσεις και αναλαμβάνοντας δράσεις για βελτίωση των τομέων του τουρισμού που έχουν χαμηλή αξιολόγηση όπως: η συνεργασία μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών φορέων, η ποιότητα των μεταφορών και η προσβασιμότητα, η διαθεσιμότητα τουριστικών στοιχείων και μελετών, η ποιότητα πληροφόρησης επισκεπτών και η διαθεσιμότητα έντυπου προωθητικού υλικού με απώτερο σκοπό την αύξηση της τουριστικής κίνησης.

Η ανάλυση των οργανισμών διοίκησης προορισμού αναδεικνύει μια ομάδα ενεργειών που ξεκινάει από έναν προσανατολισμό προώθησης ή μάρκετινγκ για να καταλήξουν σε μια πρόταση που υποδεικνύει πιο ευρείες προσπάθειες που σχετίζονται με την ανάπτυξη του προορισμού. Οι Heath & Wall (1992) υποστηρίζουν ότι οι οργανισμοί διοίκησης προορισμού έχουν αναγνωρίσει ότι οι δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με το Μάρκετινγκ αλλά με την ανάπτυξη και την εσωτερική διοίκηση, είναι εξίσου σημαντικές αναφορικά με την διατήρηση της ανταγωνιστικότητας του προορισμού, σημειώνουν δε, ότι οι Οργανισμοί επιτελούν τις ακόλουθες κύριες λειτουργίες:

- 1) Σχηματίζουν στρατηγική
- 2) Αντιπροσωπεύουν τα ενδιαφέροντα των ομάδων ενδιαφέροντος
- 3) Είναι υπεύθυνοι για το μάρκετινγκ του προορισμού και τον συντονισμό δραστηριοτήτων

Στην συνέχεια, οι Morrison, Bruen & Anderson (1998) προτείνουν τους πέντε βασικούς παρακάτω ρόλους ενός Οργανισμού Τουριστικής Προβολής και Ανάπτυξης:

- 1) «Οικονομικός μοχλός» που προκαλεί νέο εισόδημα, απασχόληση και φόρους συνεισφέροντας σε μια πιο διαφοροποιημένη τοπική οικονομία.
- 2) «Community marketer» επικοινωνώντας την πιο κατάλληλη εικόνα για τον προορισμό, τα θέλγητρα και τις εγκαταστάσεις σε επιλεγμένες αγορές επισκεπτών.
- 3) «Συντονιστής της αγοράς» παρέχοντας ένα ξεκάθαρο στόχο και ενθαρρύνοντας λιγότερο κατακερματισμό ώστε να διαχυθούν τα κέρδη του τουρισμού.
- 4) «Ημι-δημόσιος εκπρόσωπος» που προσθέτει νομιμοποίηση για την βιομηχανία και προστασία στους μεμονωμένους και σε ομάδες επισκέπτες.
- 5) «Καλλιεργητής κοινοτικής περηφάνιας» προάγοντας την ποιότητα ζωής και ενεργώντας σαν υπόδειγμα (σημαιοφόρος) για κατοίκους και επισκέπτες.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η παρατεταμένη οικονομική ύφεση και αρνητική δημοσιότητα σε συνδυασμό με την πτώση των τουριστικών μεγεθών και τις χρόνιες παθολογίες του Ελληνικού τουρισμού, έφεραν στην επιφάνεια την έλλειψη συγκεκριμένων διαχειριστικών δομών (Οργανισμοί Διαχείρισης Προορισμών- Destination Management Organizations) από τους τοπικούς φορείς και την ουσιαστική αδυναμία της Αργολίδας να αναπτύξει, να διαχειριστεί και να προβάλλει το τουριστικό προϊόν της μέσα από έναν ειδικό φορέα τουρισμού.

Η παραπάνω διαδικασία απαιτεί μια ορθολογική διαχείριση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του Νομού, τόσο της παράκτιας ζώνης, όσο και των εν δυνάμει διαφορετικών τουριστικών αποθεμάτων της περιοχής στο σύνολο της.

Ο καθοριστικός ρόλος του Μάρκετινγκ Τουριστικών Προορισμών

Η συνεχής τμηματοποίηση αλλά και η εξειδίκευση του τουριστικού προϊόντος που πλέον απευθύνεται σε διαφορετικές ομάδες-στόχους καταναλωτών επιβάλλει όλο και περισσότερο την προώθηση σχεδίων Μάρκετινγκ Τουριστικών Προορισμών. Η πολυσύνθετη έννοια της τοπικότητας επιβάλλει άλλωστε και μία αντίστοιχη μεταχείριση στην προώθηση και προβολή της τόσο ως αυτόνομου τουριστικού προϊόντος (τουριστικός προορισμός) όσο και ως πλέγματος ειδικών πόρων, υπηρεσιών και υποδομών με ιδιαίτερα και συχνά- όχι πάντοτε- μοναδικά χαρακτηριστικά. Σε μία εποχή όπου ο τουριστικός προορισμός αποτελεί πλέον το βασικό πεδίο στο οποίο επικεντρώνεται η τουριστική ζήτηση είναι απολύτως αναγκαίο να υπάρχει ένα τοπικό πρόγραμμα Μάρκετινγκ για τους διαφορετικούς τουριστικούς προορισμούς που διαθέτει μία χώρα. Επειδή το ζήτημα αυτό έχει γίνει τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας πεδίο αντιπαραθέσεων επισημαίνονται τα ακόλουθα με βάση τη διεθνή αλλά και εθνική εμπειρία:

- Ο τουριστικός προορισμός είναι η περιοχή με συγκεκριμένα αναπτυξιακά, χωρικά και τουριστικά χαρακτηριστικά.
- Η τουριστική «διάσταση» είναι συνήθως ισχυρότερη από τη χωρική ή την αναπτυξιακή στη διαδικασία λήψης της απόφασης για την προώθηση ενός Σχεδίου Μάρκετινγκ Τουριστικού Προορισμού.

· Η ύπαρξη Σχεδίων Μάρκετινγκ Τουριστικών Προορισμών δεν αναιρεί ούτε ανατρέπει τα Εθνικά Σχέδια Μάρκετινγκ Τουρισμού τα οποία εμπεριέχουν τους κυρίαρχους άξονες της προβολής και προώθησης των τουριστικών προϊόντων της χώρας.

Το Μάρκετινγκ Τουριστικού Προορισμού είναι ένα ολοκληρωμένο σχέδιο Προβολής και Προώθησης μίας περιοχής και δεν περιορίζεται απλώς σε ένα πρόγραμμα Διαφήμισής της. Η προφανής ανάγκη να ανταποκριθεί και η χώρα μας σε αυτές τις εξελίξεις και προοπτικές απαιτεί θεσμικές και οργανωτικές παρεμβάσεις, αλλαγή νοοτροπιών τόσο στον Ιδιωτικό όσο και στον Κρατικό Τομέα και συμμετοχή ειδικών επιστημόνων του Τουρισμού σε όλα τα πεδία λήψης αποφάσεων.

Η χρήση του Internet ενισχύει την τοπική ανάπτυξη

Πολλά είναι τα δεδομένα που συνηγορούν στην άποψη ότι η αλματώδης, τα τελευταία κυρίως δέκα χρόνια, χρήση των υπηρεσιών του Internet συνέβαλε θετικά στη γεωγραφική επέκταση της ανάπτυξης του Τουρισμού σε πολλούς νέους προορισμούς ενισχύοντας τη σημασία της τοπικότητας. Η συμβολή αυτή ήταν είτε αυτοδύναμη λόγω της σημασίας που απέκτησε το Internet ως πεδίο πληροφόρησης για νέους και συχνά «δύσκολους» και «μακρινούς» προορισμούς είτε συνδυασμένη με άλλες εξελίξεις όπως τη μεγάλη ζήτηση για προϊόντα και υπηρεσίες με τοπικό χαρακτήρα από τους τουρίστες. Και στις δύο περιπτώσεις πάντως το Internet αποτέλεσε ένα δεδομένο εξαιρετικής σημασίας για την αυτονόμηση ενός σημαντικού ποσοστού τουριστών-καταναλωτών σε ένα τομέα ο οποίος επί αρκετές δεκαετίες επεδίωκε την πλήρης και συχνά τύπου Ford οργάνωση των ταξιδιών. Αυτή η τελευταία τάση είχε όπως είναι φυσικό οδηγήσει και σε μία αντίστοιχη ανάπτυξη υποδομών και υπηρεσιών με λίγο πολύ όμοια χαρακτηριστικά σε διάφορες περιοχές του κόσμου. Την κατάσταση αυτή ανέτρεψαν σταδιακά εξελίξεις όπως οι αλλαγές των κινήτρων των τουριστών και η ανάπτυξη των Ειδικών και Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού. Την καθοριστική όμως αλλαγή επέφερε το Internet το οποίο επιτρέπει στον τουρίστα να ξαναγίνει αυτοδύναμος και αυτόνομος καταναλωτής κατασκευάζοντας και οργανώνοντας με τους δικούς του όρους το ταξίδι που επιθυμεί.

Η αλλαγή αυτή είναι ουσιώδης και για τους τουριστικούς προορισμούς όλων των ειδών και τύπων εφόσον μπορούν να αποκτήσουν πλέον πρόσβαση και συχνά

διαφημιστική εικόνα σε ομάδες καταναλωτών που δεν τους γνώριζαν. Όπως είναι φυσικό αυτό ενισχύει κυρίως τους νεότερους προορισμούς, τους προορισμούς ειδικών ενδιαφερόντων και τους γεωγραφικά απομονωμένους. Σε κάθε περίπτωση πάντως αυτή η εξέλιξη απαιτεί σε τοπικό επίπεδο σημαντικές αλλαγές σε προσφερόμενες υποδομές και υπηρεσίες ώστε τα οφέλη να μην περιορίζονται απλώς στο πεδίο της προβολής.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα υποστήριξης πολιτικής στον τομέα τουρισμού & παρατηρητήριο τουρισμού.

Το ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ στοχεύει στη δημιουργία μόνιμου και ταυτόχρονα δυναμικού μηχανισμού δομής συγκέντρωσης, αξιολόγησης και αξιοποίησης στατιστικών στοιχείων και πληροφοριών που θα είναι στη διάθεση όλων των εμπλεκόμενων με θέματα τουρισμού (φορέων, επιχειρηματιών κ.ά.). μηχανισμούς καταγραφής της πλήρους και, κυρίως, επίκαιρης εικόνας όλων των παραμέτρων του τουριστικού τομέα, ενώ θα μπορούν να μελετούν προηγούμενα στατιστικά δεδομένα, καθώς και σύγχρονες τάσεις και προβλέψεις έτσι ώστε το τουριστικό προϊόν να μπορεί να προσαρμόζεται διαρκώς στις εκάστοτε συνθήκες και προκλήσεις της αγοράς.

Ακόμα πιο συγκεκριμένα, οι στόχοι που θα διέπουν τη λειτουργία του Παρατηρητηρίου Τουρισμού είναι α) η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού προϊόντος, β) η καθιέρωσή τους ως σημεία αναφοράς και συντονισμού των φορέων που σχετίζονται με τον τουρισμό, γ) η μεταφορά τεχνογνωσίας και η διάχυση καλών πρακτικών μεταξύ των τουριστικών φορέων, δ) η υποστήριξη των φορέων λήψης αποφάσεων σε θέματα που αφορούν στο στρατηγικό τουριστικό σχεδιασμό και ανάπτυξη κ.λπ.

Σύστημα διαχείρισης ποιότητας (tourism quality management system)

Το έργο περιλαμβάνει την ανάπτυξη εργαλείων και συστημάτων διαχείρισης της ποιότητας των προσφερόμενων τουριστικών υπηρεσιών με έμφαση στην ανίχνευση του επιπέδου ποιότητας μέσω συστηματικών ερευνών και δομημένων εργαλείων συλλογής δεδομένων. Το προτεινόμενο έργο αφορά την υποστήριξη των θεσμικών φορέων στον τομέα του τουρισμού για :

α) την ανάπτυξη ενός συστήματος / εργαλείου διαχείρισης και ανίχνευσης της ποιότητας του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, β) την ανάπτυξη και εδραίωση προτύπων ποιότητας (quality standards) του τουριστικού προϊόντος, και γ) την οργάνωση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για την επιμόρφωση και ποιοτική αναβάθμιση των παροχών τουριστικών υπηρεσιών.

Info points/ Info kiosks

Το έργο αυτό αφορά στην εγκατάσταση σε σημεία εισόδου στην περιοχή info points / info kiosks σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους διακίνησης και διέλευσης μεγάλου αριθμού τουριστών. Τα info points / info kiosks θα περιλαμβάνουν τουριστική ενημέρωση, ενημέρωση για τοπικές υπηρεσίες, πολιτιστικές εκδηλώσεις, ενημέρωση για συγκοινωνίες, προβολή διαφημίσεων. Άμεση σύσταση ειδικού κέντρου στο νομό με στελέχωση από επιλεγμένα άτομα και κατόπιν συγκεκριμένης εκπαίδευσης (παρακολούθηση ειδικών πιστοποιημένων σεμιναρίων) για πλήρη τουριστική ενημέρωση και πληροφόρηση για την εξυπηρέτηση επισκεπτών-τουριστών στην περιοχή. Οργανωμένη παροχή πληροφοριών προς MME (δελτίο τύπου, συνεντεύξεις, αρθρογραφία) για αύξηση επισκεψιμότητας της όλης περιοχής. Ενημέρωση, πληροφόρηση και συμβουλευτική συνδρομή σε όλες τις εκδηλώσεις της περιοχής (τοπικοί φορείς, σύλλογοι αθλητικοί-εκπαιδευτικοί-ψυχαγωγικοί).

Ψηφιοποίηση τουριστικού υλικού

Η ψηφιοποίηση του διαθέσιμου υλικού (slides και φωτογραφίες) με ταυτόχρονη ταξινόμηση του ώστε να εξασφαλιστεί η χρησιμοποίησή του για τουριστική προβολή σε μια κεντρική βάση δεδομένων από την οποία θα είναι δυνατή η περαιτέρω συζήτηση, ανεύρεση και χρησιμοποίηση του υλικού από κάθε ενδιαφερόμενο.

Προβολή τουριστικού προϊόντος

Το έργο περιλαμβάνει συνεχή ενημέρωση και εμπλουτισμό του τουριστικού οδηγού στο internet με νέο πληροφοριακό και οπτικοακουστικό υλικό. Ανάπτυξη εφαρμογών για την On-line υποβολή αιτήσεων από τους πολίτες. Ανάπτυξη του τουριστικού οδηγού σε περισσότερες γλώσσες. Συντήρηση του υπολογιστικού εξοπλισμού και λογισμικού συστήματος που εξυπηρετεί τις ανάγκες λειτουργίας του τουριστικού οδηγού στο Internet.

Ηλεκτρονικές υπηρεσίες φορέων τουρισμού

Αντικείμενο του έργου είναι η ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων με στόχο την παροχή της πλειοψηφίας των υφιστάμενων ή και νέων υπηρεσιών των διαφόρων φορέων του τουρισμού σε ηλεκτρονική μορφή στους αποδέκτες των υπηρεσιών τους- επιχειρήσεις, άλλοι φορείς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.

Ειδικότερα : παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες – επιχειρήσεις

- Δικτυώσεις φορέων
- Ηλεκτρονικές υπηρεσίες κοινού (e-services)
- Ηλεκτρονική εκπαίδευση και επιμόρφωση πολιτών – επιχειρήσεων στον τομέα του τουρισμού
- Ηλεκτρονικό σύστημα ανακοινώσεων για τον τουρισμό
- Ανάπτυξη ηλεκτρονικής πλατφόρμας ηλεκτρονικού εμπορίου

Ένταξη στο Σύστημα Ευρωπαϊκών Μητροπόλεων

Η Αργολίδα παρέχει σημαντικά μεγέθη στον σχεδιασμό της περιφερειακής ανάπτυξης της Β.Α. Πελοποννήσου και αποτελεί έναν από τους πυλώνες ανάπτυξης υπηρεσιών τουρισμού στη ζώνη της κεντρικής νότιας Ελλάδας. Συμμετέχει στη διαμόρφωση του μητροπολιτικού σχηματισμού της πρωτεύουσας ενταγμένου στο σύστημα των Ευρωπαϊκών Μητροπόλεων. Το Πάρκο του συστήματος των Ευρωπαϊκών Μητροπόλεων έχει το περιεχόμενο και την διάσταση για την ένταξή του, σε Διεθνή Δίκτυα συνεργασιών, εξειδικεύσεων, μετακινήσεων και επικοινωνιών,

εδραιώνοντας τη θέση της Αργολίδας στον διεθνή καταμερισμό, ισχυροποιώντας την συστηματική συγκρότηση των θεματικών πάρκων, υπηρεσιών τουρισμού, ενισχύοντας την απέναντι στο διεθνή ανταγωνισμό και τις διακυμάνσεις του, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη εταιρικής των ποικίλων επιχειρηματικών φορέων οι οποίοι δραστηριοποιούνται στις τουριστικές υπηρεσίες διασφαλίζοντας εν τέλει όρους επαγγελματικής αλληλεγγύης και κοινωνικής συνοχής.

Εκπαίδευση και Κατάρτιση Εξειδικευμένου Προσωπικού

Οι παραπάνω ενέργειες και επιδιώξεις προαπαιτούν παράλληλα με την τεχνική οργανωτική και θεσμική υποστήριξη ένα μακρόπνοο πρόγραμμα κατάρτισης και διαβίου εκπαίδευσης στους Φορείς και τις επιχειρήσεις της Αργολίδας ώστε οι στόχοι ενός Μακροχρόνιου Προτύπου /ανάπτυξης να στηριχθούν σε ενήμερο και κατάλληλα εκπαιδευμένο ανθρώπινο δυναμικό.

Ο τουρισμός είναι τομέας εντάσεως απασχόλησης και οι προτεινόμενες δράσεις αναμένεται να επιδράσουν καταλυτικά στον τομέα της διατήρησης και της αύξησης της απασχόλησης , μέσα από ενέργειες που συμπεριλαμβάνονται στο νέο ΕΣΠΑ.

- Εκπαίδευση και επιμόρφωση προσωπικού τουριστικών επιχειρήσεων όλων των κλάδων
- Επιμόρφωση σε θέματα ειδικών μορφών τουρισμού οι οποίες συμβάλλουν σε σημαντική περιφερειακή ανάπτυξη.
- Αγροτουρισμός, με τον οποίο θα αναπτυχθεί η εναλλακτική απασχόληση των εμπλεκομένων και στον πρωτογενή τομέα. Στον τομέα αυτό, του οποίου η ανταγωνιστικότητα είναι συνεχώς μειούμενη, απασχολείται περίπου το 20% του συνόλου των απασχολούμενων της χώρας. Οι δράσεις αγροτουρισμού αναμένεται να δώσουν νέα πνοή στις ορεινές κυρίως και απομονωμένες περιοχές, στις οποίες σήμερα οι τάσεις για την απασχόληση είναι δυσσείωνες.
- Ενίσχυση των ΜΜΕ ώστε να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τον εντεινόμενο εσωτερικό και διεθνή ανταγωνισμό, καθώς η προσαρμογή των επιχειρήσεων και των εργαζομένων τους είναι βασική προϋπόθεση της βιωσιμότητας και ανάπτυξης τους και κατά συνέπεια της διατήρησης και αύξησης της

απασχόλησης, μιας απασχόλησης η οποία θα συνδέεται με αναβαθμισμένα ποιοτικά προσόντα.

- Διάσωση και καθιέρωση της ελληνικής κουζίνας, ένταξη παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων στο τουριστικό προϊόν, ενίσχυση της παραδοσιακής χειροτεχνίας και προσέγγιση με την σύγχρονη ελληνική τέχνη. Οι δράσεις αυτές θα τονώσουν και θα προαγάγουν την απασχόληση σε αυτούς τους παραδοσιακούς τομείς καθώς και στη σύγχρονη τέχνη, αυξάνοντας τη ζήτηση, η οποία απευθυνόμενη μέχρι τώρα στην εγχώρια αγορά είχε περιορισμένες δυνατότητες ανάδειξης και ανάπτυξης.

Ο γενικός στόχος που αφορά την άμβλυνση της εποχικότητας θα έχει θετικότερες επιπτώσεις στην προώθηση της απασχόλησης σε μόνιμη ετήσια βάση. Η αναμενόμενη άρση της Περιφερειακής ανισότητας θα δημιουργήσει θέσεις απασχόλησης σε περιφέρειες που είναι λιγότερο ανεπτυγμένες αυτή τη στιγμή τουριστικά. Επίσης κυρίως στις δράσεις που αφορούν την ανάπτυξη θεματικών μορφών τουρισμού προάγονται νέες ειδικότητες (οδηγοί βουνού, τουρισμός περιπέτειας κλπ) συνεπώς νέα πεδία απασχόλησης.

Περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη

Προτάσεις χωροταξικής οργάνωσης

Γενική αναφορά στη θέση και στο ρόλο του Νομού Αργολίδας

Η επιρροή του Νομού στον ευρύτερο χώρο εντοπίζεται στην εμπορία γεωργικών προϊόντων και στην ακτινοβολία που ασκεί σε επίπεδο τουρισμού για το λόγο ότι παρουσιάζει συγκριτικά πλεονεκτήματα στον γεωργικό κλάδο σχετικά με τις εντατικές δεντροκαλλιέργειες (εσπεριδοειδή – βερίκοκα) και στο ότι είναι από τους πιο ευνοημένους νομούς σε φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους. Η ανάπτυξη αυτή του Νομού έχει προκαλέσει αντίστοιχα και δυο περιβαλλοντικά – οικολογικά προβλήματα α) διαταραχή της ισορροπίας του υδάτινου δυναμικού κύρια του αργολικού κάμπου λόγω υπεράντλησης – ρύπανση του περιβάλλοντος και του αργολικού κόλπου, εκτός των άλλων, από την αλόγιστη χρησιμοποίηση φυτοφαρμάκων – ζιζανιοκτόνων – λιπασμάτων, β) την άναρχη και προβληματική ανάπτυξη του τουρισμού, παραθεριστικής κατοικίας και των άλλων εν γένει

συγκρουόμενων λειτουργιών με υποβάθμιση των πολιτιστικών και φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος, με κίνδυνο αν συνεχιστεί να αποτελέσει η Αργολίδα παράδειγμα προς αποφυγή.

Για τη μελλοντική ανάπτυξη του νομού και την φυσιογνωμία του εν γένει είναι καθοριστικές οι εξής επιλογές έργων υποδομής εθνικού επιπέδου:

- Η ολοκλήρωση του αρδευτικού έργου του Αναβάλλου, η κατασκευή του αυτοκινητοδρόμου Κόρινθος – Τρίπολη – Καλαμάτα, που αποτελεί και βασική εθνική αρτηρία. Τα έργα αυτά θα βοηθήσουν σημαντικά την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του νομού (γεωργικά προϊόντα – τουρισμός) και την ανάπτυξη του.

Τουρισμός:

- Μελέτη καθορισμού χρήσεων γης όλης της παραλιακής περιοχής του Νομού κυρίως στην περιοχή της Ερμιονίδας που το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα έντονο.
- Άνοδος των προσφερόμενων υπηρεσιών και της τεχνικής υποδομής
- Έλεγχος του τρόπου εξέλιξης της τουριστικής ανάπτυξης και του παραθερισμού κυρίως με κοινωνικά κριτήρια
- Επιλογή πόλων ανάπτυξης και προσπάθεια αναδιάρθρωσης των τουριστικών ροών που γίνεται περισσότερο κατανοητή με την ένταξη των ανεπτυγμένων τουριστικά περιοχών της Τροιζηνίας – Ύδρας – Σπετσών
- Καθορισμός ζωνών ειδικής ενίσχυσης για τη δημιουργία εσωτερικού και αγροτικού τουρισμού στις περιοχές των κοινοτήτων Καρυά – Σκοτεινή-Κεφαλόβρυσο- Γυμνό –Ηλιόκαστρο.

Όσον αφορά τις παραλιακές περιοχές προτείνεται:

- Καθορισμός ζώνης ποιοτικής αναβάθμισης στην παραλιακή περιοχή Ν. Κίου με συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης που θα λειτουργήσει σαν χώρος διεξόδου και περιπάτου για τις γύρω κατοικημένες περιοχές, γι αυτό και κρίνεται θετική η πρωτοβουλία της κοινότητας Ν. Κίου για τη αξιοποίηση του οικισμού σε αυτή την κατεύθυνση.

- Ζώνη ειδικής ενίσχυσης στην περιοχή Καραθώνας, ακόμα αναξιοποίητης, με τη συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ώστε να αποτελεί διέξοδο προς τη θάλασσα του πληθυσμού κάμπου και των γύρω ορεινών περιοχών.
- Ζώνη σταθεροποίησης ποιοτικής αναβάθμισης και ελεγχόμενης ανάπτυξης της παραλιακής Τολού- Ασίνης –Δρεπάνου λόγω ανάγκης ρυθμίσεων, ελέγχου και προστασίας υπερκορεσμένης και σε κρίσιμο σημείο υποβάθμισης περιοχής Τολού, παρουσίας αρχαιοτήτων στην περιοχή Ασίνης, της λιμνοθάλασσας Δρεπάνου κλπ.
- Παραλιακή περιοχή Κάντιας – Ιρίων με το δρόμο Κάντια –Αδάμι που προτείνεται, μπορεί να αποτελέσει διέξοδο προς τη θάλασσα και του πληθυσμού Λυγουριού – Τραχειάς και περιοχή δεύτερης κατοικίας.
- Ζώνη σταθεροποίησης, ποιοτικής αναβάθμισης και ελεγχόμενης ανάπτυξης σε όλη την παραλιακή περιοχή της επαρχίας Ερμιονίδας που έχει ειδική ανάγκη μελέτης για τον καθορισμό χρήσεων γης και την αντιμετώπιση όλων των προβλημάτων που έχουν συσσωρευτεί από τις διάφορες δραστηριότητες στην περιοχή.

Ειδικές ζώνες ενισχυμένων κινήτρων για τον τουρισμό:

Οι εκτάσεις των κοινοτήτων Καρυά, Σκοτεινή, Κεφαλόβρυσο, Γυμνό, Ηλιόκαστρο, Κόστα λιμάνι, προβλήτα για την εξυπηρέτηση της μεγάλης τουριστικής κίνησης μεταξύ Ερμιονίδας –Σπετσών

Λιμάνια αναψυχής Ν.Κίος , Τολό , ΠορτοΧέλι, Π.Επίδαυρος

Αλιευτικά καταφύγια Κιβέρι, Μύλοι, Ν. Κίος. Ίρια, Κοιλάδα, Ν.Επίδαυρος

Αεροπορικές συγκοινωνίες – μεταφορές

Πιθανή πρόταση θα μπορούσε να είναι η δημιουργία τοπικού αεροδρομίου στη περιοχή της Ερμιονίδας για την εξυπηρέτηση της ευρύτερης τουριστικής περιοχής.

Χωροταξικές κατευθύνσεις

Γεωργία: Οι δυνατότητες ανάπτυξης της γεωργίας και της βελτίωσης του γεωργικού εισοδήματος είναι συνυφασμένες με την επέκταση των αρδευόμενων εκτάσεων και με την παράλληλη βελτίωση των συνθηκών διακίνησης των προϊόντων. Η κύρια πεδινή έκταση είναι ο αργολικός κάμπος, μικρές πεδινές εκτάσεις στην επαρχία της Ερμιονίδας, η πεδιάδα στα Ίρια – Λυγουριό – Π.Επίδαυρος- Ν.Επίδαυρος, η πεδινή περιοχή στην Ασίνη.

Κτηνοτροφία : Η κτηνοτροφία προτείνεται στους ορεινούς δασικούς βοσκοτόπους και η αξιοποίηση πρέπει να γίνει στη βάση οργανωμένων βοσκοτόπων με τη δημιουργία της απαιτούμενης υποδομής (δασικοί δρόμοι – εξοπλισμοί).

Αλιεία: Στην αλιεία προτείνεται η ενίσχυση του κλάδου με την δημιουργία κατάλληλης υποδομής, με επιβολή μέτρων προστασίας και ελέγχου του αργολικού κόλπου – παράκτιων ιχθυοτροφείων και καθορισμός ζωνών προστασίας. Η χωροθέτηση στην Κοιλιάδα αλιευτικού σταθμού ενισχυμένου. Ο κλάδος της ιχθυοκαλλιέργειας μπορεί να αναπτυχθεί και να αποδώσει με τον προγραμματισμό και την κατασκευή έργων υποδομής.

Μεταποίηση: Χώροι ΒΠΕ- ΒΠΑ Αργος, Ναύπλιο, Λυγουριό, Κρανίδι, Ζώνες διάσπαρτης βιομηχανικής χρήσης, Λίμνες, Αραχναίο, Τραχειά, Ηλιόκαστρο.

Προστασία του αργολικού κάμπου από τα αστικά και βιομηχανικά λύματα, την αλόγιστη χρήση φυτοφαρμάκων, έλεγχο της τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή Ερμιονίδας, προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς και τέλος προστασία των υδροβιότοπων και λιμνοθαλασσών του νομού.

Για όλους τους παραπάνω λόγους προτείνεται δημιουργία ζωνών οικιστικού ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) .[Ζώνες ειδικής προστασίας / ελέγχου και σχεδιασμού] (Ζ.Ο.Ε.)

Δημιουργία Ζ.Ο.Ε. σε όλη την περιοχή του αργολικού κάμπου που περιλαμβάνει και την αρχαιολογική περιοχή Μυκηνών, την παραλιακή περιοχή από Ναύπλιο μέχρι Ίρια.

Η λειτουργία αυτής της εκτεταμένης Ζ.Ο.Ε. δικαιολογείται γιατί:

- Αποτελεί την πλέον παραγωγική γεωργική γη του νομού και άρα έχει ανάγκη προστασίας.

- Αποτελεί την πλέον πυκνοκατοικημένη περιοχή που συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό των δραστηριοτήτων του νομού και έχει ανάγκη ελέγχου,
- Περιέχει πλήθος φυσικών πόρων π.χ. Κεφαλαρίου- Υγροβιότοπο Άργους – Λιμνοθάλασσα Δρεπάνου καθώς και πλήθος ιστορικών μνημείων.

Μέσα σε αυτή την Ζ.Ο.Ε. περιλαμβάνονται οι Ζ.Ο.Ε. που προτείνονται από την Ε.Π.Α. των πόλεων Άργους , Ναυπλίου, Ν. Κίου

Ζ.Ο.Ε. Επιδαύρου, Ερμιονίδας λόγω των αρχαιολογικών χώρων και της προστασίας που χρήζουν, την συνύπαρξη της γεωργικής γης με τον τουρισμό και των τάσεων για παραθεριστική κατοικία .

Τα τελευταία χρόνια η ανάπτυξη του τουρισμού και η αυξητική τάση για παραθεριστική κατοικία στην Αργολίδα έχει προκαλέσει έντονες υποβάθμιση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος προτείνεται άμεσος έλεγχος και προγραμματισμός του τρόπου της εξέλιξης της.

Περιβαλλοντικός στόχος

- Διαφύλαξη του οικοσυστήματος του Αργολικού κόλπου
- Ανάπτυξη συστημάτων βιολογικού καθαρισμού των αστικών λυμάτων
- Περιορισμό στη χρήση των χημικών ουσιών στις καλλιέργειες
- Προστασία των βιότοπων και ευαίσθητων τοπίων των ζωνών του Νομού

Αναπτυξιακό όραμα για τη νέα προγραμματική περίοδο

Η περιοχή της Αργολίδας συνδυάζει πληθώρα στοιχείων και πόρων τα οποία δυνητικά και κατόπιν υλοποίησης ενός σχεδίου τουριστικής ανάπτυξης, διαχείρισης και προβολής μπορούν να προσελκύσουν αυξημένες ροές εγχώριων και αλλοδαπών επισκεπτών με όρους βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης.

«Η συμβολή στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρεφή, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης».

Ο προβληματισμός τα τελευταία χρόνια, γύρω από το μείζον ζήτημα της τουριστικής ανάπτυξης της χώρας μας, έχει καταδείξει ένα σημαντικότερο έλλειμμα σε επίπεδο συστηματικής καταγραφής επίκαιρων στατιστικών στοιχείων, από την αξιολόγηση των οποίων θα έπρεπε, λογικά, να εξαρτάται ο εκάστοτε ανασχεδιασμός της τουριστικής ανάπτυξης.

Μεγάλης σημασίας είναι επίσης η συνεργασία του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα. Οι επιχειρήσεις του τουριστικού κλάδου μπορούν με τις πρωτοβουλίες τους και τις ιδέες τους να συμβάλλουν στην αναβάθμιση της θέσεως της Ελλάδας στη διεθνή τουριστική αγορά. Κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο ο Τουρισμός μπορεί να συμβάλλει καθοριστικά στην προσπάθεια για αναγέννηση της Ελληνικής Οικονομίας με ισχυρές διατομεακές συνέργειες και συγκεκριμένες πολλαπλασιαστικές επιδόσεις σε περιφερειακή κλίμακα, ιδιαίτερα στην απασχόληση. Η θέση της Αργολίδας στην εγχώρια αλλά και διεθνή αγορά τουριστικών υπηρεσιών έχει σημαντικά περιθώρια αναβάθμισης.

Βασικές στρατηγικές επιδιώξεις στην κατεύθυνση αυτή αποτελούν:

- Η αλλαγή του μοντέλου «ήλιος- θάλασσα» με παράλληλη χρονική διεύρυνση της τουριστικής περιόδου και αύξηση του ποσοστού τουριστών υψηλού εισοδήματος. Η ύπαρξη πιο εξειδικευμένου, πληροφορημένου και απαιτητικού κοινού, ενισχύει σημαντικά τις ευκαιρίες και προοπτικές που διανοίγονται για την αξιοποίηση του πολιτιστικού πλούτου, των περιβαλλοντικών πόρων και, εν γένει, την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος.
- Ο εμπλουτισμός του παρεχόμενου τουριστικού προϊόντος με ενίσχυση ειδικών μορφών τουρισμού (Αθλητικός, Συνεδριακός, Τουρισμός υγείας –

ευεξίας, τουρισμός κρουαζιέρας, city breaks). Στο πλαίσιο αυτό η ανάδειξη της στρατηγικής σχέσης με τον τομέα του Πολιτισμού και η αναβάθμιση και τουριστική αξιοποίηση χώρων αρχαιολογικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

- Η διαμόρφωση φιλικού επενδυτικού περιβάλλοντος και η υποστήριξη τουριστικών επενδύσεων μέσω: χωροταξικής πολιτικής απλοποίησης διαδικασιών και πλαισίου λειτουργίας (νομοθεσία, φορολόγηση),
- νέων τουριστικών προϊόντων (σύνθετα τουριστικά καταλύματα, οργανωμένοι τουριστικοί υποδοχείς) και
- στρατηγικής marketing.
- Η βελτίωση του υφιστάμενου τουριστικού δυναμικού μέσω παρεμβάσεων για απόσυρση παλαιών και εκσυγχρονισμό υφιστάμενων τουριστικών καταλυμάτων.
- Η υλοποίηση στρατηγικής σημασίας έργων υποδομής με έμφαση στις υποδομές αεροπορικών και θαλάσσιων μεταφορών και τον τομέα της κρουαζιέρας καθώς και στοχευμένων έργων υποδομής για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας σε περιφερειακή και τοπική κλίμακα.
- Η εκπαίδευση και κατάρτιση των απασχολούμενων στον τουρισμό μέσω στοχευμένων προγραμμάτων με τομεακή και χωρική εξειδίκευση.
- Η εκμετάλλευση συνεργειών τουριστικών επιχειρήσεων (clustering) και δημιουργία τουριστικών δικτύων (networking).

Οι δράσεις στον τομέα του τουρισμού για τη νέα προγραμματική περίοδο θα περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- Ενεργό συμμετοχή σε ολοκληρωμένες δράσεις τοπικής και αστικής ανάπτυξης χρηματοδοτούμενες από περισσότερα από ένα ταμεία με κύρια χαρακτηριστικά την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία. Θα περιλαμβάνουν ποικιλία δράσεων σε επιμέρους τομείς (πχ ενίσχυση

επιχειρηματικότητα επιμέρους ομάδων πληθυσμού, υποδομές, δικτύωση, εξωστρέφεια, προστασία του περιβάλλοντος, προώθηση και ανάδειξη των τοπικών προϊόντων και προορισμών) που θα συνδέονται και με τις κατευθύνσεις του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό

- Δράσεις αξιοποίησης ΤΠΕ και ιδιαίτερα η δημιουργία του Μητρώου Τουριστικών Επιχειρήσεων με ψηφιοποίηση των διαδικασιών εξυπηρέτησης τουριστικών επιχειρήσεων και επενδύτων.
- Καινοτόμα και στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης και ενίσχυσης της απασχόλησης που να ανταποκρίνονται στις όλο και υψηλότερες απαιτήσεις υπηρεσιών φιλοξενίας, ιδιαίτερα στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού.
- Στοχευμένα έργα υποδομής που να ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα τουριστικών προορισμών αναδεικνύοντας τοπικά πλεονεκτήματα πχ τουριστικές διαδρομές, ανάδειξη τοπικού τουριστικού αποθέματος (παλιές βιοτεχνίες, μύλοι, καφενεία), αλιευτικά καταφύγια, υποδομές οικοτουριστικής ανάπτυξης κτλ.
- Δράσεις στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος όπως δράσεις ενεργειακής διαχείρισης τουριστικών εγκαταστάσεων και καταλυμάτων, έργα διαχείρισης αποβλήτων και υδάτινων πόρων σε τουριστικούς προορισμούς, δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και κατάρτισης εμπλεκόμενων στελεχών κ.α.
- Δράσεις συγκρότησης και λειτουργίας τουριστικών δικτύων (clustering) με στόχο διασύνδεση υπηρεσιών, δημιουργία ολοκληρωμένων τουριστικών πακέτων κτλ
- Δράσεις ενίσχυσης της εξωστρέφειας και της διασυνοριακής συνεργασίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ:

Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός εμπειρικών μελετών που αποδεικνύει την οικονομική σπουδαιότητα του Τουρισμού στην οικονομία των χωρών. Τα σημαντικότερα οφέλη από την τουριστική δραστηριότητα είναι η εισροή κεφαλαίων με τη μορφή εξαγωγών για τουρισμό, η αύξηση της απασχόλησης και η αύξηση του εθνικού εισοδήματος. Τα συμπεράσματα των μελετών αυτών συγκλίνουν στο ίδιο συμπέρασμα, βασισμένα στην υπόθεση ότι ο τουρισμός επιδρά θετικά στην τοπική και εθνική οικονομία.

Στην παρούσα μελέτη προσπαθήσαμε να δείξουμε την σημασία του τουρισμού για τον Νομό Αργολίδας μέσα από την αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού τον πολιτιστικό και τον παραθαλάσσιο που είναι οι κύριοι και οι πιο ανεπτυγμένοι έως τώρα στην Αργολίδα. Αναλύσαμε τον όρο και την σημασία της αειφόρου ανάπτυξης και τη σημασία που δίνεται σε αυτήν παγκοσμίως αλλά και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι ευρωπαϊκές πολιτικές συγκλίνουν με στόχο και όραμα στη νέα προγραμματική περίοδο προς την αειφόρο ανάπτυξη καθώς και στην στροφή νέων μορφών τουρισμού που προστατεύουν το περιβάλλον και αναδεικνύουν τον φυσικό πλούτο κάθε περιοχής.

Τονίσαμε την ανάγκη της σύμπραξης ιδιωτικού και δημοσίου συμφέροντος και την επιτακτική συνεργασία των παραπάνω έτσι ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες προσέλκυσης επενδύσεων αλλά και ισόρροπης τουριστικής ανάπτυξης.

Καταγράψαμε τις τάσεις σε αφίζεις στην Ελλάδα, στην Πελοπόννησο και την Αργολίδα ειδικότερα, διατυπώνοντας τις τάσεις που διαμορφώνονται με τα σημερινά δεδομένα λόγω της εντεινόμενης οικονομικής κρίσης αλλά και των ιδιαίτερων τύπων τουριστών που εξελίσσονται και αναζητούν βιωματικές εμπειρίες μέσα από τους τόπους που επισκέπτονται.

Η Αργολίδα έχει να προσφέρει πλήθος εμπειριών στους επισκέπτες της αλλά και στους κατοίκους της εφόσον είναι ευλογημένος τόπος με μακραίωνα ιστορία και αναμφισβήτητα πλήθος αρχαιολογικών μνημείων παγκόσμιας εμβέλειας. Πέρα από τα καθιερωμένα και την υφιστάμενη δομή των τουριστικών υποδομών, που παρουσιάζουν ανισορροπία στις κατά τόπους περιοχές μπορούν με στοχευμένες δράσεις να δημιουργηθούν νέες μορφές εναλλακτικού τουρισμού με αξιόλογες

προδιαγραφές όπως είναι ο αγροτουρισμός, ο γαστρονομικός τουρισμός και ο θαλάσσιος τουρισμός.

Οι προϋποθέσεις όλων των παραπάνω επιβάλλουν την συνεργασία και τον συντονισμό δράσεων μέσα από ένα κέντρο που θα έχει την εποπτεία όλου του εγχειρήματος. Ένας οργανισμός τουριστικής ανάπτυξης του Νομού μπορεί να δώσει τις κατευθύνσεις και να υλοποιήσει τις διασκορπισμένες ιδέες και προτάσεις των φορέων που εμπλέκονται στον τουρισμό.

Η ανάλυση SWOT προσφέρει την βάση εκκίνησης αφού καταγράφονται όλες οι δυσκολίες οι ευκαιρίες και οι τρόποι ανάδειξης του τουρισμού.

Το παρατηρητήριο τουρισμού αποτελεί ένα ακόμα εργαλείο που θα συμβάλει στην καταγραφή όλων των τουριστικών δραστηριοτήτων και υποδομών και ελλείψεων ώστε να έχουν πρόσβαρης όλοι για να κατευθύνουν τις πολιτικές τους δράσεις προς όφελος της ανάπτυξης του τουριστικού προϊόντος της περιοχής.

Η ψηφιοποίηση και η δημιουργία ενός τουριστικού Portal κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση ενώ τα info kiosks είναι απαραίτητοι κόμβοι για την ενημέρωση των επισκεπτών σε κρίσιμα σημεία και πολιτιστικά κέντρα της περιοχής.

Από όλα τα παραπάνω γίνονται κατανοητά το μέγεθος και η σημασία του τουρισμού στην Αργολίδα και η ανάγκη για διατήρηση αλλά και ενίσχυση της υπάρχουσας τουριστικής δραστηριότητας. Πολλοί είναι οι παράγοντες που θα καθορίσουν το μέλλον του ελληνικού τουρισμού και θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη, ώστε να χρησιμοποιηθούν υπέρ της ανάπτυξής του και να μην αποβούν καταστροφικοί.

Βασικό συστατικό της επιτυχίας της ανάπτυξης του τουρισμού σε μια περιφερειακή περιοχή είναι η συμβολή όλων των εμπλεκόμενων στην εν λόγω δραστηριότητα, κατά τη λήψη αποφάσεων για την αναπτυξιακή διαδικασία αλλά και κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής του τουριστικού προϊόντος, με στόχο την παράταση του σταδίου της ανάπτυξης. Σε μια περιοχή – τουριστικό προορισμό, οι εμπλεκόμενοι στην τουριστική δραστηριότητα είναι μόνιμοι κάτοικοι της περιοχής, οι τουρίστες, οι επιχειρήσεις που επωφελούνται άμεσα ή έμμεσα από τον τουρισμό, ο

δημόσιος τομέας (τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο) και κοινωνικές ομάδες που ασκούν πιέσεις.

Ο τουρισμός ως εργαλείο και οι εμπλεκόμενοι φορείς ως εκτελεστές της αναπτυξιακής διαδικασίας μπορούν να καταλήξουν σε μια αποδοτική και ποιοτική οικονομική δραστηριότητα που ενισχύει την περιφερειακή περιοχή τόσο σε οικονομικό επίπεδο (κεφάλαιο, επενδύσεις, επιχειρηματικότητα, αύξηση εισοδήματος), όσο και σε κοινωνικό, αποτρέποντας τον ενεργό πληθυσμό από την μετανάστευση στο κέντρο, δημιουργώντας θέσεις απασχόλησης, είτε άμεσα σε τουριστικές επιχειρήσεις, είτε έμμεσα ενισχύοντας τις επιχειρήσεις που παράγουν προϊόντα που καταναλώνει ο τουρισμός.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Lickorish, Leonard J., Jenkins, Carson L. 2004, «Μια εισαγωγή στον τουρισμό», Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα
- V. Middleton-R. Hawkins, 2004 «Τουριστικό Μάρκετινγκ για Βιώσιμη Ανάπτυξη», Κριτική, Αθήνα
- Βαρβαρέσος, Στέλιος 2000, «Τουρισμός. Έννοιες, μεγέθη, δομές. Η Ελληνική πραγματικότητα» Β΄ έκδοση. Έκδοση Προπομπός
- Κοκκώσης Χ., Τσάρτας Π. 2001, «Βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και περιβάλλον». Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα
- Γκρίμπα Ελ., Κοκκώσης Χ., Τσάρτας Π. 2013, «Ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού» Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα
- Τσάρτας Π. 2010, «Ελληνική τουριστική ανάπτυξη» Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα
- Διακομιχάλης Μ. 2009, «Ο Θαλάσσιος Τουρισμός και οι Οικονομικές Επιδράσεις του» Εκδόσεις Σταμούλη
- Σωτηριάδης Μ., Φάρσαρη Ι., 2009, «Εναλλακτικές και Ειδικές Μορφές Τουρισμού» Εκδόσεις Interbooks
- Κυριακόπουλος, Σαράντος 2008, «Αρχές τουρισμού και τουριστική πολιτική». Πειραιάς
- Σιγάλα, Μαριάννα 2006, «Νέες Τεχνολογίες στον Τουρισμό, Ηλεκτρονικός Τουρισμός» ΕΣΔΔ, Αθήνα
- Mathieson, A., Wall, G., (1982): «Tourism: Economic, Physical and Social Impacts», Longman: London, στο Ιωακειμίδου, Σ. (2003)
- Μπεριάτος Η., Ψαλτόπουλος Δ., (2003): «Περιβάλλον και ανάπτυξη υπαίθρου», Αθήνα
- Γαλάνη – Μουτάφη Β., (2002): «Έρευνες για τον τουρισμό στην Ελλάδα και την Κύπρο», Αθήνα

Butler, R.W., (1999): «Sustainable tourism: a state-of-the-art review», Wahad, S., Pigram, J. (ed) «Tourism, Development and Growth», Routledge: London

Ανδριώτης Κ., (2005): «Τουριστική Ανάπτυξη και Σχεδιασμός», Αθήνα

Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων, «Αυξημένη η συμβολή του τουρισμού στην οικονομία μετά την αναθεώρηση του ΑΕΠ», www.sete.gr, Οκτώβριος 2007

Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (2003). «Η εξέλιξη της τουριστικής κίνησης 2002-2003» ΕΟΤ

Σαλεσιώτης Α., Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αργολίδας (2000), «ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ» Ναύπλιο

ΠΗΓΕΣ

www.sete.gr

www.eot.gr

www.gnto.gov.gr

<http://ppel.gov.gr/>

www.wikipedia.org

www.statistics.gr

www.arcci.gr